

30421 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

జేన్న పట్టణము 1915 నం॥ నవంబరు నెల 22 వ తేది సోమవారము

No 199

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ షడశి.

సంచిక ౧౯౯

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి. దీనివలన 31 వ తేది తాత్కాలిక సౌందర్యముల విలువగల చూడదల గొనువారలకు క్యాలండరు చిత్రముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అలాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

103 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 8 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

ఈ యాధ్యక్షులవలన క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలుగును.

వనోపధి సారసపరిలా

(255)

ఇది జేహామండలులు శత్రువుగడ్డలను మరియు కలల చర్మరొగములను బాగుచేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, నీరసపట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయముగలుగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడికలకు చుట్టూ పుట్టిగలిగించును. శత్రువు కుద్దికలది వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో వాతవిధమైన మూర్ఛు గినుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా నెల రూ 1-4-0.

కుష్ఠకుమందు:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమునకువల్లిత్రాగు లకు మందు) నాగల్గితైలము వైపులేకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

(ప్రాప్తి:- వి. పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, వనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Panaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

(151)

కాటోల్ పొడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు కీటకముల బుట్టించు వుచును. లోతులను నశింపజేయును. టోక్ 1-కి రూ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారపోలును.

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యదృష్టములకు చీమలును, చిమ్మటలును నల్లులును, లోతులును, పుస్తక కీటకములు చిమ్మటలనుండి కాపాడును.

పేజీలు, పైఫాయిల్ మలేరియా రొగములు రావించే కాటోలు నిన్ను కాపాడు చుండును. ఒక సారి ప్రయత్నించినచో అదిలేక నిమిషమైన నుండి నేరదు. అనేక వస్త్రప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములు గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అవని అందు కలెసి, విహి, నిపాకో వారిచే కలెసి చేయబడినవి. పాతపొట్టులును మాదిరిచూపుటగాను అర్హులైనవారికి పంపిణీ కంపెనీను పట్టుకొనినది చావునుబాది లేని చిరుగానా పోట్లు, కట్టలు, విడివిడిగా చావుచుచుండును.

సోలు వత్తులు:-

టో. హారఅండు కో,

16 వైనాబాబు రోడ్డు, మదరాసు.

మనుష్యులకు వరప్రసాదము

దోమలు, నల్లులు, చిమ్మటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగించబడుదును.

ప్రపంచప్రసిద్ధి పడినది జపాను వారిచే ప్రయోగము చేయబడినది.

తుపాకులు!

తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు విగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

యక. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో, (181) 12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబొట్టు పోగొట్టును పార్శ్వపురోక్షాల బారదోలును. పోట్లు పోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ జేకొనుంగు తయారుచేయబడు చుండును.

సువాసన గలిగియుండును.

ప్రతికంటనుండిదగిన చోకమైన వైద్యసహాయము అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 7, తంబు శెట్టిపేడి మదరాసు.

మన శత్రువులు

ఇంక పొగవట్టు, సిగరెట్లు, కల్లు, సారాయము, కాఫీ, టీ, వల్లము, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను గూర్చి వ్రాయబడినది. వాయువు బోధించుటకు వీలగునట్లు 32 పాఠములుగా విభజించబడినది. వెల 0-5-0 ల గౌరవు బుద్ధులు వెల 0-3-0.

ఆకాశ విమానములు.

దీనిని గుఱించి యుద్ధము కేవలము తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అవి ఆకాశమున కంచునువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపట్టును చాలకలవు. వెల 0-8-0

పాలన రై రామమూర్తిగారు.

టీనవముపనుకాలేటి, గుంటూరు.

కావలెను

జీతాను మున్నగు పరకలను అమ్ముటకు ఏజెంట్లును, గుల్లగా కొను నర్తకులుకావలెను. కేట్లు చవుకగా నుండును. వికరములను తెలియగోరువారు 0-4-0 వెల్లెలనుచేర్చి పంపవలెను. ది మ్యూసుయల్ కో-ఆపరేటివ్, ఏజెన్సీ మదరాసు.

ఉద్యాన కృషి ప్రథమ పాఠములు

కర్త: గోకేటి బోగిరావు
వలయు: 1-0-0.

ఫలవృక్షములు, వాకములు, పుష్పాంశుములు పెంచు విధానములను బోధించు యమాల్యదైన తెలుగు గ్రంథము.

వలయు వారు:— గ్రంథకర్త,
సూరపేట, సోలవరం పోస్టు,
(Via) మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

అర్థశాస్త్ర పరిషత్తువారి విషయసూచిక, మాదిరిపుట, బుధబాధిప్రాయములు గల కరవక్రములు పంపబడును.

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరు తాలూకా యందుగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును కెంపుయిల్ల పాదవైన లోకములందు రోడ్డుగలదు. ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎన్నడైనా సమయమున 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణమును రెండు మూడు గంటలలో నుకరముగ జేయవచ్చును. ప్రయాణ సౌకర్యములు గలగజేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుకుట కేర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

ఒక మోటారు బండియందు తదనకు 28 మంది ప్రయాణము చేయగలరు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ తేదీనండి నడుచునదియును టికెట్ల ధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారమునందును ముందు ఏలూరు నందును చింతలపూడి నందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు ప్రేక్షకులలోను ప్రకటనములనున వెల్లడిచేయుచును.

ప్రొప్రైటరు,

(294) కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునుండి మీకు ఏ సామానులు ఎన్ని ఎంత విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల గృహముగా ఖరీదుచేసి సరసమైనధరలకు మంచిసామానులను పంపెదము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెంట్

కమిషను వారు

(290) 42 వాలాజార్డ్స్, వద్రాసు.

ద్రావదీ స్వయంవరము

అర్జునుడు మల్లెవృక్షములము తెగవేయు చిత్రపటం చిత్రలేఖనమును అసహనపాండిత్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాపబడినది. ఇందు నవరసములును అర్థము గట్టిపట్లు చూపబడినది. తేయల నిది శ్రవించుట తప్పక నుండవలసినది చెప్పుటలో సలికయోక్తి యంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుకు 0-5-0 పోస్టాఫీసు 0-5-0

వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము

కె.యల్.యస్. సోమయాజులు అందునప్పు, 289) బుక్ సెల్లర్స్, రాజమండ్రి.

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

“ఎంత చెప్పినా వినరు”

నాకు దీపాళి ఉదయము నుమాకే డెనిమిది ఘంటల సమయము, చలిగాలింకను కిగ్గలేదు; రవి ప్రకాశమానుడై యుండె.

అప్పుడొక బాలుడు చలువజేసిన యన్నీర్రువుల ధరించి, కట్టములమీదుగా కిరమనై నొక వివిధవర్ణ పురుమాటును గప్పుకొని, అప్పుడే యభ్యంజనస్నాన మొనర్చినకతన నీటికుం పరలచే లిగువకు మరులను మధ్యకు నీలుగా దువ్వి, నుదుట నొక చినావిలకుండుతలకము దిద్ది, వాకిటి సోపానములపై నిలబడబడియుండెను.

“ఒరే నువ్వారావు, ఉండ్రావక్కడికి బైల్లేరేవు?” అనుచు నాచాలుడు తనకన్న నొక సంవత్సరమధిక వయస్కుడగు పరుసారేడ్ల బుడుకని బ్రష్టించి మెలమెల్లన మెట్టునుదిగి వారిని గలిసికొని, భుజమునైచేయిచేచి వానితోచనుచుండెను.

ఇతే ఏంబిటి, అదావుడంతా నీదేలాగుంది ఏంబిటి కట్టేంబిటి? ఏంబిటి లేదురా పోటావ్ కొనడానికి వెళ్తున్నాను. ఇదిగో ఇంకాకా కాయకట్టేను—ఇతే, మజాఅయినది. ఎవరే నేనేలేదీ గన్నాండం చేయుచు అని నువ్వారావు పల్లెను.

“మాయంట్లో తెలిస్తే యిక బ్రతకనివ్వరు— నాకు కట్టాలని చాలాఉంది. ఏంబిటి, ఇలావెళ్తావేంబిటి? అయితే నీ పోతాను మరి. నారాయణరావు దెగిరికి వెళ్లాలి” అనుచు నుందరేళము వానిమిత్రుని వీడి చనియెను.

కొంతకడవట్టుపోయి, రాజమార్గమున కెడమడక్కుగల సుందరబడి తుదకొక గృహము జేరి తలుపు తట్టెను. తోడనే, “ఎడరుబాబు?” అనుచు ఒకయెడ్డి మంగలి గవాలము దెరిచెను.

“నారాయణరావున్నాడా? ఏంజేస్తున్నాడు?” అని బ్రష్టించుచు నుందరేళము ప్రత్యుత్తరము గొనకనే లోబ్రవేరించెను. మరల తలుపుయూసి యామంగలి జోడికి పోయెను.

“అబ్బా, ఇంతేగ్గి ఎలా తలంతున్నావురా అప్పుడే? ఇంతెడ్రానా నాకింకా చలివేస్తూంది. కాప్ మజోరుగా తిప్పేవ్ భల్లీ ముక్కుందిరా” అనుచు నారాయణరావు తనమిత్రుని బలుకరించి పీటపై చలికిలగుచ్చుండి యుండెను.

ఇప్పుడు కిల్లి ఏంబిట్రా? ఒంటినిండా నూనోడుతున్నా, ఒరే, నువ్వారావు పోటావ్ మజోరుగా కడుతున్నాడా? చాలకింకా పాడర్ కొసం వెళ్తున్నాడు బహరికి” “అబ్బా, చలుతున్నాదిరా అంతజేట్టిబుపోసి కలపకపోతే కొంచెం చన్నీరు పోయ్యరామా? పిండిమెలుురా” అని మంగలినికోపించుచు నారాయణరావు తనచెలికానివైపు దిగి “ఉండా”, మనంకడదాం నాజేబింగ్ కాసి ఇద్దరం వెళ్లి ఇదోపదితులాలూ, అవోపదితులాలూ తెద్దాం మాయంట్లో ఎవ్వరాలేరుకదా! కావలసినన్ని చింపిగుడ్డలున్నాయి వెరల్లో బాంచెట్టుకిందున్న కంకరకుప్ప చూశావా? రాల్లని వెకకక్కల్లేయేకద. తలమీది కెత్తు. చేకంత కట్టుంచో కడిపిందిరా?— ఔరా, కిల్లి ఏంబిట్రా?” అని బ్రష్టించెను.

“ఉంటే ఇయ్యనా? నీ నేనుకున్నానా? నీ నీళ్లపోత కానీ నేగం, గోవిందా, దబదబపోసీరా, నలవడం ఇంతసేపా? నారాయణరావ్, పోటావ్ డేంజరస్సామరా? ఒళ్లూ కళ్లూ కాళ్లునంటుంటేమా.”

“ఒరే, నేన్నెస్తాను వినూ, ఇంత నైన్నా చదువుతూ డేంజరని జకుస్తా వేంబిటి? కొంచెం కేర్ఫుల్లా ఉంటేసరి. వెళ్లబలు ఇది అది కలిపిమారేస్తారా, అయితేత అది ఇగ్నయి టయి నుండునుంది. నీకెంతుకూ, నీ మేనేజిచేస్తాను కదూ? చూడు మనవి నువ్వారావుతాతలా ప్లేయ. రెడ్డాటుకూడా వేదారా, పోడు వాసుంటుంది, నీ నిడికలకు కట్టేస్తా, మోను పక్నేన్నుర్” అనుచు నారాయణ రావకుగల యంగణ మూల తనపేటను పదిలముగా జేసికొని “గోవిందా, కంట్లో పుల్లపడకుండా చుద్దరా” అని తనకు స్నానం బాసరింపవచ్చిన మంగలితోననుచు, నుందరేళమున దేబించి, బ్రదర్, మక్కుక్క ది కూవోరా ప్లేవ్ మిట్టులూ విపాతుంది. తరువాత వెళ్లదాం” అనివల్లి, నేత్రములు ముడకుండునట్లు హస్తములతో నదివి పట్టుకొని గూచ్చుండెను.

అభ్యంగన స్నానమైనదిగ గోవిందునికి నారాయణ రావీయనలసిన వైకమిచ్చివేసి, తానును నుందరేళమువలె నిస్సీదుస్తులమునై రెండుమూష్యములను జేబున బారవిడిచి రెల్లని చేతిరుమా హస్తమున నదిమిట్టుకొని “ఇకపడ” అనుచు నీధి తలుపు తాళము దిగించి తన చెలికానితో బహువకు నకున సాగెను. రాజమార్గము జేరునకి వచ్చు “ఒరే, ఈశశ విస్స పా

రెల్లోకి మెతుకులాచ్చే నరికి మనపని కీమకీయ ఉంటుంది. కాఫీనోట్లతో నల్లి ఏంబై నా పుచ్చుకోకుంటే తరువాత ఆల్లరిపడవలసి బస్తుంది. పడ” అనుచు తన సహకారుని నా పక్కనే గల చుకాణ మొకదానిపై పులాగుచుండెను.

“అట్లుంచొచ్చి వెళ్లకూడదురా? తొందరేంబిటి?” అని నుందరేళము వెనుకకు లాగుచుండెను.

“ఏంబిటి నీకు పోటావ్ నులమీద వెట్టి పట్టుకుందిరా? అందుకేనా అసలు మనం బస్తులైరేం. మానీంకద. ముందింత కడుపులో పడితినే కాని ముందుపని చెయ్యడం కష్టం”

నుందరేళ మేమియు ననబాలక మిత్రుని నిర్బంధముపై వల్లే యని కడుపార భుజించి, లేసెళ్లకు ద్వాగ్గి నారాయణ రావుతో వడివడి నడువసాగెను. ఇరువు రంత దీపాళికి దివి నులనమ్ము వర్తకు నొకని జేరి “పోటావ్ ఉంవోయి” అని బ్రష్టింప, “ఎంత కావండ్డి” అని వర్తకుడగు “పనిపని తులాలియ్యి” అని నడిపిరి.

“తెలు పోపది తులాలూ, ఎటు పోపది తులాలూ తూమరా” అని తననేనకున కొకని - నాసింప లై నెచ్చు దారుడు కానందున పోలీసువారలవేంబింద జూరుకొని వర్తకుడు దినుసులను బొట్టములుకట్టి వారికంది బ్యుధగను జెల్లించి గఖు లిశవురును విజునవున మోటుకలంకరింప గృహాస్థులు లై చనసాగిరి.

నుందిరము జేరునకి వారిసఖు డగు కమలాకరుడు వాకిట నిల్పుండియుండెను. వానిం గాంచి నారాయణరావు మందహాసముతో “ఏంరా, ఇలా, దిగపడ్డావు? ఎంచాకా?” అని పలుకరించెను.

“వెరివాడి కొకజేసరి ఉండా ఏంబిటి? ఎక్కడుంది పోతే వాడికడే డెస్టినేషన్. ఆచేతులూ డేంబిటి?”

“ఏంబిలేదురా రా మామండాం” అనుచు నారాయణ రావు తనజేబులోనుండి తాళమును ల్లి నొకదానిని దిసి తలుపు దెరిచి లోనికిరమ్మని సంజ్ఞచేసెను.

మాటుసంభాషణలేక మిత్రుల మువ్వరును పీకెరలుపు గడియనేసేసే వికాలమును చాప నొకదానినిదెచ్చి యట బజిది యంచుపై నుభాసీతులై. నారాయణరావంత పొట్ల ములను విప్పి “నుందరేళా, నేంపిల్వేకాయొకటి కట్టి చూడాఉండు. నెల్లగ్గువృధవుడు దగాచేస్తూఉంటాడు. ఓయూ నావపటా పని అప్పుడాలకారం ఒకడంటకట్టేడు.” అనుచు సంతోష నొకచిన్న గుండ్రుకాయను గట్టి బయటికే తెంచిదానినవేల్చెను.

“మొట్టమొదట కొడితే నేలకపోడంచూసి అనుమాన పడ్డాను, కాని నెకండ్లెమ్ కొంచెగట్టిగా విసిరినప్పటికి నువ్వ న్నట్లు భండర్ సోండు ప్రాడ్మ్యులైంది.” అని నుందరేళమన, “ఓయ్యస్. నూరేదాంపద. మరిజేసికొంకా? ఇరన్నికట్టి నప్పటికి చాలావైమ్ పడుతుంది.” అనుచు లోనికి జని నారాయణరావు దినుసులను ఒకదాని వెకుక నింకొకటిగా పన్నె వై భస్మము చేసిరి. ఇంక రెంబిది గలవలేదు.

ఇదంతయు జూచుచు కమలాకరుడితి యచ్చులుగడి నట్లొకవో చలికిలపడి, తనమిత్రుల నాపాదకు ప్రకపర్యంతము పలుమాడు నడిలింపి “అవునామికంకనరదాఉంటే మరేరయి నా కటుకోకూడదురా? తెలిసికూడ మీరొకరుకు పూనుకున్నా రా? న్నూడెంబేమా! చనవ్వేట్టి ఉన్నమతి పోయిందన్నట్లు ఇదేవి వికారాలురా. ఎట్టించెబయినా అబ్దునుకున ససాకేస్తా” అని యేమో పలుకుచుండె.

“నోమేటర్. మరకేంబిట్రా. నేనదివరకు చాలమాట్లు కట్టెను. డేంజరేంబిలేదు.” అని నారాయణరావనెను.

“ఛా, మానీండి బ్రదర్స్! ఇరకు దీన్లో ఏంబిటుంది? నాకేంబి సరదా కనిపించలేదు. నుందరేళం! మీఫాదర్ ఊరు కంట్రాడా?”

నుందరేళ మూరకుండెను. కమలాకరుడు తనన్నేపి తులు నేయుకార్యముపై నెద్దియో మనూ మతకల్గెను. వాడంత దిగువలేచి మీ నాష్టరా, నేపాతా. ఈవినిం గొస్తానే. అప్పుడోమాటారల్లా చూసియ్యాల. చాలా బ్యూటీఫుల్ వైటు. ఎలాగేడుస్తానో ఏవవండి. మీరు చెప్పేది నేనాల్లా? నామాట నానుండి బాదవంజే కాని కేర్ఫుల్గా ఉండండి... తలుపు వేసుకోరా” అనుచు గృహము వీడెను.

“ఒరే, తలువేసి రారా. నేసిది మిట్టచేస్తూఉంటాను” అనుచు నారాయణరావు నుందరేళముతోనని ముందు గలవ దాడగెను. నుందరేళము కవాలము మూసినచ్చి తనమీతు డా గుండడు గలుపుమండ జూచుచు, అంతయు ముగిసిన వెనుక “డేంజరని జడిపించేరు... ఏంబిలేదురా

మిల్కికి లేకుంటే మా వాళ్లు కోట్లడతారు. అటునుంచొచ్చి కడదాం. నేనుకూడా కడతానా ఏమి?— అని పల్కి నిజమందిరమున కేగెను.

నారాయణ గావుకూడ తన్ను రెండు బంతులు తెన్నుకో విండుకుట్టి, పట్టుబట్టు గట్టుకొని, వీధిలోను తాళము బిగించి, భోజనము ముగిసినవలె కనుక వచ్చి దొడ్డిలో నోపి కత్తో గుండని బిరికాల నేగుచుండెను. ఇంతలో వానిమిత్రుడగు సుందరేశ మేలెంచెను. అంత వారివపునకు గాయలను గట్ట గూర్చుకొని.

దివాకరు దస్తాక్షికిగ నీకటు జగమంతయు పలుకెనలను గొమ్ముకొని తమ్ముడుండెను ఇక నొక క్షణకాలమునకు పురమంతయు మనోహరముగ వెలిగింపబడును. అప్పుడే జువ్వలు గగనమున కెళురుచు తారాళి పంటుమండెను. ధాన్యును కల్లును లభ్యమగుచు కృతివృద్ధుల లిచ్చుచుండెను. పసిబానిసయు తానూ— బాబుననెల, చాలికలుగూడ— ఇంతయని చెప్పి నడిచెను.

“నారాయణ రావ్”

సుమారు పదునాఠేడై వాటడొకడు మాస్తానన తెత్తము బులుకొని, యొకయింటికితలుపును దట్టుచుండెను. పృథ్వీపురము రాతెను. మరలదట్టెను. కార్యము లేకపోయెను. అంత నేలకో వానిమోము నల్లవారి కాంతిపీఠ మయ్యెను. ఎడగత్తి పిట్టచుచు కాలితో నలుపుచు తన కత్తికొలదియు దన్నెను. గడియనులై కనాటము తెలుపబడెను చాలాదంత నేలకో మిక్కిలి యాతురతితో లోనికి బయటెత్తెను. వాని కాళ్లు వణకుచుండెను. నడుమద్వయంబు చలించుచుండెను. ఊహ నలుకడను బాదచుండెను.

అటు సంతయు మండుగుండు వానలవేసింది ముండును..... “అయ్యో, నే నెంతపోరా విన్నార కాదు. పాపం ఇద్దగు. తెలిసికొనికడిపోయేను. ఒక్కతా కాని బొయింది ధాకకాగడ్! చచ్చిపోలేను. ఇదంతాయీ నారాయణాపు తెచ్చిపెట్టిస్తే నయంలే. గుక్కను నీళ్లయినా అడపిందా కూసికోవచ్చును. పూడెట్టుకే మతి పోతే తక్కినవాళ్ల ననేదేవిటి? వీళ్లనివేగం ఆనుపతిలో పెయ్యక పోతే ప్రమాదం. సుందరేశం ఫాదర్ తోచెప్పి, బండితెస్తాను. క్యూరయ్యలప్పటికి వారంపదిరోజులవుతుంది” అనుచు కమలా కరు దబ్బోటువాని పిదపనునకుండె వెడలెను.

నవనవత్సరాదినంచిక.

పెక్కెంను ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు నారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలచుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంకు నె చిన నారు వెంటనే వ్రాసికొన నలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకులు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, ఘదరాను.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరల ప్రతాపచక్రిమాల చక్కని తెలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రకటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగఱ కాంధ్యున ముటియొకటి లేదు. వెల రేపకు వైదు 0-12-0. కాలికో వైదు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ము వితము. నలుగునారు:— శ్రీపాద నుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తంబుకెట్టివీధి, శుదరాను

కావలెను.

ప్రతిగ్రామమునను ఏజెంట్లు కావలెను. లాభ కరముననని. విశేషవసుబడి. పూర్వపు అనుభవముతో బనిలేదు. తెలివి గలవారు తమకు విశ్రాంతిగలసమయములో పనిచేసి నెలకు 50, మొదలు 100 రూపాయలవరకు సంపాదించవచ్చును. విశేషముల చెల్లెసికొనుటకు “పోస్టు 513 మదరాసు” అని వ్రాయును.

అనంతపురము జిల్లా సభ

ఖాద్రలో జయప్రదముగ జరుగుట.

అ గా న నా ధీ ప తి యు ప న్యా వ ము.

[మా ప్రత్యేక విలేఖనుని వద్దనుండి.]

ఈ నెల 20-న తేదీని ఖాద్రలో జరిగిన అనంతపురంజిల్లా కాన్ఫరెన్సుకు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన నెమలి పట్టాభిరామాచార్య పంతులు గారి ప్రారంభోపన్యాసమునుండి క్రింది భాగము మా ద్రింపుచున్నాము.

1915-వ సంవత్సరము మన ఇండియాదేశమునకు చాలని సంవత్సరము. లేవన్న మనదేశ సేవయే ముఖ్యకార్యముగాదలచి మంచికొఱకై పాటుపడుచుండిన ఆదేశాభిమాని గోపాలకృష్ణ గోఖలే మనలనువిడిచి ఏలస్వల్పవయసుననే స్వర్గస్థుడాయె? అతనిమరణముచే జనులకుకలిగినదుఃఖము చల్లారకమునుపే మన దేశమునకు ఏకలలోనొకడు గావచ్చి మనమందమిత్రసానుభూతితో మనలపరచాలించి పిమ్మటనుభవతరముబొంది ఇంగ్లాండునకు వెళ్ళి తరువాతకూడ, మనదేశముకై పాటుపడుచుండిన సర్ హెన్రీ కాటన్ దొరగారేల తరలోకప్రాప్తులై? అటుభిమింక పచ్చియారకమునుపే బొంతాయి పట్టణమున 45 సంవత్సరములు దేశసేవచేసి యాంట్టణమున కనభివృద్ధి పట్టభద్రుడవడికీర్తిగాంచిన సర్ ఫిరోజీషా మహతాగారి మరణము మొన్న మొన్ననే మనలనేల నొకవార్ధి ముంచెన? కీర్తి శేఖరై న యామహావీరాపుల స్మరణమైనను మనము మఱక నదావారిగుణముల జ్ఞప్తిమందువచ్చుకొని వారలయేముద్దేశములతో మనదేశమునకై పాటుపడుచుండిన ఆ యుద్దేశ్యముల నెరవేర్చుటకు మనసజీవదేశాభిమానులు తమ శక్తివంచనలేక పాటుపడెదరుగాక!

విరోధా సంగ్రామము

1915-వ సంవత్సరము మనదేశమునకు మతియొక విధముగను ప్రాకరముయినది విరోధాదేశములో మన దొరతనపువారకు ఆంగ్లేయులకును జర్మనీదేశపువారికిని ఇప్పటికి పదునైదు చానుకలకువైచి జరుగుచుండు ఘోరయుద్ధమును గురించి నేనువివరించిచెప్పి నవశ్యమండదు. ప్రపంచమందుగలరాజ్యములన్నియు అవ్యోన్మయై త్రికలిగియుండిననీ యీ కాలమున దేశమంతటను నెమ్మదిగలిగి యుండును. నాగరికత హెచ్చిన కొలది ప్రపంచములోని రాజ్యములన్నియు పరకవ్యాపార మూలముగ నొకటితోనొకటి విశేషసంబంధముగలవియై యుండును గనుక నిందులో నేరాజ్యమైనను మతియొక రాజ్యముతో వైమమ్యము కలుగజేసికొన్నయెడల పరక వ్యాపారముల కాటంకములు గలిగి జనులసౌఖ్యమునకు వికల్పము కలుగుటకు కారణమగును. అట్లుండగా 2, 3 గొప్పరాజ్యములు చేరి మరి 2, 3 గొప్పరాజ్యములతో యుద్ధమునకు దాడివెడలినయెడల జనులకు ఎంత ఖోభకలుగుకో చెప్పకలయునా? ఇప్పుడు విరోధాదేశములో జరుగుచున్న యుద్ధము కలన ఇతిర దేశములలోపాటు మన హిందూదేశముకూడ చాల నష్ట కష్టములకు పాల్గొనుచున్నది. ఈ ఘోరసంగ్రామమున కంత మెప్పుడు కల్లుకో భగవద్దయ్యెటువలెనున్నదో చెప్పి సాధ్యముగా గున్నది. అయితే ఇటీవలకచ్చెడు వృత్తాంతములవలన ప్రాంసు దేశపు టెల్లలలో నేమి రుహ్యదేశపు టెల్లలలో నేమి జర్మనీవారి దాడి యుగియున్నట్లును, కొద్దికొద్దిగా నింగ్లీషువారికిని వారి మిత్రులందరికిని జయము కలుగుచున్నట్లును తెలియవచ్చుచున్నది.

జర్మనీవారి దురదేశము.

సర్వయారాజ్య మొక చిన్నరాజ్యము. టెల్లియము వలెనే తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుటకై కష్టముల పాలెనది. ఈస్వల్ప రాజ్యముల యనీతికి లోబడి గొప్ప రాజ్యములకు జర్మనీ ఆస్తి యా రాజ్యములు నాశనము చేయనమకట్టుటకేల మక్కియము. ఇట్టి తరణములో సర్వయారు సహాయము చేయుటకు సంధిములయొగ ప్రతిజ్ఞ కొనిన గ్రీసుదేశము కటస్థముగ నుండునట్లు జర్మనీ చక్రవర్తిచెలియలి వివాహమాడిన కాళణముచే గ్రీసురాజును ప్రేరేపించెను. ఒకతైపు జర్మనీయాస్త్రియును మరొకతైపు బల్గేరియా యొత్రిడికచ్చుచుండునప్పుడు పాపము చిన్నరాజ్య

ముకు సర్వయారుమేమి చేయగలను? తమకుమిత్రులైన రషియా వారు సహాయముగలటకు మధ్య రుమేరియా కుర్చీదేశములు అడ్డుములాయెను. ఇట్టి యాపద్ధశలో సర్వయారు సహాయము వెల్లి శత్రువులవాడి నడ్డగించనంతట శత్రువులు భూమధ్యనము ద్రింతుకరణ నిగంతుకాధికారులై ఈజిప్టు ఇండియాదేశములకు భయప్రదులగుదురు. కనుక ఇంగ్లీషువారును ఫ్రెంచివారు సర్వయారుసహాయముగ బల్గేరియాతో పోరాడుచున్నార ఇప్పుడు యీ ప్రతేషమందు జరుగుచుండు యుద్ధమే ముఖ్యమయినది ఇందులో శత్రువులపజయము నొందినయెడల వాతకై పాప ములుకు కొఱతగలిగి శత్రుకాలములోనే విరోధాలో కలిగి యుండెడి యాకలాపమంతయు కాగలదు. ఇంగ్లీషువారికినివారి మిత్రులందరికిని యీసంగ్రామములో జయము కలుగవలెనని మనమందఱు భగవంతుని యెల్లప్పుడు ప్రార్థన చేయుచుండ వలెను. ఈమహాసంగ్రామములో మనదేశపు యోధులున్న యుద్ధముచేయుచున్నారు. ఇంగ్లాండు దేశపుజనుల యెలికలో నుండు కాణాచిరాజ్యము లన్నియు నేల నంది సహాయము చేయుచున్నవి. ఇట్లు యుద్ధము చేయుచుండు అన్ని రాజ్యముల నైకులకు వెదచిమక మనదేశపునేలలు తెగువయు ధైర్యము జూపి యందరిమెప్పుడు పాత్రులై యున్నారు. మన కిట్టికీర్తి తెచ్చిన మనయోధుల కాపాడి వారికి నికకు స్వామికార్య నిర్వహణమున నెక్కువయుత్సాహము కలుగజేయవలెననియు మనము దైవమును సదా ప్రార్థించవలయును.

భారతీయుల రాజభక్తి:— బంగాళాదేశములో శివో కారణముకల్ల కుర్రవాండు కుట్రలుచేయుచున్నారను కారణముచే హిందవులందరు రాజద్రోహులను నొకసందియును కొందరి మనమున నీదేశమునకు ఇంగ్లాండుదేశమునకు కలిగి యుండెను. ఈయుద్ధప్రమాంభము కాగానే ఆ సేతుహిమావలసర్వం తము ఈదేశపు జనలందరుమూసిన రాజభక్తియు యుద్ధమునకై వారుచేయుచుండు సాహాయ్యమును చూచి ఇప్పుడొకప్పు భిక్షాయము నిరర్తియాయెను ఇందులన మనరాజ్యాంగ విషయములో ఇకమందు మనదొరతనము గాదు మనయెడల నెక్కువ నమ్మకమును సుమయిద్దియు జూపకలుగుదు రని తోచుచున్నది. ఈసందర్భమును పురస్కరించుకొని యుద్ధము నీహరగానే మనదేశపాలకులయి మనదేశములకు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము కలుగజేయవలెనని యిప్పటినుండియు మనము ప్రయత్న పడవలెననునదేశాభివృద్ధికై యిన్నిమనజలక్ష్యతేమకా కొఱకై యిన్ని యెత్తునగా పాటుపడుచుండెను అనివిసం టు అయ్యుగాన ప్రముఖులగునా యామోహమును కోరమ ప్రయత్నము చేయుచున్నాను. దేశీయమహాజనసభ యీ గొప్ప కార్యమునుగురించి చేయవలసినపనులకు సకాలమున చాలో చించగలదు. ఇప్పుడు రామిక్కడ సూచక మయ్యుండునది మనజిల్లాకు సంబంధించిన విషయములవారిదియగుటకై గనుక ఆనహోదేశమును నెరవేర్చుట కనుకూలమైనకార్యములు మన చేతనైనచేయిమూత్రము మనమిప్పుడు ఆలోచించవలెను.

లోకబోధకలు, జిల్లాబోధకులు

రాజ్యనిర్వహణమందు జనుల కెక్కువ స్వాతంత్ర్యము కావలసియున్నయెడల అట్టిస్వాతంత్ర్యమునుపొంది కార్యముల నిర్వహించు శక్తి జనులకు మొదట కలిగియుండవలెను. అక గా అట్టిశక్తి పూర్తిగా కలుగునంతవరకు స్వాతంత్ర్యములకై జని యుండవలెనని నాయుగముకాదు. శక్తిచాలనివారు కార్యసాధనము నైతెట్లుకొనినయెడల హాస్యాస్పద లగుదురు. కనుక కార్యనిర్వహణసామర్థ్యము జనులు సంపాదించుకొనిననీగాని కార్యము నిర్వహింపవలదు. ఈసామర్థ్యము మనకు కలుగ జేయుటకనియే నలువరిసంవత్సరములుగా లోకబోధకులని మునిసిపాలిటీలని జనుల తోడ్పాటుతో కొన్ని కార్యములు నెరవేర్చు ఏర్పాటు చేసెయ్యుచున్నాను. ఈ లోకబోధకలు, మునిసిపాలిటీలు గొప్పపట్టణములలోనుండు నివాసగుంతులను కేత్రాకార్య నిర్వహణమందు సమర్థులను చేసెనని. ఇకమందు మనముకోరెడు రాజ్యాంగనిర్వహణస్వాతంత్ర్యమునకు ఏవ్యావంతుల పట్టణవాసుల తోడ్పాటే చాలదు. గ్రామవాసులకు సమస్తజనులను తోడ్పడిననె మనము కోరెడు స్వాతం

పత్తికాశరవము.

గ్రంథమండలములు.

కార్యములకు చదువలగు ధాన్యముతోనే కొత్తార్థ జేయునప్పుడు కొంచెముభాగము ఎత్తివెట్టుగానుకయుండెడిది. ఇప్పుడు ఆ నాడుకయుండినయెడల అట్లుచేర్చినధాన్యపువెను యింకాటి ఉపయోగకార్యములకు భిన్నవెట్టుకు ఉత్తమును. అట్లుచేతు లేని జనుల వ్యవసాయము జేసికొని ఈ సమయమున కార్య మును సాధించుట. బోర్డుస్కూల్లకు పుస్తకములను పట్టు చేయుచు వ్యాసు గ్రాంటుపొందు రిజిస్ట్రీస్కూల్లకు పుస్తక ముల వెలలో అర్థము గ్రాంటు గవర్నమెంటు నాను ఇచ్చెదను. ఈ పుస్తకములలోని విషయములను ఈపాఠ్యాంశముల వాని రకు ఉపజేసియెట్లయెగాక గ్రామజనులవస్తు ఆప్యదప్యము వారమున కొకసారియు యొకను ఎక్సైజరసాల్లో చదివి విని పిండు చుండునట్లుయె వ్యాట్టుచేసెయెడల మిక్కిలి యుప యోగకరము. ఈవిషయమై విద్యాధికారులను తోడ్పడుచు రనుటకు నాకేమియును సుచేక్షాకు నోచదు.

నిర్మలములు కేమి, వాని కాపాడుట కేమి, బ్రహ్మలో దీపములు వెల్లుట, వీధుల నూడ్పించి వరిశుభ్రముగా నుంచుట, ఆస్పత్రిలు స్కూళ్లు ఏర్పాటుచేయుట, మున్నగు సర్వజనోపయోగమైన కార్యముల చేయుటకేమి, ఆధికారము కలిగియున్నది గనుక యిట్లు దా యూనియన్ పంచాయితీలు తాలూకాబోర్డు ఆధికారమునకు లోబడియుండునట్లు గాక వీరికే గాగ్రమవిచారణ పరిపథమునకు సర్వాధికారమును ఇచ్చినయెడల జరుల కెక్కువత్వ ప్రకరములుగ నుంచునీయు అందుకై 3000 జరులకు వెలచేయున్న గ్రామముల నన్నిటిని యూనియన్ పంచాయితీలకుగా నేర్పర్చి మెంబర్లను చేర్చును. జరులే ఎన్నికయిన సేర్పాటుచేసినానునట్లును ఆయా గ్రామములలో వస్తులను విధిచేయుటకు, ఖర్చు పెట్టుట కను పంచాయితీలకే స్వాతంత్ర్య మిచ్చబడుననియు అసీను బాధుకర్తరిందను ఉన్యోగస్థుల జీతములకిందను వైకమును విశేషముగా క్యయముగానుండ గ్రామపరిషత్తుగాని స్కూలు లోగాని పంచాయితీగాను గ్రామకరణముచేతనో, స్కూలు మాస్టరుచేతనో లేకయు వాగ్ధియించుచు వనూగు మొత్తములో చాలభాగము గ్రామోపయోగమైన కార్యములకు ఖర్చుపెట్టునట్లేర్పాటు చేయునలెనీయు నీవికారము నమలు జరువులకు లేక గ్రామముపేర్ల మున్నగు వివరములతో రిపోర్టుచేసినాకలసిందని గవర్న మెంటు వారు జిల్లాకలెక్టర్లకు ఉత్తర్వుచేసియున్నారు. ఇట్లు యూనియన్ పంచాయితీల కెక్కువ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటయేగాక అట్టియూనియన్లుగా చేయకూడని చిన్న గ్రామములలో గ్రామపరిషత్తుధ్యక్ష మున్నగు జనోపయోగమైన చిన్నచిన్న పనులు చేయించుట బంధించి దొడ్లు, బకారులు, సంతలు, నీటిసంకులిచ్చుట, చేపలగుత్తవశువులమంద్రదేశములు ధాన్యమునూర్చుకొరార్లు ఇంకా గ్రామసముదాయోపయోగముయిన యితర విషయములను విచారించి పరిపాలించుట, స్కూళ్లకట్టించుట, గుడిమరమ్మతు చేయించుట వశువుల మేతల ఉపయోగము నకును కట్టెలు కెచ్చుకొనుటకు కావలసినటుకంటి యింకా గ్రామమునకుచేరని సామాన్యపు అవవులను గాపాడి విచారించుకొనుట మున్నగు కార్యములను చేయుటకు గ్రామపంచాయితీల నేర్పర్చి ఆయా కార్యములకు వారలచే చేయించవలె ననియు కలెక్టర్లకు గవర్న మెంటువారు ఉత్తర్వుచేసియున్నారు అయితే ఇట్టిపంచాయితీలు జరులు ఒప్పుదలమీట నడవలసినవిగా నుండుటచేత కక్షలుండు గ్రామములలో వీరి నేర్పర్చుట సాధ్యముగాదని అట్టికక్షలు లేని గ్రామములలో వీరి నేర్పర్చుచుని గవర్న మెంటువారు నిశ్చయించియున్నారు. చూచితిరా గ్రామములో కక్షలు అంతకలహములు కలిగియున్నయెడల గ్రామక్షేమమునకు ఏమాటి భంగముకలుగుటకు కారణమును చున్నది. కావున గ్రామములలోజరులు వికసిత్యముకలిగి అందరు నోకేటటుండుచుండకు చేరవారివలె అన్యోన్యమైత్రి కలిగివర్తించవలెను. మీలోకల్లవలన మీరే చెడుచున్నారు. మీరుగలుగు దృష్టాంతము ఇతరుల నెవనిో ధనవంతుల చేయుచున్నది. అటుల పరులకు మీధనమును ధారపోయిటకన్న ను మీయూరబుట్టి మీతో కూడబెరిగి మీకష్టముఖములను మీతో బంచుకొనెయెడ మీలోనే ఏదో హెచ్చు తక్కువగ లాభాపస్తములకు నోచ్చుకొని అన్యోన్యముగా నడుచుకొనినయెడల మీదృష్టుల మీ గ్రామమును విడిచిపోవుకదా!

నెల్లూరుజిల్లాలో పినాకినీపల్లి యనకట్టరుండి పొరుగు
 యగు గ్రామములలో నీటిరంతు లేర్పరుట యింజనీయరు
 డి.కార్లుమెంటువారికి జనులకును కష్టమిచ్చుచుండినది.
 అజిల్లా కలెక్టరు డి.వాక్ బహదర్ రామచంద్రారావుగారు
 జనుల కష్టముల స్వయముగ పరిశీలింపి ఆయా గ్రామములలో
 ఇరిగేషన్ బోర్డుల పంచాయితీల నేర్పర్చి ఆ గ్రామములలో
 నీటిరంతు లేర్పరుమట చేయున కాలునలు కుడి నురవ్వుకు
 చేయించుట మొదలగు పనులను పంచాయితీల కప్పగించి
 నున్నారు ఈ పంచాయితీలు ఆతిత్వ ప్రకరముగా పనిచేయు
 చున్నవని కలెక్టరుగారును ఇంజనీయరు యిలాకావారును
 రిపోర్టుచేసినందువైన గవర్న మెంటువారు సంతోషించి కలె
 క్టరుగారినిజ్ఞాపించియున్నారు. గ్రామములన్నంటిను జనులు
 వికమత్వముతో తమ గ్రామములకు సంబంధించిన కార్యము
 లను పంచాయితీల మూలముగా నెరవేర్చుకొనుచు వచ్చిన
 యెడల మొదట నేను నూచించిన రాజ్యాంగవిషయముల
 యందు స్పృశించిర్పియు సంపాదించునట్లుకు మనము పునాది
 చేసినవార మగుచున్నాము. ఈసందర్భమున అదభుల విచార
 రణైక పంచాయితీల నేర్పర్చుటకు గవర్న మెంటువారింగిక

భిక్షువున కుభు.

సభ సభకృమించుచు సుబ్బిస్వామ్యయ్యకుగా దుపన్య
ంచిరి. వారి న్యాయవేత్తలు కావున విషయమును న్యాయైక
ప్రెజ్డింట్ బరిశీలించుచు, వైద్యపరిషదగునారి చర్య వ్రా
సక కొరత మగు మాట యటుండ కానననుకరముగా నె

అప్పుడు బాగాటి తెలుగు పాఠశాలను ఏర్పాటు చేసి చివరికి:-

1 ఒక ఆంగ్ల జేద్యకు పురాణాశాస్త్రములకు పాపా
జ్యేద్యకాశ్రమ నడుపించి మునుల నియమా వ్యవహార
సమేపియు ఈ బహుళ ఆనంద ఆనందములను ఆయుర్వేదజేద్య
ము నడుపించి మునుల నియమములు; 2 ఒక రోగి కట్టు చేతు
లను పట్టి గాని నడుపును పట్టి పోయి గాని పాపమును న

అనంతపురము జిల్లా పరిషత్తు.

ఎంత చెప్పినా నిజము	2
అనంతపురము జిల్లా పరిషత్తు	3-4
చెన్నైలోని వైద్య పరిషత్తు	5
ప్రభుత్వ పరిషత్తు	
యధ్యక్షుడు	6-7
సాహిత్య పరిషత్తు	11
విద్యా సామగ్రి సంగ్రహము	
విద్యార్థుల పాఠము	8-9
వృత్తి విద్య	10
ఇంగ్లీషు తంత్రము	11-12-13 ఎ 12 బి
కాశీ విద్య	13
అనంతపురము జిల్లా పరిషత్తు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది

సోమవారము

యుద్ధము.

నేటి తంత్ర పాఠము జరుపు వానికి యుద్ధ మొంత సంకులము కా నుండునదియు సర్థము కాక పోదు. బాల్కను రాష్ట్రములలో జర్మనుజాతి రాజులు మూర్ఖాభిషిక్తులై యుండి పలుకుబడి కల వారుగ నుండుటచేత పశ్చిమమున బెల్జియమునకు సాధించిన యట్టి యాపదయే సర్వయాకు తోర్పున సంభవించినది. వ్యాయముగా సాధుల ననుసరించి గ్రీనుదేశము సర్వయాకు సాయము చేయవలసి యుండినది. కాని రాజు జర్మనుచక్ర వర్తి జావనునది యగునందున జర్మనీకి వ్యతిరేక ముగా కత్తిమాయుటలేదని అభయమిచ్చియున్నాడు. మిత్రమునలి యంతకాలముగా నంతపట్టుద లతో నంత చాకచక్యముతో రానుబాకములు సర్వినను బాల్కనురాష్ట్రములు సయైరక్రోవ కు నచ్చుట తటస్థమైతేను. బాల్కనులలో ఏదిన ము మిత్రముండలివానికి నెవ రెట్టిమోసము చేయు దురో తెలియరాకున్నది గావున విట్రీ అట్టి సమ యమును కలిపెట్టి పాయముచేయుటకు నవకాశము కలనది మొకానొక ఇటాలియను అగ్రజను చెప్పి నాడను వార్తనుబట్టి బాల్కనులలో నెంతగందర గోళమేర్పడి యుండుననియు సర్థము కాగలదు. సర్వ యా శత్రువులు సర్వయాకు ఆక్రమించుకొనుచు వచ్చుచున్నారు. మొన్నాటినుండి సర్వయాప్రజ వెడలిపోవుచున్నారట. నోవబజారునకు నుత్తరమున పడునైదు మైళ్లలోపుగను నిమనకు నిర్వతిమూ లను 25 మైళ్లలోపుగను బల్గేరియనులు త్రోసికొని పోయినారు. ఆఫ్రికాయా జర్మనీ బల్గేరియాల యుద్ధే శము సర్వయా సైన్యములను నుత్తరపు వానిని నుత్తరమునను దక్షిణపువానిని దక్షిణమునను వేరు పడునట్లు చేయవలయు ననుటయేమిట. దీనిని కొనసాగ నియ్యరాదని సర్వయావా రతిఘోర ముగా పోరుచు వెనుక కొడుగవలసినచోట నతి జాగ్రత్తగా వెనుక కొడుగుచు పనిచేయుచు న్నారు. మిత్రముండలి వారును తగినంత సాయ మును సర్వయాకు మొనటిదూకుడున పంపలేకు న్నను ఆవైపున జర్మనీ పన్నినపన్నుగడకు ప్రతి బంధక మొనర్చుటకు నెంత ప్రయత్నము చేయ వలయునో అంత ప్రయత్నమును చేయుచున్నా

రు. ఇదివరకు మేము తెలిపినరీతిని దక్షిణసర్వయా కడ ప్రాచీనాను వీతమువేసికొని బల్గేరియనులను కాశీ నిలచినారు. ఆంగ్ల సైన్యములును నాస్రాంత ములనై చొరవారంభించిన వని తెలియజేసి యుం టిమి. నేటివార్తలలో నొక్కవాని ననుసరించి మన సైన్యములు మొన్నాటిరునకే నడచుచున్నట్లు లిలుచున్నది. ఇటలీ వారును అల్బేనియా గుండా సహాయము చేయుట కష్టతరముగా నుండు నని స్పష్టమంది సానికాలోనికి సైన్యములను దించు టకు నిశ్చయించినారు కిచ్చనవప్రభువు ఈబాల్క నురంగముయొక్క స్థితిగతులను జూచి వచ్చుటకే పోయి యున్నాడు. కెయిజరు సాఫ్యమునునమోడల కానిస్టాంటినోపిలునకు నిరాటంకముగా మార్గ మేర్పరచుకొని ఆసియామైనను మూలకముగా నూ యెజు ఈజిప్టును బెనరింపనలెనను దురాశపెట్టు కొననాడు. కావున ఈ ఎత్తులకు ఎరురెత్తు చేసి కెయిజరునకు శృంగభంగ మొనర్చుటకుగాను కిచ్చ నరు ఏ యాజిప్టులోనో కార్యస్థాన మేర్పరచుకొని చేతనేన చేయవలసియుండునను చూపబడుటచేత నది. అందుచేత నాతడు యుద్ధమంత్రపదవినుండి వీడిపోవలసి వచ్చునను నభిప్రాయము కలిగి ఇది వరకే యతడు తనపదవికి రాజీనామా యిచ్చి నాడను సర్థములేని గాలినార్త లాంగ్లభూమిలో ప్రబలినవట! ఆంగ్లపత్రికలవృద్ధి తూర్పున మిత్ర ముండలివారు పెట్టుకొనవలసిన యుద్ధేశము లిట్టివని వర్ణించుచున్నది. అబ్బర్వర్ అను పత్రిక రుష్యా కును మిత్రముండలి భూమికిని రుష్యాసైన్యముల కును మిత్రముండలి సైన్యములకును అంతరము లేని రీతిని బాల్కను ద్వీపకల్పము మీదుగా నడచి స్థానమును దృఢపరచుకొనవలె ననియు కాని స్టాంటినోపిలును పట్టుకొనుటే ముఖ్యముగా గను నింప వలె ననియు నిజమును సముద్రమునకు వుమ్మలముగా దూకులను పంపవలె ననియు వ్రాయుచున్నది. వీక్లి కిశ్పాచ్చి అనుపత్రిక వెంట నే జరుగవలసినపని యంతయు ఇండియాకు సంబంధించి యుండుననియు ఈజిప్టు సారక్షణకు ఇండి యాలోనే సైన్యములు సిద్ధము కావలసియుండునని యు జర్మనీ సిలుగులు పెట్టుకుండ అల్లరులు కలి గించుకుండ చూచుకొనుచు ఆ పనిని నిర్వహింప వలసి యుండుననియు నాస్రచ్చుచున్నది. ఈ పత్రి కల యభిప్రాయము ఎంతవరకు తీసి కొన దగినను ఎంతవరకు తీసి కొన కూడ కున్నను నొక్కవిషయము మాత్రము నిజము. బాల్కనురంగమున యుద్ధము కేంద్రీకృత మగుట స్పష్టము. గల్లిపోలీ ఈజిప్టు పారసీకసింధు కాఖో త్రుభాగములు ప్రముఖములగుట తప్పదు. హైం దవభూమి సాఫ్యమైనంత సాయము చేయవలసి యుండు ననుట నిశ్చయము. జర్మనీ మంత్రము లిచ్చట పారజాలవని యెన్నడో హైందవులు తమ నడవడికచే స్పష్టపరచి యున్నారు. ప్రభువులు కొరుకురేసి సామ్రాజ్య సంరక్షణకు ఏ మాత్ర మును జంకు శంకు లేక హైందవవీరులు సిద్ధమగు దగని మేము ప్రత్యేకించి వ్రాయునవసరములేదు. సమయము వచ్చినప్పుడు హైందవభూమి తనకు గల మౌలతేజమును చూపవలయుండగలదని మేము నమ్ముజాలము. ఆంగ్లభూమిలోను నుహాప్రయత్న ములు సాగుచున్నవి. ముఖ్యమంత్రి ఆస్క్విత్తు

మహాశయునకును సైనికుల జేర్పు కంకణము కట్టి యుండు డెప్పీ ప్రభువునకును జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములనుబట్టిచూడ విచ్ఛిన్నపద్ధతి జమువ గలదని డెప్పీ ప్రభువునకు నచ్చుక మున్నను అవ సర మగునేని నిర్బంధసైనిక పద్ధతిని ప్రభుత్వము నారు యునకులును అవివాహితులును నగు పురు షులయెడల ప్రవర్తింపజేయచున్నారని యధ్యక్షుడు చున్నది. మందుగుండు నామగ్రి నిర్మాణము న్నా లోదించినను మహాత్ముప్రయత్న మే చూపట్టు చున్నది. యుద్ధాదిని నేమియుచేయని లిక్సుపుర మున సిప్పుడు విరువదల మందుగుండు కర్మా గారము తేర్పడినవి మయ్యి చోట ఒక్కకర్మా గారమే అరువదివేల పనివారలచే పనిచేయించు చున్నది. స్కాట్లండులో 900 ఎకరముల భూమిపై పరుకొకడు మైల్లట్రాల్మాగ్గులు ల్లిభవనము లను వెచ్చగానుంచు నుద్దేశమున వేయబడిన 20 మైళ్ల కొలాయిలు కలదని యొప్పును మం దుగుండు కర్మాగారము కట్టబడుచున్నది. అనేకులు ఇంజనీరులు నొరవార్తము మందుగుండు కర్మా గారములలో పనిచేయు చున్నారు. పదిలకుల కర్మ కరులు మందుగుండు, బాంబులు కర్మాగారముల నుండి ప్రవాహముగా బయటికి పంపుచున్నారు. నొకా సామ్రాజ్యము చెక్కుచెదరక పెట్టుకొని ఇంకే సంపూర్ణ ప్రయత్నమున నుండు మనపక్షము తుదకు విజయోపేత మగుట కేండ్దేహమును లేదు. ఇతరరంగములలో జర్మనీ పకు నవస్థలను జూచినను నొక్క బాల్కను రంగము కొంతకాల ము జర్మనీ కొకవిధమగు నాడంబరారుకూలమును కలుగ జేసినను నిజమును నిర్ణయింపజాల దనుట స్పష్టమగును. ద్వీపువర్షపు స్టోమియాను రుష్యావారు జర్మనులను నోడించినారు. జర్మనులు కొల్లలుగా మడిచుచున్నారు. ఈ శీతకాలమున ద్వీపువర్ష రీగాలు జర్మనీకి కలగొనినమాట లయు నవి. అప్పుడే ఋతువిరోధములు ప్రబలమయి పోయినవి. ఈ శీతకాలము విచ్ఛిన్నస్థితియందే జర్మ నులు గడువక తప్పదనియు రుష్యావారు వీరిని ని కను వెరుకకు తరిమినను తనమునుననియు తజ్జ లభిప్రాయపడు చున్నారు. మరల వేసవిప్రారంభ మయి యుద్ధము బాగుగా సాగునప్పటికినినిరంగ ములయందును మిత్రముండలి బలపడుటనిశ్చయము. హరియొక్క యూపుతో నాటికి జర్మనీకి శృంగ భంగము గలుగుటయు నిస్సందేహము. అది దూర మో దగ్గరయో కాని ఆనాడుమాత్రము తప్పక నాటికిగాని యుద్ధమున కంతమును సూచించుచు ముహూర్త మున్నవనిపదు.

అనంతపురము మండలసభ.

ఈ సంతకపు అనంతపుర మండల సభకు నెమలి పట్టాభిరామరావుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించి యచ్చట చేసినయుపన్యాసము కొన్నివిధ ముల చిత్రాక్షరముగానున్నది. వారు సామ్రాజ్య సమస్యలపైకిదృష్టినివించుకొని పుటలుపుటలుండు పండులమునకు వెంటనే యిప్పటి సందర్భములలో నవసరమగు సంగతులను పూర్వగ్రుచ్చివల్లు వివ రించినారు. స్వయంసహాయముకంటె నుత్తమసహాయము ఎచ్చటను లేదనిప్రశంసగలిగిన యెవ్వనప్పుడును నొక్క స్పష్టపరచినారు.

“శక్తివాలివారు కార్యసాధనమున వైఖ్యమున నుండల హాస్యాన్ని లభింపజేసెను. కనుక కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును జనుల సంపాదించుకొననేగాని కార్యము నిర్వహించుటయే..... గ్రామములకు సమస్తజనులను తోడ్పడిన నేమనగా కోరికలు సాధించుటకు మరల నిర్వహించగలము..... ఏ కార్యమునకును తోచినట్టికి దానికై మనమేమియు ప్రయత్నింప చేయకుటలేదు. దొంగమునాదు మన కిష్టకార్యములు చేసిపెట్టవలయునని మన మెప్పుడు ఎదురు చూచుచుండెదము.”

అనుమాటలు చూచిన విదీప పట్టాభిరామారావుగారు శ్రోతల కేమిలోధింపజేసినదియు నెట్టి జడచుతులకుగూడ సర్దము కాకపోదు మండల సమావేశమున జేరిన ప్రజలను గురించి పూర్వము గ్రామగ్రామమువాగును బడికాంతులను పిలిపించి పాఠశాలను పెట్టించి యుమ్మడి ధనముచేతను పాలుపెరుగు కూరగాయలు మున్నగువాని దానముచేతను నుపాధ్యాయుని తృప్తిపరచి గ్రామస్థుల సత్కరణల చేసినరీతినే యిప్పుడేల చేయరాదని యడిగినప్పుడు మన గ్రామస్థులకు నాల్గవతీయు నాటి స్వయంసహాయత్వమును నేటి యసహాయత్వమును గట్టిగా మనమనకు నాటియుంకక మానవు. పట్టాభిరామారావుగారు గ్రామోపాధ్యాయులు క్రజలకు గ్రంథములు చదివి చెప్పవలసినదని చేసినసలహాను విద్యాకాఖాధికారులుగమనింతునుగాక యని కోరుచున్నాము. గ్రామకక్షలను గురించి వల్కునప్పుడు పట్టాభిరామారావుగారు సూక్ష్మానుభవనే ప్రయోగించిరి.

“మీలో కలతలవలన మీరే చెడుచున్నారు. మీరగలగదవ్యుష్టము ఇతరులనెరిచోధనములచేయుచున్నది.”

మీరు మండలవాసుల యెదుట ఆదర్శముగా నైదు గొప్ప యాదర్శముల సడలేదు. జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు కలెక్టరులే యుండిన నుండుదురుగాక యిది! బోకలుబోర్డుల ఆర్టులు సవరణ కాకపోయినను కష్టములేదట!

“జనుల వికమస్థియుకొంది దేశక్షేమమునే ముఖ్యమయిదిగా భావించి తమతమ గ్రామనివాసముల తృప్తికరముగ జేయు సామర్థ్యమును

సంపాదించుకొనవలెనట! పట్టాభిరామారావుగారికి నెక్కుడు ఆదర్శములు లేవని తలంపరాదు. బీసెంటు గారి కార్యములను దేశీయులహా సభాకార్యములకు ప్రశంసించునట్టివానికి నుత్తమాదర్శములు లేవనరాదు. కాని ఎంత తగ్గించి యోచించినను ఎన్ని నిర్బంధములున్నను తలంచి ప్రారంభించినను మనము చేయవలసినదని యోతోకలదని తెలియజేయుటకే పట్టాభిరామారావుగారింత దూరము స్వయం సహాయమును నొక్కచెప్పినా రని వారి యుపన్యాసమును చదువుచు నందరును గుర్తింపగలరు. తుదకు దేశీయులకు బాగ్యమేబలమునకు కారణమని చెప్పుచున్న కార్యనిర్వహణలో మన మధోగతియుండున్నామని నుచువును

“దొంగమునాదే మన కీకార్యములో సహాయము కాకతనని కాలము నెగురుచు మనకు వ్యర్థమైన ధనములకు లగుచు దేశోపకార బుద్ధితో నో స్వర్యయోజనాభిలాష చేతనో తగినవారిని ఇతరదేశములకు బంపి మనకు కావలసిన కస్తులు సత్పత్తిచేయు విధానములు వారు నేర్చుకొనినప్పుడు మనచేసి యాదేశమున నానవుటకు సత్పత్తిచేయు ఏమి టుచేయుటకు ప్రయత్నింపకు యందుకై దేశమునకు శ్రేయస్కరము”

అనుచున్నాడు. స్వయముగా కష్టపడి మదనవల్ల, వాయిల్ పాడు, పుంగుమారు తొలూకాలతో గ్రామ గ్రామమునకు వెళ్లి లోటుపాటులకనిపెట్టి ప్రజలను సంస్కరణాభిలాషుల కొనర్చుచు తన నిదర్శనముచే మదనవల్ల డిబజ్జా సర్దుమునారిని కార్యనిర్వహణ నెనర్చియుండు పట్టాభిరామారావుగారు సూక్ష్మ కార్యనిర్వహణానందము నింత

స్ఫుటముగా వ్యక్తీకరించినందుల కాంధ్రదేశము వారికి కృతజ్ఞతాబద్ధములు యుండవలసి యున్నది. ఈమాత్రాంతములపై వృష్టి పట్టాభిరామారావుగారిని నొకటి రెండు విషయములలో మూలనకుంథలను ద్రోక్కించినది. వీరికి గ్రామమున సబులను గట్టినట్లు కానరాదు.

“ఇప్పుడు గ్రామమున సబులు పూర్వకాలమునందు వలె గ్రామములో జనులగౌరవమునకు ప్రోత్సాహములకు ధనములకు గొప్పరంజనములకు నకు మర్యాదగలవారుగా కేవలము కల్లు జీతములనే జీవనాధారముగా గోరు కల్లుజీతములకు చుండుటచే జనుల వాగునకు నమ్మకములేక ఎన్నడైతే ముగల ఉద్యోగములచే న్యాయాన్యాయములు విమర్శించుటకు కోర్టులకచేరినట్లు వెల్లువలకు ముఖ్యకారణమైనది.

అని వారికి గ్రామమున సబులను తీసివేయవలసినదని స్పష్టముగా చెప్పకున్నను వారి స్థానముల పంచాయతుల నేర్పరచి న్యాయవిచారణాధికారము కొంతపంచాయతుల కిచ్చి రెవిన్యూ వసూలుకూడ కమిషనువద్దతి మోదపంచాయతులకు పెట్టుచు లెక్కలకు గ్రామకర్తలమును జవాబు బారీచేయవలసినదనుచున్నాడు. పంచాయతులకు స్వాతంత్ర్యము లిచ్చుట మాకును సమ్మతమే. ఆస్వాతంత్ర్యము లిచ్చిన పిదప గ్రామమున సబులకు పట్టెడిపోయి వారిని తీసివేయవలసినను రావచ్చును. కాని గ్రామమున సబులను పట్టాభిరామారావు గారొక్క పెట్టున ననునట్లు లోపభూయిష్టులనియనుటకుమాత్రము మేము సహసింపజాలము. పట్టాభిరామారావుగారు ఆంధ్రమండల విషయము ననుకటుత్వములేక ప్రవర్తించుచుండుటకు చింతిల్లవలసియున్నామని. ఆంధ్రరాష్ట్రము కేవల మంగీకరింపదగినది కాదట! పరిపాలనా సౌకర్యమునకై అవసర మేర్పడినప్పుడు భాషను పురస్కరించుకొని రాష్ట్రముల నేర్పరచునట్లు మనము ప్రయత్నముచేయవచ్చునట! ఇప్పుడట్టి యవశ్య మేర్పడియుండలేదట! కావున ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమమును బలపరచక తక్కిన విషయముల నాంధ్రుల శ్రేయోభివృద్ధికై తగు ప్రయత్నములు చేయుటలో ఆంధ్రోద్యమములో చేకరించువలె యిది! ఏరే ముజీయుకచోట ఆయాభాష మూలముల వారు తమతమ శ్రేయోభివృద్ధికై పాటుపడుట అత్యంతావశ్యమని చెప్పిరి. ఈవాక్య ముండుటచేతను కేవల మంగీకరింపరాదనుటలో కేవల పదయుండుటచేతను విభాగము కావలసినదనినప్పుడు భాషా విభాగమే కావలయుననుటచేతను మీరు మానసమున నాంధ్రరాష్ట్రము కొనుగోయైతను. ఈ యుద్దేశము వెలువరచినతోడనే అరవలకును ఇతర భాషాపాఠకులకును మనోవైకల్యము కొంచెము గనో గొప్పగనో కలుగుటకు కారణమాయెను. అను కారణమువలన నెవరంజనమునున్నారని తీర్మానింపక తప్పదు. కావున ఆంగ్లించినయెడల భాషాపుత్రుల యభివృద్ధికి రాష్ట్రమే దయన సరమో తమకే తోచగలదనియు ఏ యుపక్రమమైనను తాత్కాలికముగా నివారణ యొకరికి కొంచెముగనో గొప్పగనో మనోవైకల్యము కలిగింపక జరుగజాలదనియు తెలియచేయుటకంటె మేమెక్కువ వ్యాఖ్యాన మొనర్చుట యవసరము.

మొన్న శనివారపు సభ

మనుగడగిరియన్నను ఆశేఖరు సభయే నిలిచిపోవు నేమోయని సంకోచించుచున్నను నిండు సభజేతుట జాడగా నెట్టివానికిని పరిజలలో వైద్యపరిపత్తు వారియెడల కలిగిన యంగీకారము అర్థముకాకమానది- ఆ పితౌహసమానుడు సరో- సుబ్రహ్మణ్యయ్య గంట పయ్యై నుండుమను అన్ని దృష్టిపథములనుండి విషయములను గాలించి విషయముల వివరింపవారికి ఇంకను మిగిలిన పరిభ్రమమువారు జోక్యము కలగజేసికొనక యుండురాదను సంశయము జనింపకపోదు- వందలలకు సహపండితులనుండి లక్ష్యపునులనుండి ఆంగ్లయు

ద్య విభాగములనుండి దేశపు పరిచెరగులనుండి వచ్చిన తంతి కాత్రికలు. గొ. జయలక్ష్మిబ్రతు సాహెబుగారు ఖంకున మోయించిన కంఠమును పరిజల యయికంఠ్యతకు నిదర్శనములయి చెలగినవి- నాటిదినము దాక్షున సంజుండగా వుగారి యుపన్యాసము సాక్షాత్తయి వ్యవస్థ విపరీతాభిమానుల గర్వభంజకమై తనరారినది- అనిలీ సెంటుమ్యుగారు నాడిన జలుబ రిజవట్టుగ చేసికొనిన వయస్కులకు పరిజల సిలువకున్న నదియే వి.ఎమ్ ఎస్ లకు తగిన శృంగ భంగోపధమకునది- నాటిదినము తలంపరచుచు ఆసభాధనకును నుండియుండను- బునాదులలో పాఠల మానములను కలంచి యుండిన వయస్కులకి వత్తువారి యన్యాయమును సహజాభిప్రాయ మోద్యుష్టి ప్రేరితమునగు కార్యమును పరిభ్రమమువారు రద్దపరచి తాము పక్షపాతులను నిండుకు పాత్రులుగాక న్యాయవృష్టికో పగిలెంతి పరిజలభ్రతజ్ఞతను బడయుచునుగాకయని నమ్మచున్నాము.

మోదవ క్రైస్తవుల మద్యపాననిరసన సాఫుము:-

ఈసంఘమువారు శ్రేణుసాయంకాలము ౧౮-3౦ గంటలకు కైయం. సి. ఏ భవనములో సమావేశమగుచు రెడంకు కె. ఆర్ గోపాలయ్యగారును సి. వెల్మరింజుగారును “చెప్పపులో మద్యపాన నిరసనము” అను విషయమున గూర్చి ఉపన్యసించుచు. నివాళిబహదరు న్యాయమూర్తి టి. సహానియ్యరు గారు అధ్యక్షతను వహించుచు

ఏడవ అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ:-

కిందటి శుక్రవారము ౧౮-వ తారీఖున ఈమహాసభ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నివాళిబహదరు కె. క్రిష్ణస్వామి రావు సి. వి. ఇగారి అధ్యక్షతకింద సమావేశమై రాజోవు మహాసభకు కలకత్తాలోనుండు కవిరాజ యామినీభూషణ్ రాయకవరత్తు యం. ఏ. యం- బి. యం. సి. యు గారిని అధ్యక్షులుగా నెచ్చుకొనటకు నిశ్చయించిరి. కవిరాజుగారిండులకు ఆనందించుచున్నాడు. ఈమహాసభ మునుపు దెలియబరచిన ప్రకారము డిశంబరు తేదీన జరుగబడును. మరువాడు ౧౮-వ తేదీన జరుగును.

[5 వ పేజీ శేషము]

యమున ఆంగ్లవైద్యులు చులబాని వైద్యులవద్దప వెల్లి “సవరి” అను చికిత్సను పుచ్చుకొను మును; (2) ఆంగ్లవైద్యుని భార్య సాక్షాత్త వైద్యుని ముండులముండువును లేక ఆయుర్వేద వైద్యుని లింగంపించి దట్టిచ్చి మందుపుచ్చుకొనుట. (4) ఒక ఆంగ్ల వైద్యుడు బయటిజిల్లాలో బ్రయాణము జేయుచుండెపుడు తేలుబట్టి ఆయుర్వేదవైద్యుని లింగిచి నవమూలికలచే రాప నివర్తికేసికొనుట; (5) ఆంగ్లవైద్యునికి నాగుబా మెను రుదదిన జోనులనాని ముత్యసహాయమున తనప్రాణమును కాపాడుకొనుట. (6) ఆంగ్లవైద్యుడు మూడునానంకు ఏవో ముగ్రామమునబోయి ముండుంపుడు అరికి విషబద్ధమో, అతి నారమో, తెలుతో సుధమినింపుడు గావు ఆయుర్వేద వైద్యునియిద్ద మును పుచ్చుకొని దాని నివర్తికేసికొనుట. (7) ఆంగ్లవైద్యుడు ఆయుర్వేద వైద్యునికి శత్రుడికిచ్చిచేసి కాపాడుట దేశమువైద్యుల సభివృద్ధికి దెచ్చుటకు ఆంగ్లవైద్యులు ఆయుర్వేదవిద్యార్థికి పుస్తకములు, మూలికల కొనుటకు ద్రవ్య సహాయము జేయుట లేక యితరులచే నీ సహాయము చేయించుట; (8) ఒక ఆంగ్లవైద్యుడును ఆయుర్వేద వైద్యుడును ప్రాంతమునందు కలసి సుజ్ఞుబంధిలో పీకారుబోవుట లేక ఆయుర్వేదవైద్యునితో సంబంధము జేయుట లేక దేశము వైద్యుల సభివృద్ధికి దెచ్చుకొనుట నాటికి ఆమహాలయగా ఒక బహిరంగ సభ లో మాట్లాడుట; 10. ఒక ఆంగ్ల వయస్కుడును అతిస్నేహితుడును రైలులో ప్రయాణమై సోవునుండగా తిం మిక్రుకి కలరాగిరిలెప్పుడు బండిలోబోవు ఆయుర్వేద వయస్కుచే చికిత్సచేయించితిరి ప్రాణము రక్షించుట. 11 ఒక ఆంగ్ల వయస్కుడు గోగితో ఆయుర్వేద వయస్కునివద్ద నాడినతో కేయముకొని వ్యాధిని నిర్ణయము జేసుకొనమా చెప్పట 12. శ్రీ గర్భయగారు గాని కలెక్టరుగాని ఒక గొప్పదర్బారుజేసి ఆయుర్వేదవయస్కునికి లింగదమిచ్చుకాలములో ఆంగ్ల వయస్కుడు అదర్బారుకు వెళ్లుట; ఇట్టిపందర్బారు లింకును అనేకములు గలగగర్భయగారు అందుచే నేరమగువా కాదా తేలవలసి యున్నది వయస్కుల రిజస్టరు జేసికొనిన వయస్కుడా చేసికొనిన వయస్కుడా అని గోగిజస్ట్రంపంబకు వయస్కులకు తేవాధిని నిర్ది చేయుటదా లేదాదని యాత్రమేకోగి యాయుగోగను గాని వయస్కుల వయస్కు పరమదములచేతనాదా లేదాఅని యాత్రదేవుడును చూడడు.

విరోధా మహా సంగ్రామము

పార్లమెంటు ప్రజలసభ-ఇండియను సివిలుసర్వీసు బిల్లు చర్చ.

ఆంగ్ల భాషను ఆయుధ సామగ్రి లవరిమితముగ చేయుటనుండి.

కొత్తను ప్రభువుగారు గ్రీను రాజగారిలోను ముత్రులలోను ముచ్చటించుట.

గారిపోలీ యుద్ధము మానరాదని ఆస్ట్రేలియావారు పట్టుపట్టుట.

మొనాసిటరు యుద్ధము - సర్వీసు వారు తీవ్రముగ నెదిరించుట.

ఇంగ్లండు

ఫిరొజ్జి నౌకలోని నావికులు.

లండను నవంబరు 21.-వైరాహాక్ష- ఈనాకలోని నావికులలో 49 గురు భారతీయుల నెక్కించుకొని యొక నౌక యిచ్చటికి వచ్చినది. వారు భిసోవాకు వెళ్లి, అటుండి బొంబాయికి పంప బడెదరు.

సేనలలో చేరదలచినవారు.

లండను నవంబరు 20.-దక్షిణప్రభువుగారి విధానమున మున పెండ్లియొనవారుగూడ కొందరు సేనలలో చేరయ్యున్నారు. వీరిని వివరించుటకు దక్షిణప్రభువుగారికి ఆస్పత్రిగారికి జరిగిన యుద్ధములు ప్రకటింపబడినవి. మొదట వివాహము గానివారిని పిలిచెదరు. మరుగున సామానులు తయారు చేయుట మున్నగు పనులను చేయుచున్న వారును కోర్టులవారు నర్సులని నిధారణచేసినవారును గాక నింకను పెండ్లిగానివారిలో స్వచ్ఛందముగ సేనలో చేరనివారిసంఖ్య హెచ్చుగా నుండినచో పెండ్లియొనవారిలో సేనలో చేర సంగీకరించినవారిని వాగ్దానముచెల్లించి సక్రమరీతిని వదలుటయో పెండ్లిగాని వారు సేనలో చేరకపోయినచో కాసనము చేయుటయోజరుగును. పార్లమెంటువారు తిరస్కరించినచో పెండ్లియొనవారిని వదలి పోవెదరు. చేరని యువకుల సంఖ్య చాలతక్కువ యని దక్షిణ ప్రభువుగారు నడిగిరి.

యుద్ధవ్యయము.

లండను నవంబరు 18.-బోనరూలా గారు నేడు పర్యవేక్షించు ఇట్లు సెలవిచ్చిరి:- యుద్ధములో దూరరాఖిచ్చి తేకుండ చేయుటకై ప్రతిరాఖిచ్చిన తెలివితేటలుగ పని చేయు సామగ్గ్యముగల ఇతరులను ఏర్పాటుచేయుటకై నూతన పనిపడినది.

ఆర్థిక నిర్ణయములనుగూర్చి మాంబెరు ఆస్పత్రి గారు ఇటీవల సెలవబట్టినట్లే వీరును సెలవిచ్చిరి. మనము ఇతరులవద్ద విచ్చలవిడిగ బుణముచేయుచున్నాము. ఇట్లాధారపడి యుద్ధము చాలా బ్రహ్మాండకరము. యుద్ధవివరములను మామూలు కంటే నాలుగు రెట్లు సామగ్రి సాయములని పంపుచున్నది. మరయు కూలి అవసరముగ పుచ్చుకొనుచున్నారు ఇట్లెంత కాలము చేయగలము. కార్యమును వర్తకపరిమితులను యుద్ధవివరములనుగూర్చి తీవ్రములపెచ్చించుచున్నాము. సాధ్యమైనంతవరకు ఖర్చులు తగ్గించుట మనవి. ఇందుకు ఎల్లరు తోడ్పడవలయును. ప్రతివారును తమ ఆదాయములలో కొంతభాగమును దొరతనమువారికి సమర్పించవలయును.

వి. సి. యస్. చట్టము

చర్చ.

లండను నవంబరు 17.-కర్నలు యేటుగారిచట్టము సంగీకరించుట సంతోషదాయకమనిరి. యుద్ధములో సేనయొనర్చినవారలనుండియే యెక్కినవారుగల ముందుగా నానుభిప్రాయము. ఇండియాసివిల్ సర్వీసుకి గాక వైద్యము ఇంజనీరింగు మొదలగువిషయములకు జనువును విద్యాభ్యాసమునూ సేనా మాఖమునో వైద్యకాలనో మరయే యుద్ధకార్యసాధనముల నో బనిచేయుచున్న దేశభక్తులగు భారతీయులలో సాధ్యమైనంతవరకు యెక్కినవారిని నిబంధనబంధంబున నెక్కిన నుండి బొంబాయివారికంటే నుద్వ్యగములకు పీఠే తగియున్నారు. ఈద్వ్యగములలో నాలవవరకు వీరికై ప్రత్యేకముగనుంచిన చో బాగుండును. ఈచట్టములమున కందకముల పోరాడుటవలననే తేక మర యేమాడ్డమునో భారతీయులైనవారిలో గలసి మెలగుటలను నాసి పెరిగివెట్టివారలను తీవ్రముగా నుపదేశ్యల పెరిగినవారలను కొంతమంది యాయుధ్యోగముల బడయెదరుని నమ్ముచున్నాను.

ఈస. దర్శనము నీ యుద్వ్యగములకు వచ్చువారు బ్రిటిషు పటాలముల నుండి భారతీయ పటాలములకు మార్చినచో బాగుండును. ఈ యుద్వ్యగములకు గావలసిన సుకుణములను విద్యాభ్యాసముగలిగినవారలే ఈపదవుల బడయుటయుభ్యును సర్ జాన్ బార్లెను చెప్పిరి. పరీక్షల నాపిచేయుటకు తగిన కారణములేదని సర్ ఫిలిప్ ముగ్గున్ గారు చెప్పిరి గానచట్టము సంగీకరించిరి. పరీక్షా విధానమున గలిగిన యెడము మరి కొంత కాలము వరకుండగలదని నమ్ముచున్నా ను సర్ జాన్ రీసు గారు చెప్పిరి.

ఆస్టిక్ చాంబర్లను గారి జవాబు.

సభలో నిరువాగుల వారును చట్టమున కంగీకరించుట సంతోషకరము. ఎన్నికలు చేయు వారి సంఘము పెద్దదిగ నుండగూడదనట వ్యామును. ఈ సంఘమువారు విద్యాభివలంబరిగి గౌరవనీయులై యుండునని చెప్పగలను. కర్నలు యేటుగారు చెప్పిన విషయమునుగూర్చి ప్రస్తుతసందర్భములందు భారతీయులు చేతుండ యెందు రనుటకు నాకేమియు కారణము గనబడదు. వారి కట్టి ప్రతిబంధక మున్నచో నా విషయ మాలోచించవలసి యుండును కాని చట్టమునందు మాతన నిబంధనలు చేర్చుటకు నే నియ్యకొనను.

ఆయుధసామగ్రి ప్రవాహము.

లండను నవంబరు 21.-ఆయుధములకలలనుండి యుద్ధవివరములు వెల్లువలై పారుచున్నవి. ఆయుధసామగ్రి యొకను అధికమగును. తాము కల్పించిన విధానములనునే జర్యములు తుదకు పరిహసించబడును. రహస్యము పరిత్యజు శ్రీపురములు అనేకములై యున్న యంత్రకలలలో పనిచేయుచున్నాడు. ఈయంత్రకల నిర్మాణకళలము యాంత్రీకుల కీర్తిని తేనోళ్ల బొగడుచున్నది. యుద్ధానికి లీవ్సులో ఆయుధ యంత్రకలలు తేనోళ్ల. ప్రస్తుతము అచట 570 యంత్రకలలు కలవు. యుద్ధమునవత్సరము మొక యంత్రకలయొకను కొలదిమాత్రపు పనివాండుండి. ఇప్పుడప్పుడో ఆ ఆయుధాగారమున 67 వేలమంది కూలివాండు పనిచేయుచున్నాడు. ఆరువారముల క్రిందటనే స్కాంట్లాండుదేశమున ఒక పెద్ద యంత్రకల నిర్మాణము పూర్తిరంధమైనది. ఈయంత్రకల విస్తీర్ణము 2000 యకరములు పరివాండ్రీయ్యుత్సాహముతో ఆయుధసామగ్రిని తయారు చేయుచున్నారు. అందులో శ్రీల తేక్కి ఉత్సాహములకు మేరలేదు. తీవ్రములతేక యాంత్రీకులు వెక్కిరింపు తుచుచేయుచున్నట్లై యంత్రకలలో ఉచితముగ పనిచేయుచున్నాడు. ఈమన్నగు నిరకముల లార్డు మురై గారి రాకసంభావనావసరమున వెల్లడించిరి.

నౌకలలో పనిచేయు ఉద్యోగులు.

లండను, నవంబరు 20.-నౌకలలో పనిచేయుటకు అర్హులగు ప్రవృత్తి శీలుబడినవారు నౌకలలో నుండకున్న నౌకా వ్యాపారమునకు ప్రాశస్త్యము కల్పించుట అట్టివారు సేనలో చేర సక్రమరీతిని అధికారులు తెలిపిరి.

బ్రిటిషుమృత్యులు తిరిగి వచ్చుట.

లండను నవంబరు 20.-బ్రిటిషువారి మృత్యులు పొరుగునకు బోయిన విషయమున సేను జరిగినదియో దెలుపుటకై గ్రీరాజుగారి వర్కమును ఆస్పత్రి గారు తేసిగొనిరి.

బ్రిటిషుమృత్యులు పొరుగునకు బోవుట.

లండను నవంబరు 19.-బ్రిటిషువారిమృత్యులు పొరుగునకు మిక్కిలి ముఖ్యములగు కార్యములమీద బోయియుండిరి. మిత్రమండలి రాజనీతి దురంధులకును వైరిక నావికా

యుద్వ్యగీయులకు పరస్పర సాహాయసంబంధములనుండి వర నను మాత్రమీ సందేశముల దంగీకరింప బడెను. అని ప్రభువుల సభలో లాక్సుడొకో ప్రభువుగారు తేప్పిరి. కాంతిజేసి కొను నుయము కచ్చినపుడు కాంతి మరయు మన ఘనతకును గౌరవమునకును దగిలెట్లు ననుపాతుకొచితములగుండునని నమ్మెదనని రిచ్చిల్ స్టేట్ ప్రభువుగారు తేప్పినపుడు సంధి వరకుల జర్పించుట కియ్యని సమయముగాదని రిచ్చిల్ స్టేలు గారి యభిప్రాయముతో కేకీభింపుచున్నానని లాగ్ నుడొకో ప్రభువుగారు తేప్పిరి. మనదేశము ముద్దులతో కేకీభింపుచున్న ఈ యుద్ధమునజయుమునొందువరకు నడపుటకు గావలసినసాధనసంతతిగాని స్థైర్య సంపత్తిగాని మనకు కొదువలేదని తెలియగలదు.

దక్షిణప్రభువుగారి నమ్మిక

అలహాబాదు నవంబరు 20.-దక్షిణప్రభువుగారుస్కాంట్లాండునందు రెండుసార్లు పర్యవేక్షించుట నెట్టిది. స్వచ్ఛంద వైరిక సేన జనువరకు జేనుగలనని నమ్మియున్నాను. నవంబరు 2 తేదీ ఆస్పత్రి గారు చెప్పినవిషయములలో సందేగములు లేవు. కొందఱుభిప్రాయము మేరగుండునమ్మును. ఈ కారణమున 11 తేదీని ప్రచురణకొర కిచ్చిన ప్రకటనమును ఆస్పత్రి గారు నాచేతి కిచ్చిరి. అని పయోనియరుల తంతి వచ్చెను.

ప్రివికౌన్సిలులోని విచేతీయులు.

లాహోరు నవంబరు 21.-సీ॥ మి॥ గేజెట్టున క్రింది వార్త వచ్చెను. లండను నవంబరు 19.-తేజుపూర్వక వైరిక సేనలములవారు ప్రివికౌన్సిలునందుండ కూడదని నెట్టియెంట్లు అట్లు కానిపుచ్చునా యువ సమస్యను దేల్చినయభియోగమునందు సివిల్ న్యాయస్థానమువారు తీర్పును నిర్మిరి. స్కాండ్ల నేవియూ సముద్రములందు నౌకాదళ

చర్యలు.

లాహోరు నవంబరు 20.-సీ॥ మి॥ గేజెట్టున క్రిందివార్త వచ్చెను. లండను నవంబరు 19.-కాటిక్టెటునందు బ్రిటిషువారియొక్క యుద్ధవివరములయొక్కయు నాదికాదేశములు తిరిగి యున్నవని కొనెక్ హెజెట్టునండి వచ్చిన తంతులములమున దెలియుచున్నది. 17తేదీ బుధవారమునాడు ఇరవై తేక అంతకంటె మెక్కువ సంఖ్యగల జర్మనీయుల టూర్పెడోనాన అత్రరణిత బోయెనని యొక స్పీంజి తంతిములమున దెలియుచున్నది. వెనుకనుండి దక్ష్యము తనముకొనవచ్చుచున్నట్లుగా నొక యుద్ధపుటోవ మరల వచ్చెను.

నిర్బంధించబడిన నౌకాయుద్వ్యగీయులు

తప్పించుకొని బోవుట.

లండను, నవంబరు 20.-దెస్మాక్కు సముద్రములలో జర్మనీయులు ధ్వంసముగావించిన ఇ సెం. 13వ అంతర్గాము లో తెలి. కమాండరు గారున్న తెలుటక బంధించబడిన సెరియ బంబుకు వార కానులనుండి తప్పించుకొనిపోయెను. ఈతడు తప్పించుకొనిపోవ ప్రయత్నించనని వాగ్దానముచేసిన యు తప్పి నాడని దెలుపు జర్మనీయుల నామునార్త యధార్థముకాదు. అత డిట్టివాగ్దానము నియ్యలేదు. అని నౌకా సంఘమువారు దెలుపుచున్నాడు.

జర్మనీయుల యోధులు పారిపోవుట.

లాహోరు నవంబరు 20.-సీ॥ మి॥ గేజెట్టున క్రింది తంతివార్తవచ్చెను.

లండను నవంబరు 19.-ఇవివర వాక కొలంబియాలో సాంతామేరియావద్ద దాసుకొని యున్నక్రిస్టు ఆగస్టులో హె నల్మకుహంబుక్కు అనుండి ఆమెరికావరకు బ్రయాణము చేయుయోడ సముద్రమునకు విడుదలైన టోనుగేరను బ్రిటిషు యోడ కెప్టెను దెల్పుచున్నారని మ్యామార్కులోని రైటు రువిలేఖ దెల్పుచున్నాడు.

భారతీయ నావికుల గాపాడుట.

లండను నవంబరు 19.-వైరాహాక్ష- 49వ భారతయు. దీసికొని యొకయోడవచ్చెను. వీరుమునిసిపోయిన సెరెంజెఅలయోడలోని కళానలు భారతీయులు జనోవాకు వెడలి పోయిరి. వీరిచ్చటినుండి బొంబాయికి పంపబడురు.

ఫింబ్రో కుమైరునౌక

లండను నవంబరు 19.-ఈనాకలోనిసభకుల తీసికేయుచున్నాడు. పిమ్మట నౌకను తేటి నెదరు.

TELEGRAMS.

Dr. J. C. Bose on His Discoveries.

CALCUTTA, November 20.

At a crowded meeting with the Honourable Mr. Lyon as President, Doctor J. C. Bose gave an address giving a history of his discoveries about "Properties of Electric Waves." The address was illustrated by original experiments. Dr. Bose said that his research began twenty-one years ago on properties of electric waves. In this he was greatly encouraged by the appreciation of the Royal Society which not only published his researches but also offered a Parliamentary grant for the continuation of his work. The greatest difficulty was the construction of a receiver to detect invisible and other disturbance. For this a most labourious investigation had to be undertaken to find the action of electric radiation on all kind of matter. As a result of this very long and patient work a new type of receiver was invented so perfect in its action that the leading journal the "Electrician" suggested its use in ships and in electro magnetic lighthouses for communication and transmission of danger signals at sea through space. This was in 1895 several years in advance of the present Wireless system. The practical application of the result of Dr. Bose's investigations appeared to be so important that Great Britain and the United States granted him patents for his invention of a certain crystal receiver which has since been proved to be a most sensitive detector of wireless signals. Dr. Bose next gave a detailed account of the various stages of his numerous experiments, and referring to his scientific mission to England, France and America, said that the mission exceeded his sanguine expectations. Apart from the full recognition, that the progress of world's science would be incomplete without India's special contributions, mutual appreciation and better understanding had probably resulted from his visit. India had been drawn closer to great seats of learning in the West, to the Universities of Oxford and Cambridge. Some of these Universities had asked for the supply of the apparatus specially invented by Dr. Bose which would mark an epoch in scientific advance.

House Searches at Dacca.

CALCUTTA, November 21.

There were several house searches at Dacca on Thursday morning, the places chosen being mostly students' messes. At Sakha Press in Patuati, the police seized two revolvers, more than 300 cartridges, 83 sovereigns, two gold bangles, two necklaces, and a pair of earrings. Aboni Mohon De, Proprietor of the Press, one compositor and an outsider living in the premises were arrested. The police also arrested an inmate of Barisal Mess at Farashganj. The searches and arrests are believed to be in connection with the recent dacoities.

The Late Sir P. M. Mehta.

CALCUTTA, November 20.

The Gujarati and Parsi residents of Calcutta held a meeting this afternoon at the Anglo-Gujarati School to express sorrow at the death of Sir Pherozshah Mehta. Shet Ram Chand Jethabhai presided. A resolution was adopted expressing sorrow, and letters of condolence were sent to Lady Mehta, Mr. D. E. Wacha, and Mr. Dadabhai Naoroji.

Calcutta Town Planning Exhibition.

H. E. Lord Charmichael's Speech.

CALCUTTA, November 21.

Before a large and representative gathering of officials and non-officials H. E. Lord Charmichael formally opened this evening at the Town Hall Professor Geddes Town-Planning Exhibition. Sir Lancelot Sanderson, the new Chief Justice, was among those present. In the course of a speech His Excellency said that town-planning was a complex matter, and experts in some of its branches were not necessarily authority on the whole subject. His Excellency had served on Improvement Trust Committees and was once surprised to see that the widening of streets in London sometimes had the effect of very considerably lessening the value of property.

The Bhowanipur Dacoity.

CALCUTTA, November 21.

In connection with the Bhowanipur dacoity which took place on the night of the 7th instant in the house of a pleader's clerk, the Police arrested last night one T. C. Roy, clerk in the employ of India General Steam Navigation Co. His House being searched two incriminating documents are reported to have been found. The accused is a friend of the often alleged political suspect Kali Kapatru Ghose who was an accused in the Faridpur political dacoity case. The latter's house being searched the Police found a five-chambered revolver.

An Arms Act Case.

CALCUTTA, November 21.

At the Kyd St. Police Court to-day Mr. Keays had before him the case in which Mr. D. C. Russell stands charged under the Arms Act with aiding and abetting a Bengalee named Satis Chandra Ghose, an accused in the Krishnagar Dacoity Case, in possession of arms without license. Several Police witnesses deposed to the arrest of Satis with a revolver given to him by the accused. The case is adjourned to the 29th.

New Chief Justice of Bengal.

CALCUTTA, November 19.

Sir Lancelot Sanderson, new Chief Justice of Bengal, visited the High Court to-day and inspected the Court rooms and offices, the Court being closed on account of Moharrum. To-morrow he takes over charge from Justice Woodroffe, officiating Chief Justice, and sits on the bench from Monday next when the court reopens after the long vacation.

The Taxicab Dacoity.

CALCUTTA, November 22.

Further enquiries in the last Taxi-cab dacoity in the Cornwallis street have disclosed that dacoits made good their escape in a dark red motor car bearing no number or light. On Friday night telephonic information was

TELEGRAMS.

received at Lall Bazaar that an identical car in which were seated some young Bengalis had been seen in the vicinity of Bhowanipore. Several European sergeants were immediately sent down in three motor cars but no trace of the dark red one could be obtained.

Railway Theft.

An Anglo-Indian Passenger's Bag Stolen.

CALCUTTA, November 22.

An impudent theft from a sleeping passenger took place on the night mail between Lakhar and Hardo. (Oudh and Rohilkhand Railway) in the early hours of Friday morning. Mr. Lackersteen, Pleader of Calcutta on his way back from Dehra Dun changed trains at Baksar there being no through carriage now from Dehra Dun to Calcutta and entering a sleeping compartment placed a brown brief bag beneath his berth which was a lower one. The bag contained a nickel plated large bare revolver with the name "Stanley" engraved on the barrel, a box of cartridges, a chubb's cash box with about Rs. 200 in notes and silver, a cheque book on the Alliance Bank of Simla, two pairs of gold-framed bifocal spectacles, some toilet requisites including a pair of brushes which had the initials J. L. on their backs, these being in Leather case, a nickel-plated pocket hunting knife, a pocket fruit knife and a red china silk handkerchief of a kind now procurable in India. The train left Baksar between 12 and 1 o'clock and Mr. Lackersteen saw the bag safe before going to sleep at about 1-30. Waking at about 6 in the morning as the train was approaching Hardoi station he missed the bag which had been stolen with all its contents somewhere between Baksar and Hardoi. The door of the carriage on the platform side was noticed to be slightly open. The train had made the usual stoppages between Baksar and Hardoi. Mr. Lackersteen reported the theft to the police at Hardoi and subsequently to the police at Lucknow where passengers had again to change trains, and at Mogul Serai. The bag and its contents are valued at between Rs. 600 and Rs. 700.

PUNJAB.

Proposed Punjab Air Fleet.

A Patriotic Fund.

LAHORE, November 20.

An appeal is published for funds for a fleet to be presented by the Province and the residents in the N. W. F. and Delhi Provinces which should consist of armoured aeroplanes named after the five rivers of the Punjab, the Sutlej, the Ravi, the Beas, the Chenab and the Jhelum, and if funds permit of others to be named after the Indus and the Jumna. It has been ascertained that a fully equipped armoured aeroplane of the latest type costs £5,000 or Rs. 75,000 and the appeal is made for funds to furnish His Majesty with a complete fleet of seven vessels. His Honour the Lieutenant-Governor has consented to be patron of the fund, and Rai Sahib Amarnath, Messrs Broadway, T. P. Ellis and the Hon'ble Khan Zulfikar Khan have consented to act as Secretaries. The proposal is to present a fleet at Christmas or the New Year.

Nepal Prime Minister's Nephew at the Front.

BOMBAY, November 21.

Rana Jodha Jang, a nephew of the Prime Minister of Nepal, writes the London correspondent of the "Times of India" on the 4th November, has been wounded in Flanders. He passed through the Imperial Cadet Corps and received a Commission as 2nd Lieutenant in the native Indian land forces in 1913. He was the Commandant of the Imperial Service Sappers in the State of Tehri, when the war broke out. Volunteering his services he was attached to the First Battalion of the Garhwals. He had been through the heavy fighting in Flanders as a Company Officer and was reported as having behaved with gallantry and coolness. He was wounded in the arm on the 12th October and struck to his men. On the 18th he was struck in the neck by the fragment of a high explosive shell and was taken to England in the Queen Alexandra Military Hospital "Millbank." He has been successfully operated on for the removal of a splinter from his throat and is doing well. He is a brother of the Dowager Rani, of Tehri, known as the Maharani Nepalia, who is the president of the Council of Regency of the Tehri State during the minority of her son.

Intemperance in the Punjab.

Government Opinion on Suggested Counter-Attractions.

LAHORE, November 20.

In connection with certain suggestions made by the Temperance Societies Deputation to H. E. the Viceroy in 1913 advocating provision by the Government of counter-attractions to drink, the Punjab Government recently consulted a large number of officials and leading non-officials. The enquiry resulted says a "Press Communique" in the accumulation of large weight of official and non-official opinion which is almost unanimously condemnatory of the proposals as being either trivial or impracticable, or even prejudicial to the cause it intended to promote. Except for certain sections of the community the people of the Punjab are, as a whole, by no means addicted to intemperance, and it may be hoped that example and education will gradually wean the section prone to indulgence in strong liquors and drugs from the evil courses. The real reform, however, where it is needed, can only come from the people through its own leaders and societies, and the increasing number of activities of the Temperance Associations indicate that public opinion is moving in the matter slowly, perhaps, but in the right direction. At the same time the Government has shown, and will continue to show willingness to consider and give effect to well-considered and practicable suggestions from these or other bodies interested in the promotion of temperance.

A Shooting Accident.

LAHORE, November 21.

Regarding last Sunday's shooting accident, in which a young lady named Miss Violet Hughes was seriously in-

TELEGRAMS.

jured, it appears her uncle, Mr. McCabe, Civil Engineer, and a friend and his wife with the young lady went out shooting near Shalamar Gardens. The men left the ladies on the top of a hillock with a gun and some wounded birds, when Miss Hughes loaded the gun and asked her companion to help her practising shooting, in the course of which a bullet hit the girl near her right lung. She was removed at once to the Albert Victory Hospital, but, owing to the X. Ray apparatus not being in proper working order, the bullet could not be located. She was removed to her home on Thursday last and is progressing favourably under treatment, although the bullet has not been extracted as yet.

The L. G.'s Garden Party.

LAHORE, November 21.

Sir Michael and Lady O'Dwyer gave a garden party this afternoon. Numerous guests were delighted to see that Lady O'Dwyer had sufficiently recovered from her illness to be present and to welcome Miss O'Dwyer who has just come out from England to join her parents.

BOMBAY.

Alleged Boy Murderers Acquitted.

POONA, November 20.

An interesting case was decided yesterday by Mr. Balak Ram, I. C. S., the Sessions Judge, who was occupied with it during the last four days. Two young boys, named Khandu and Pandu Ganpat, aged respectively 13 and 10, were charged with having murdered another boy Laxman aged 7, by throwing him in a well after robbing him of his earrings. The Jury at the conclusion of the evidence returned a verdict of not guilty. The Judge agreed with the Jury and acquitted the accused boys.

Commercial Congress.

Proposed Associated Chamber of Commerce.

BOMBAY, November 20.

At the forthcoming Sessions of the Commercial Congress to be held during the Christmas week in Bombay, over which Sir Fuzulbhoy Currimbhoy presides, the chief business will be the consideration of a proposal for the establishment of an Associated Indian Chamber of Commerce. The objects of the proposed Associated Chamber set forth in the draft constitution are as follows:—(1) To discuss questions affecting trade, commerce, manufactures and shipping interests at the meeting of the delegates from the Indian Chambers of Commerce and the commercial associations and to collect information on matters affecting common interests. (2) To take concerted action in the matter of petitioning Government on matters affecting commerce, to promote legislation in the same interest and to oppose the measures, which, in the opinion of the Chamber, are likely to be injurious to those interests. The registered office of the Associated Chamber will be in Bombay. Among the other powers assumed by the Chambers are (1) To establish an office either in England or in India in order to ensure to the various Chambers early and reliable information on matters affecting their interests and to facilitate communication between the Chambers or individual Chamber and Government; (2) To organise commercial Associations or Chambers of Commerce in different trade centres and (3) To convene the Commercial Congress at such places and at such times as determined by the resolution of the Chamber.

Lord and Lady Willingdon.

BOMBAY, November 21.

H. E. the Governor and Lady Willingdon were given a warm reception by the inhabitants of Karwar during their visit there last week, as already reported, and on Thursday afternoon they landed at Vizardrug, where they visited the old fort and attended the local Flower Show, giving a special prize there. Their Excellencies visit Ratnagiri on Saturday morning and to-morrow they land at Alibag, where there is an important magnetic observatory to see. They reach Bombay the same evening.

There will be no levee or party at Government House this season, an inaugural reception being the only function announced.

All-India Moslem League Secretaries.

Leave for Lucknow.

BOMBAY, November 20.

Wazir Husain, Honorary Secretary and Arzhan Ali, Joint Secretary of the All-India Moslem League left Bombay this evening for Lucknow as their business in Bombay in connection with the session of the League has been handed over to the Reception Committee already formed.

MYSORE.

Railway Cess in Mysore.

BANGALORE, November 20.

The Mysore Government have called for the views of the Kadur District Board in the matter of levying railway cess and the formation of a fund to guarantee interest on the loans to be raised for constructing the railway line in the District that body replied that the cess of one anna in the rupee be levied for the purpose.

The Mysore Government decided to make a survey extending Tarikers Narasingarajapura (Yedaballi) tramway to Sringeri via Koppai.

In response to His Highness the Yuvarajah's appeal for war funds the Lady Members of the Bangalore Seyasadan Society met in the Hall of the Government A. V. School. A Contribution were promised.

THE MYSORE UNIVERSITY.

Scheme in the Process of Drafting.

Mr. Ramalinga Reddy's Views are not Mysore Government's.

BANGALORE, November 22.

With reference to the article in the "Madras Mail" on "A University for Mysore" it may be authoritatively stated that there is no truth in the allegation made there in that the proposed University will be modelled on the

TELEGRAMS.

views expressed by Mr. C. Ramalinga Reddy in the article contributed by him to a recent issue of the "Mysore Economic Journal." No scheme has yet been completely worked out. One scheme is being drafted by Mr. H. V. Nanjundayya, M. A., M. L., C. I. E., First Councillor and Mr. Thomas Denham, M. A., Principal of the Maharajah's College Mysore. The latter was one of the two Mysore officials who visited the various countries in the world, for studying old and new foundations in connection with the proposed University scheme. The scheme as drafted will contain many distinguishing features, some of which may be expected to win general approval of the people in every part of India. There is from all accounts absolutely no belittling of the Madras or other older Indian Universities. The scheme as worked on, will, it is expected be one which will recognise on the other hand the handsome work of those older foundations. It will be placed out of passing through the crucible of a Committee before the public for criticism. The scheme as eventually adopted will be one formed in the light of public discussion taking place. It may be added that Mr. Reddy's views express his own opinion and do not reflect either the policy or views even in part of the Mysore Government. It is expected that the Government scheme will be before the public ere long.

Enquiries made from high quarters show that several of the statements made in the article of "Madras Mail" regarding primary and other grades of education in the state are not correct while the inference drawn from Mr. Reddy's article as to the Government's intention as to the University and kindred matters are held as altogether baseless. A high official interviewed on the matter said that there is as much connection between Mr. Reddy's views and the Government's plan as between the views of a doctrinaire and a statesman.

Sanction to Construct a Railway Line.

The Mysore Government has accorded sanction for a floating limited liability company in Bangalore for constructing tramway line from the City to Kunnigal via Nelamangalam.

UNITED PROVINCES.

Dinner to Sir George Knox.

ALLAHABAD, November 20.

A complimentary dinner was given in honour of Sir George Knox, Judge, Allahabad High Court and Lady Knox at Government House, Allahabad on Saturday night. The company which numbered 60 persons included many who in response to invitations issued by Sir James and Lady Meston had come in from distant stations to celebrate the jubilee of Sir George Knox. Sir James Meston proposed the health of the guests of the evening. Sir George Knox while expressing his inability to make any adequate reply to the Lieutenant-Governor's kind and eloquent references to Lady Knox and himself thanked His Honour very heartily for the manner in which he had proposed the toast and the company for the cordial reception they had given to it.

SOUTH INDIA.

A Meeting of Protest at Madura.

MADURA, November 20.

At a meeting of the Madura-Ramnad District People's Association a resolution was passed placing on record the loss sustained by the country in the death of Sir P. M. Mehta.

The meeting also discussed the action of the Government in removing the name of Dr. Krishnaswami Iyer from their register and passed the following resolution unanimously:—

"This meeting is strongly of opinion that the resolution of the Madras Medical Council suspending Dr. Krishnaswami Iyer from the membership of the Council for the reasons assigned is highly detrimental to the best interests of the people of this Presidency and strikes a blow at the indigenous systems of medical treatment in this country and is opposed to the express declarations made by the Government that the Act would not be detrimental to those systems and respectfully requests the Government to veto immediately this illegal, arbitrary and unjust act of the Council.

An Oriya Doctor to the Front.

BERHAMPORE, November 22.

A successful send-off was arranged by the Youngmen's Association last evening at the Town Hall to the Oriya Doctor Mr. Moni Patro who is proceeding to the front. The Secretary detailed Mr. Patro's brilliant career. Ganjam rejoices Utkal's practical help. The Jubilee Hospital thus sends Mr. Patro after Major Russack now in France.

A Child Murdered Out of Jealousy.

TINNEVELLY, November 22.

News is to hand of a disabulous case of murder of a young Mahomedan child of Kadianalloor, the alleged cause of the murder being revenge. The mother of the child was for sometime kept by a Mahomedan whom she recently discarded in favour of a new paramour. In order to revenge himself on the woman it is alleged that the man strangled the child and threw the body into an "odai" at the outskirts of the village. On a hue and cry being raised the suspected man was secured by the police but somehow was released after Mr. C. Karunakara Nair the Deputy Superintendent of the police on receipt of the information of the occurrence hurried to Kadianalloor and opened an enquiry and recorded statements from the villagers as a result of which the Sub-Inspector and Head Constables Shunmugasundaram Pillai and Subba Naidu were transferred and it is understood they will be proceeded against for allowing the alleged murderer to escape.

A Lady Passes the London M. B. B. S.

TRIVANDRUM, November 22.

Miss Poonen, the only daughter of Dr. Poonen, is the first Syrian Christian Lady in Travancore to have passed the London M. B. B. S.

TELEGRAMS.

COLOMBO.

Floods in Colombo.

COLOMBO, November 21.

The water in the low-lying land in and around Colombo is spreading to a serious extent, for though rain practically ceased two days ago in Colombo, it has evidently been coming down further inland. The Kalani has risen two inches since yesterday, when its depth at the old Bridge of boats was 7 feet 2 inches. The adjoining land is under water, and south of Colombo is also flooded in parts. Some districts are under 6 feet water. The average height of the flood in the total area is put at four feet.

Brief Telegrams.

Sir Valentine Chirol is paying a short visit to Lahore and will be the guest of Sir Michael and Lady O'Dwyer at the Government House.

Mr. Manindra Nath Lahiri, B.A., son of Dr. Durgadas Lahiri, of Rungpur, has been interned in his native village twenty miles off from Patna town.

Mr. R. D. Mehta, C.I.E., returned to Calcutta yesterday after a month's sea voyage for the benefit of his health. He visited Rangoon and the Straits Settlements.

Mr. N. Subba Rao, Joint General Secretary of the Indian National Congress, is visiting the Punjab in connection with the Congress work. He was to arrive at Lahore to-day and will be the guest of Mr. Harkisen Lal.

Four Bengalees arrested on suspicion in connection with the recent taxicab dacoity in a cloth shop are still detained in custody. This morning an application for bail was made on their behalf but it was refused.

The Collector of Benares is acquiring under the Land Acquisition Act 1,164 acres of land in eight different mouzas in Pargana Dehat and Amarat in Benares District for the buildings of the Benares University and the usual notifications have been issued.

An All India Poultry Show will be held at Agra on the 4th December under the patronage of Sir James Meston who is presenting a cup for the best bird in the Show. The proceeds of the Show will be devoted to the Belgian Relief Fund.

The "Bengalee" published the report of a serious incident from its Madaripur correspondent which happened at the village Baghia in the beginning of October last. It is said that there being an apprehension of a breach of the peace over a newly formed land the Police at Palong went there and found the rival parties assembled at Char. It is reported that the Police opened fire and three men were killed.

The following telegram has been received by the Governor of Bengal from the Secretary of State:— I am commanded by the King to convey to Your Excellency for transmission to the subscribers to the Statesman Fund an expression of Their Majesties appreciation of the generous gift of Ambulance Cars by the citizens of Calcutta. Her Majesty the Queen has graciously expressed her willingness to inspect the cars now ready on behalf of the King.

The Moharrum has passed off without any trouble in the United Provinces.

Yesterday being the last date of Moharrum there was some disturbance over Tazias. There were also some Hindu marriage procession fixtures and unhappily the time of Tazias and one marriage procession collided. The Mahomedans stopped their Tazia procession by the way of protest and also withheld their removal to Kara. Some bricks were also thrown upon Tazias from the roof of a house occupied by the Hindus. Two men were arrested, but thanks to the timely action of some City Fathers all dangers of any further trouble have disappeared altogether.

His Highness the Maharaja and the palace party visit Gersoppa Falls on the 27th instant and return on the 30th to Bangalore.

The derailed wagons at mile 371 have been removed and thorough traffic resumed between Berhampore, Ganjam and Chatrapur at 8-20 A. M.

All-India Weather.

SIMLA, November 20.

Rainfall has diminished in North-east India but extended over the south of the Peninsula. Minimum temperature and humidity remain higher than usual in North-east and Central India. The chief rainfall amounts are:—Port Blair 1½ inches, Maymyo 1, Chaibasa 3, Tinnevely and Pamban, Nagapatnam and Madras 1½, and Cuddalore and Nellore 1.

Forecast:—Further decrease of rainfall in North-east India.

SIMLA, November 21.

The weather is disturbed in the south of the Bay, and rainfall has been nearly general on the east coast of the Peninsula. A few falls have occurred in other parts of the country, chiefly in the north-west and south of the Peninsula.

Principal amounts are:—Port Blair 1 inch, Maymyo 3, Pamban, Madras and Masulipatam 1½ Nellore 2, and Waltair 1.

Forecast:—Increase of rainfall in the south of the Peninsula.

LATEST TELEGRAMS.

Fighting in the Cameroons:
German Position Taken.

LONDON, November 21.

It is officially announced that a British and French force on November 3 occupied Tibati in the Cameroons ninety miles south-west of Ngaoundere. The British on the 6th occupied the summit of the Banyo mountain to which the Germans had retreated after the capture of Banyo on October 10.

Latest French Communiqué

LONDON, November 22.

The French Communiqué is confined to details of artillery and mining activity at various points, the enemy's works suffering severely from French artillery. Since the repulse of the Bulgarian counter-attacks against the French positions in the direction of Kosturino—all involving considerable losses to enemy—all has been calm on the French front in Macedonia.

Disembarkation of the British and French troops at Salonika continues without incident.

LONDON, November 21.

LATER:—Signor Orlando concluded by comparing the Pope's position in the previous wars with the present preservation of all rights, liberty, security and prestige as sovereign of the spiritual sphere. In conclusion he said that Italy had engaged the enemy in the recognised ordeal of war but inexcusable crimes such as sinking innocent ships had brought hate and vengeance into their fight which would be waged to the last drop of blood and last contest.

ALLAHABAD, November 21.

LONDON, November 21.—Piper Laidlaw's own account of winning the Victoria cross states:—Our gas was drifting towards the Germans when their high explosive shells sent it among the K. C. S. B's Laidlaw's Company was disconcerted when the Lieutenant exclaimed "For God's sake". Laidlaw piped them together mounting on the parapet. When Laidlaw was wounded and obliged to stop he saw his comrades well through the German third line. (Pioneer cable.)

The Members of the Austrian and German Parliament have published apparently independently pamphlets advocating the ending of the war by depriving the inhabitants of invaded districts of all food and preventing a supply from outside. The Germans also advocate the slaughter of 10,000 prisoners of war. (Pioneer Cable.)

The New Chief Justice Takes his Seat.

CALCUTTA, November 22.

The High Court re-opened to-day after the long vacation. Sir Lancelot Sanderson the new Chief Justice took his seat for the first time to-day on the Appellate Bench with Justices Woodroffe and Mukherji. The Court Room was crowded with members of the legal profession and general public.

The Advocate-General, the Senior Government Pleader and Mr. Mitter, the Senior Attorney, welcomed Sir Lancelot Sanderson. The Chief Justice after thanking them said: "I rejoice to think that the relations between myself and those who practise in the High Court have begun in such a friendly and cordial manner. It is my sincere hope that they may always continue in the same spirit. I can assure you that while I occupy the high and responsible position of Chief Justice my principal object will be to promote and maintain the efficiency of the Court."

సెర్వీసు యుద్ధము.

అందఱు నవంబరు 22: కోస్తా సాలూ పరాసువారిచే బల్లేయూనా కోడింపబడి చాల నష్టమును పొందిన మొదట మెసిదానియూనా బాకలవరము కిగి నది. అంగ్ల సైన్య సేనలు సహానికాలో దిగుచున్నవి.

యుద్ధసంగమునకు హాపు బుడిక ఓర్పుదకు నొక డాక్టరు. మునిపూతో అను నతడు కుద్ధరంగమునకు హాపుమం డెకు. బరంపురము యుద్ధసంగము వారిను కారవార మె పురముదిరకును ఈ సేన 20 వ తేదీ నానుంకాలమున నొక సభ కావించిరి. ఆసభ నుండు హాతో గారి జీవితమును కార్య దర్శింపుల కెనుక పరచెను. బ్యాచి కైదర్ల బానుండి మేము రజాక్ గారి యనుచరమున యుద్ధరంగమునకు పంపబడిన వారు హాతో గారే.

అనంతపురముండల తృతీ శుశుంసుమా దేశము, కనీస. నవంబరు-2 తేదీ వారము ఉదయము మూడవ అనంతపురముండలకు యా సెల 20-వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ చలపతి రావుగారి సత్రిమున సుమ శతశయ్యెను. హామమిషనరకు రొడ్డిన్ సా హాబ్ గారు ఆహ్వానకార్య నిర్వాహకులుగను హట్టి శంకరరావు బి.ఎ. ప. వెంకటరమణప్పయ్య వారూ కార్యదర్శిలుగను నుండిరి. బ్రహ్మశ్రీ పరమాత్ముని నరసింహ య్యగార గౌరవాధిపత్యమున హామించిరి. నవ మేజిస్ట్రేటు కుండా రావుగారు సులచ:త్రిమునుగూర్చుము, ప. నరసింహ య్యగారు తత్వజ్ఞానపూజకు హూర్చుము, శోకశేక్వరయ్య గారు సహాపురము డెవలంపించిన యావశ్యకతను గుతించి యు శుభస్మరించిరి. వివరములు ముందు వ్రాయబడును. ఉద యము 00 గంటలకు సభ ముగిసెను.

రంజిట్టింగ్ రాజామామనికృతజ్ఞత.

అండను నవంబరు 20:—రీకన్స్ట్రుక్టును సుపరగర్వహమున తనకు ఆహాయము లభింపించి తరువాత స్వస్థతపరచిండుటకై కృతజ్ఞతానాచకముగ రంజిట్టింగ్ రాజామామనికృతజ్ఞత సందును తన జన్మదినోత్సవమునాకు ౧౦౦ గిలీలను లీకన్స్ట్రుక్టునై ద్వ్యకాల క్రితమున వాదానము జేసిరి.

నేపాలు దేశ ప్రధానమంత్రి గారి మేనల్లుడు.

బొంబాయి, నవంబరు 21:—రాజాజోడాజీంగు గారికి ప్లాండర్స్ లో గాయములగిరి:— అండనులోనున్న విశేషమైన ముఖ్య ఆఫీసు యొక్క ప్రతిభ ప్రాంతమున మొదట ఇంజనీయర్ కేడెట్ కోస్ పటాలమును పంచేసి యంతరము ౧౯౧౩వ సంవత్సరమున “నేటివ్ ఇండియన్ ల్యాండు ఫోర్సెస్” లలో 2వ రెజిమెంటు ఉద్యోగమున బడిసిరి. యుద్ధారంభమున వీరు బెహార్ రాజ్యమున నొకసేనకు అధిపతిగ నుండిరి. ఐకోహా గుంగ్రామమునకు బోవనిచ్చగింప దొరతనమున నియమము యుద్ధాల్లి పటాలమున చేర్చిరి. ప్లాండర్స్ లో భయంకరముగ యుద్ధమున కడు శౌర్యవైర్యములతో పోరాడెను. ౧౨-౧౦-౧౯౧౩ తేదీన జోడజంగుగారికి చేతియందు గాయము కలిగియు సరకు సేవకు వీరు తమ పటాలములతో బోయిరి. మరుకాడు కంఠమున మరి యొక గాయము కలిగెను. ఆ భారమున వీరినిగొండునకు గొనిపోవడిరి. వీరికి తగు చికిత్స జరగజడెను. వీరి కారోగ్యము కలుగుచున్నది. వీరు బెహార్ రాజుగారి సోదరులు.

ఫాన్సు

జర్మను విమోచములు.

అండను, నవంబరు ౧౯:—పేస్—అల్సేసులో భయంకరముగ ఫిరంగిదళముల మొకటి జరిగినది. జర్మనివారి విమోచములు లూనిచిల్లెయిగుగ పోదలచెడియు, పరాసువారివిమోచములు వాని పారదోలి పెండురతును చున్నచుయును ప్రయత్నింపబడినది.

క్రొత్తసంగతు లేమియులేదు.

అండను నవంబరు 20:—పేస్—పశ్చిమరంగము మామూలుగ నున్నది యీసాయంకాలము ప్రయత్నింపబడినది.

అగ్గోని మున్నగు ప్రదేశముల విడిపోరాటము

అండను నవంబరు 18:—పేస్—అగ్గోని లోయను, అగ్గోనిరంగముల రాత్రిభాగమున అచ్చటచట ఫిరంగులతోను చేతి వాణులతోను యుద్ధము జరిగినది ప్రయత్నింప బడినది.

లూస్ వద్ద మిత్రముండలి సేనలు.

అండను నవంబరు 20:—లూస్ వద్ద పోరాడుచుండిన క్రొత్తసేనలు పెరిటోయలు సేనలు యుద్ధమున అధికుని శౌర్యమున కనుపరచెనని ప్రధానస్థానములను యాటగ విలేఖరి ఖండితముగ చెప్పుచున్నాడు. వీరి పరాక్రమము యొక్క వికరము లింకను క్లింబబడియుండలేదు. ౧౯ స్క్వాటర్, ౪౭ అండను పెరిటోయలు డివిజనుల నై టులూనగ్గిన అత్యుత్తమ శౌర్యముల నీవిలేఖరి నూచుచెను. మొదట వివరింపబడిన నై టు లతిత్వరీతగతి ప్రభువును ౭౦ వ పర్వతమునై గలియుట యుద్ధమునందొక పక్షమున శౌర్యములన్నిటి కంటె చాల కాలమువరకు ప్రజుహ్వరము ఫలకముల చిత్రింప బడి యుండును.

వారు తాముబట్టి యుద్ధించిన ప్రదేశములన్నిటి బట్టుకొని వానిపై శత్రువు సేనలను మట్టుకులతోలగొట్టుచుండిరి. ఎడమభాగపు చిరగన్న పరాసుసేనలు అండనుసేనలు ముందుకు పోవుచుండ వాటివత్సాహము గొప్పచర్యలనొనర్చెను. ఈసైనికులు ముందునకుపోవుట పరాసుసైన్యము కడు సుతానకముతో యాచుచుండిరి. ఇంకొక అండను సేనలకు కొంతదూరమున ముందున ఒకసైనికుడు బులి నొక దాని కాలితో దట్టుకొనుచు ముందుకు పోవుట పరాసు సైనికులకు గోచరమయ్యెను. ఈసైన్యమున విప్లియెల్లిదని వారు తెలచిరి. ఈసైనికుడు అండనునాని. బల్లెండుదేశి యుడు. తన సహకారులకంటె కొంత ముందుకుండి కాలి బంతి మెల్లగ పడుచు ముందుకు పోవుచుండినది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

అండను నవంబరు 21:—పరాసు ఆధికారులు ప్రకటించిరి. పరాసువారి ఫిరంగిదళము తక్కువ గుండ్లను వదలినది. చాలవోట్ల జర్మనుల రక్షణస్థానములు నాశనముచేయుబడినది.

రుష్యా

ద్విసవద్ద జర్మనులు వెనుకకు తరుమబడుట.

అండను నవంబరు 20:—క్రీడిట్ స్టాటునకు వాయవ్యమున జర్మనుసేనలు మగల ద్వీవాను దాట యత్నించినది. కావారి తెలంపు నెరవేరినది కాదు. స్విట్ నదిని సమీపింప వారు యత్నించినది. గాని జార్వోరిను స్టేషను ప్రాంతమున వారోడించబడిరి. పురప్రాంతమున రష్యనులు బుడిచునకు పోయిరి. ఫిరంగిదళములు జర్మనులను నెగ్గిని కురిపించుటచే జర్మని వారు పోవుచుండిన రష్యను సైనికుల నెదురింపబడెరి.

స్విట్ నదివద్ద భయంకరముగు యుద్ధము.

లాహోరు నవంబరు 20:—అండను నవంబరు 18:—స్విట్ నది ఎడమగట్టును తాము దాటితిమని శత్రువులు చెప్పిరి కాని ఆ వచనములు సత్యముకావు. కోనెల్, సార్ని యింకప దారిచెనుండు టార్ టోరిన్సువద్ద రష్యనులు శత్రువులకాపు చున్నట్లు పెట్రోగ్రాదులోనున్న విలేఖరి మార్చింగు పోవు ప్రతిభ తెలియపరచెను. స్విట్ నదిని తిరుగ దాటుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్న స్థానమునకు ముందు రి మైల్సు పశ్చిమమున రష్యనుసేనలు ఇనుపదారి కుత్తరమునకు దక్షిణమునకు ఆకురగ్గస్థానముల నిలిచియున్నవి. జర్మనుల కెదురుగ స్విట్ నది ఉన్నది. ఈనది కిరపార్వ్యములను రుష్యావారి సేనలు కడలుటలేక. ఇంకతమ ఆయుధసామగ్రిన రషరాలు బురదనే లలమార్గమున జేరుబడిన యింకపదారి ద్వారా రావలయును. ఈయింకపదారి రష్యనుసేనలు తరచుగ చుట్టుదిరుట్టు పీల్చె యున్నది.

ట్రాన్సిల్నిస్క స్టేషనువద్ద పోరాటమునకు విరామము లేదనియు ట్రాన్సిల్నిస్క దరిని శత్రువులు పట్టుదలతో మట్టుడినట్లువుచుండి రనియు, శత్రుసైన్యములు నదిగట్టును పొగిం చినంతలే కష్యను ఫిరంగిదళములు వారిని చెల్లాచెదలొనర్చు చున్నవనియు రష్యను ఈద్యోగము ప్రకటన సల్పిరి.

జర్మను సేనలు పరుచుండిన కష్టములు.

అండను నవంబరు ౨౦:—పెట్రోగ్రాదు- జర్మను సేనలు నెగ్గో రొవ్వు యింకపదారిని సమీపింప యత్నించుచున్నది. ఈ యత్నములలో ఇరానాఫ్ గారి సేనలు వీరి సభిక కష్టముల పాలు చేయుచున్నవి. వీరా యింకపదారి చేరుట నిరాశ అని ఇదివరకే క్షుద్ధమైనది. జర్మనివారి ఇంకపదారిని చేరలేదని యుద్ధ వ్యాపారముల అభిప్రాయమై యున్నది. ట్రాన్సిల్నిస్క ప్రాంతమున నొక బురదనేలలో జర్మనులు తమ స్థలముల సేర్పరచుకొనిరి. సైనికులు, గుర్రములు ఫిరంగులు మున్నగు నవి బురద నేలలో కూరుకొని పోవుచున్నది. పాగ చుంచ విస్తారముగ కరియుచుంటున్న రుష్యావారు ముందుకుగడ ఆకస్మికముగ వెక్కుపాల్ జర్మనులపైబడిరి.

కెయిజరుగారి క్రౌర్యము.

లాహోరు నవంబరు 20:—అండను నవంబరు 19:—నొవ్వువెయ్య ఆరుప్రతిక ఒక చిన్నకథ వ్రాసెను. సైనికులను శీతకాలమున వెచ్చగచుండుటకై కొన్నిచుట్టుల నొసగవలసినది జరగలు వాన్ హిండినబర్గగారు కెయిజరుగారిని కోరిరి. ఇట్టిచుట్టుల నొసగిన శీతకాలమున నీయనినట్లు ద్వీవాలోనే ఉండిపోవుచుననియు, ఇయ్యకపోయినయెడల చలివాదకోర్క జాలక రిగడ్వీన్సులను త్వరగ పట్టుకొందుననియు. కెయి జరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి.

ప్రస్తుతము తామున్న స్థానములలోనే శీతకాలమున ఆగుటకు జర్మనులనునుద్దేశించియుండినదియు, ఉత్తరమున నున్న సయ్యములుకప్పక అచ్చటనే ఆగననియు కర్నలు నుడిపిగారికి క్షుద్ధమైయు కానవచ్చుచున్నది.

రష్యావారి ప్రకటనము.

అండను నవంబరు 21:—పెట్రోగ్రాదు- వాల్లి టు పరగ జాలలో జర్మనులు మగల నోడింప బడిరి. రీనా ప్రాంతమున ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చ బడినవి. ద్వీపు-యొద్ద శత్రువులు మాత్తుగ సైనికులను ఫిరంగులను మందుగుండును వదలి పారిపోయి స్వియెద్దగూడ జర్మను లోడిపోయిరి రష్యా వారు చార్టోను-ను, మరియొక ముఖ్యముగ గ్రామముల ఆక్రమించిరి.

జర్మని

ఒక జర్మను నాశనముగుట.

అండను నవంబరు 21:—కొ ప ను పోగ ను- బుధవారమునాడు టాండెను కట్టెయియొద్ద నొకజర్మను నాశనమైనది. 9 మందికి హానికలిగినది. జర్మనుసైనికులు గానును దానిలోని కెక్కించుచుండగ నది పేలి తగులబడిపోయినది. ఆకాల వైకప్పుగూడ నగిరిపోయినది. ఒకడు చనిపోయెను. తక్కినవారికి గాయములుగిరి. ఇది చాల గొప్పజర్మను.

సర్వీయా

అల్బానియులకు సామగ్రులు లోటుగానుండుట.

అండను నవంబరు 19:—సర్వీయా సరిహద్దులో అల్బానియా వారికి సామగ్రు అండక అల్బాడు చున్నారు. ఇసుకపా సా గారియందు గ్రీకు ప్రజలకు గౌరవము క్షీణించుచున్నది.

సెర్వీయాలో సంవిగ్ధత.

అండను, నవంబరు ౧౯:—సెర్వీయావారి స్థితి చాల ప్రమాదకరముగనున్నదని వార్తాప్రతికలు వ్రాసినవని నిన్నటిదినమున విధేయముండి తెలిపాడు. బల్గేషును సైనికుల సంఖ్య అధికముటచే మొనాస్టిరుకు నందరిండుట చుట్టరచుని తెలచుచున్నది. సెర్వీయావారి సేనలు ప్రాతసర్వీయా కెచానీక్ కనుచునానుండి శత్రువులతో బలముగ పోరుచున్నవి. పరాసుదేశ సైనికులస్థితి వాగుగనున్నట్లు తెలియవచ్చినది. త్వరలో సహాయార్థము పరాసుసేనలు పంపినయెడల వారు సెర్వీయులపైబడి బల్గేషుకులను ఇతరరంగములనుండి తోసివేయుగలుగుదురని తెలచుచున్నాడు.

సెర్వీయును సేనల విభాగంప బల్గేరియును

లుద్దేశించి యుండుట.

అండను నవంబరు 17:—బల్గేషులు మొనాస్టిరు నగరమునిండును ప్రవేశింపలేదు కాని ఆ నగరము ప్రమాదస్థితి నుండునాత్రును సర్వీయు ఆల్బేరియా సరిహద్దుకడకి సెర్వీయా వారి ఉత్తరదక్షిణ సేనల విడదర్చి దక్షిణసేనక్రీమిలోనికి జొచ్చునట్లు చేయుట బల్గేషుకుల ఉద్దేశమైయున్నాననెప్పుచున్నది. 16 శోజులవరకు బెజె కనుచు కాపాడి నట్లయు సెర్వీయులెందరుండె తెమ్మదినించిన రి వేల మారి బల్గేషు నులకు రి వేల సైన్యముల నట్లగానించి సెర్వీయులు బెజె కనుచును విడదర్చి గ్రీకుకుండి ఇటలికి వాన్ పంప బడెను. ముందుననుండి తా మెదిరింపబడుటచే కొండవారలకుండి మరబడిన బల్గేషులు కనుచు తెదరకట్టును చుట్టుకొనకుండ సైనికుల బంతుటకు సెర్వీయులకు విజయకలిగినది కాదు.

పోరాటములో చిరభాగము కను భయంకరముగ నుండెను. ముఖ్యముండి పీల్చెనుకపోవు మార్గసమీపమున పర్వత స్థానముపై సెర్వీయులు బల్గేషును వెనుకనే కావల్సియు కతులతో పోరాడుచుండ మిగిలిన సెర్వీయులు మొనాస్టిరు నకు పారిపోయిరి. ఇదట జరిగిన కొన్ని దారుణకృత్యముల ప్లోవరిలోనివిలేఖరి తెలియజేసెను. ప్రాతసెర్వీయాలోని ప్రజలందరు గ్రీకు సరిహద్దున కలితీరతతో పారిపోవుచుండిరి. పట్టణము నదివరకే ప్రవేశించిన బల్గేషులు తన్నుకనితురే మో అకభయమున నీరజబిట్టు పారిపోవుచుండిరి.

బల్గేషులు మట్టిడి తొలగొట్టుట.

తూర్పు సేన అంతయు శాంతముగ నే యున్నది. గాని ట్రొనిట్ట జిల్లాలో మాత్రము కొంత యుబడి కలిగినది. ఇదట బల్గేషులు మట్టిడి నలిపిరి. గాని పారదోలబడిరి.

సెర్వానదివద్ద పోరాటము.

అలహాబాదు నవంబరు 19—అండను నవంబరు 17:—సెర్వానది మొత్తముపై ఉత్తరముగ దిగిపోయియున్నది. గాల్డిస్కా సంస్థానమువద్ద నది వర్షానుబంధిత కలియును న్నది. సెర్వానది ఎడమగట్టు జరుగుచుండిన యుద్ధములకూర్చి ఇటీవల కొన్ని సంగతులు తెలియబచ్చినవి. బల్గేషులు వెక్కుపాల్ తీవ్రముగ పరాసుసేనల మట్టుచిరి. తాము పరాసు సైన్యపంతుల భేదింపవలసి బల్గేషులు గ్రహించి ఇప్పుడు వెనుకకు పోవుచున్నాము. ఇందువలన బెజెకను చురునందరిండుచుండిన సెర్వీయుల పరాసు సేనల మధ్యనున తమ సేనల బల్గేషులు చొప్పింప లేక పోయినది స్పష్టముగ తెలియును. పశ్చిమమున నుండి బయలు బెడలి న సైనిక గమనికల కారణమున సెర్వీయావారు వెనుకకు పోయినను ప్రీలివ్ మార్గమున మొనాస్టిరుకట్టున పోయి పరాసు సేనల వారుతప్పకలసికొందురు. చిట్టిభుసేనలు మొనాస్టిరునకు పోవుచున్నవని ఆ నీకతంతి వార్తలుబచ్చినవి. వీరుత్తరముననున్న యింకపదారి బంతురబుట్ట స్వాభావికముగ సులపాచులు చాల నీటగలవు.

రుమేనియా

రుమేనియాలో శత్రువు మోచ్చు సెర్వీయులు.

లాహోరు 20:—రుమేనియాతట్టుననున్న దామూజు నదిగట్టున విచ్చేసిన బాల్కనురాష్ట్ర విలేఖరి 800 ల మంది సెర్వీయులకు ఆహార మొసగు బడుచున్నదనియు, వీరికి తగు వస్త్రములును మందులును లేక యిబ్బందిపడు చున్నారనియు, వీరిని కాపాడుదుమని లిఖితములకమగు ఖరానామా నొసగ అట్టియనుట నిరాకరించినందున మైప్పు ప్రతికట తెలియజేసెను.

ఇటలీ

ఇటలీనాగు మూల ముట్టడిపొరంభించుట.

లండను నవంబరు 20.— 18-11-15 వ తేదీన ఇటలీయను సేనలు కాన్సోరసియను శత్రువుల మూల తలపడెను. సాన్ మిగెలిన్ శివారు నీరుట్టడి అణిత్తముగ నుండెను. ఇటలీయనులు అన్నియుట్టకులను జయమందిరి. సాన్ మిగెలిన్ నుండి విశాఖ నోవరత్నాపూరిచియుండిన పర్యవేక్షకీ సంతయు వెనుకను పటాలము వశమొచ్చునను. శత్రువులు మగల వీరిని తలపడిరి. ఆ ప్రాంతమునందు యీ పటాలమును వెడలగొట్టిరి కాని పింగియా పటాలము వారిని తిరుగముట్టడించి పర్యవేక్షకీని వారు స్వాధీనపరచుకొనెను. గాల్లిభాగమున శత్రువులు చాలసార్లు తీరముగ ముట్టడి సలిపిరి. ఇటలీయనులైన సైన్య సంత్యులవారుదాసిన ప్రతిపర్యాయమును ఇటలీయనులు వారికి అధికమగు నష్టములు కలిగించి సేనల కలవ పరచి వెనుకకు పంపుచుండిరి. తుదకు చీకటిలో ఇటలీయనులు కందకములనుండి వైకుంఠికి శత్రువులవైబడి నారి చెల్లాచెరువొచ్చిరి.

ఆస్ట్రీయను విమానములు.

3 వ తేదీన విరోస, విసెంజ, గ్రాడో, యూడె నుల వై ఆస్ట్రీయను విమానములు బొంబుల విడచెను. విరోసపద్మ ప్రజలలో నలుగురికి మృతిమొ గాయములు కలిగినవి యూడెపద్మ 12 గురు మృతికొంది. 27 కి గాయములు కలిగినవి. పిరిందరిలో 800 మృతిమొ వైకుంఠము.

ఇటలీనాగి ప్రకటనము

లండను నవంబరు 21.—గోము-అధికారులులు ప్రకటించిరి. ఇసోస్టోరంగమున వారు తీరముగ జరిగినది ఖాంబునాగలూరి రక్షణస్థానములను ఇటలీనాగి ప్రకటించి గ్రాడోయా నమిశమునకున్న ఆస్ట్రీలియాను వాయవ్యముననున్న మెట్టల మీద ఫిరంగులను కాల్చునాగిరి. కాన్సోరసి పానుమిల్లే కొండవై. కాలూదిరి. శత్రువులుతిరుగుగా తలపడగ వారిలో చాలుందిని హతముచేసి తిరిమి కాన్సోరసిలో కొట్టిలావా వాక్రమించుటకు ఆస్ట్రీయనాగు పయిల్చింది పూర్తిగా నోడిగోయి చెల్లాచెరుగ సారిపోయిరి. వారు చాల ఫిరంగులు మున్నగు నాముదములను వదిలివెట్టిరి.

ఇటలీనాగు ప్రత్యేక సంద్ధి.

లండను నవంబరు 21.—పారిసు-ఇటలీ వాకు ప్రత్యేకముగ సంద్ధిచేసుకొనునని మిత్రమండలి సారితో గలసి యుడంబడిక ప్రాసిరి.

ఇటలీనుత్రులు పాల్గొన్న వచ్చుట.

లండను నవంబరు 20.—పారిసులో సిగ్గురు సలేం ద్రాగారును సిగ్గురు ఆల్ఫ్రెడోగారును పాల్గొన్నవచ్చిరి. ప్రజలశ్రద్ధాహముతో స్వాగతమొసంగిరి. ఇటలీక్షేత్రము మిత్రమండలివారితో కలయినచో ఆస్ట్రీయనాగననున తెచ్చి వెల్లువొనెట్ట తలపించునగాన కట్టి ప్రతిహతమునమున మిత్రమండలివారితో కలయగలనెచ్చిరి. జీవనస్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరుచున్న ఇటలీనాగులపై శత్రువులవెడిరింతురు. మిత్రమండలివారిలో కేకీభావము సేరము. ప్రత్యేక విజయము ప్రత్యేకపంది అసంభవము ఒకకొరకందమును అందరికొక కొరకును పోగుటయే సిద్ధాంతము వైతికముతగాక ఆకళ్యేకములుకూడ నిండుటకు ప్రార్థనలు జరగనుల పిచ్చిబడాయును ఆస్ట్రీయనుల అపేక్షితయెను నింద్యములు అని సిగ్గురు ఆల్ఫ్రెడోగారు నడిపిరి.

గ్రీసు

పరానుమంత్రి గ్రీసుదేశమునకు వెళ్లుట

లండను నవంబరు 20.—ఈదినమున ఒకటిన్నర గంటలకాలము పరానుమంత్రిగారు గ్రీసురాజుగారితో యువ్వటించిరి. గ్రీసుప్రధానమంత్రిగారిలో యువ్వారుసంభాషించిరి. వెరిజిన్ గారినికూడమాచిరి. మిత్రమండలివారికి విజయముకలుగునని తమకు దృఢనమ్మకముకలదని వెరిజిన్ గారనిరి. గ్రీకులకు తమయెడలగలదముకు తమసంతోషమును మంత్రిగారు వెరిజిన్ గారి కెరకపడచిరి.

కిచనగు ప్రభువుగారి సంచారము.

లండను నవంబరు 21.—విభజన-కేసు కిచన ప్రభువుగారు విభజనకు వచ్చిరి ఆంగ్లములకి ౪౦. ఎన్. ఇలియాటు గారితో కూడ కనసాటంపైను రాజు గారిని దర్శించిరి. ఒక గంటసేపు సంభాషణజరిగినది. పిమ్మట స్కాట్లాండుగారితో 1 1/2 గంటల సేపు మాటలాడి వెడలి పోయిరి గవ్య స్థానము తెలిపి లేచు.

ఆస్ట్రీయా

గాల్లిపోలీయుద్ధ స్థితి.

లండను నవంబరు 20 :— మిగ్నోరును విలేభు ఆస్ట్రీయరు 22 వ తేదీన సిగ్గురు వై యు. ప. త్రి క కిటుల వ్రాసెను- గాల్లిపోలీ యుద్ధ మాపి కేయుట ఆస్ట్రీలియా వారి కెంతమాత్ర ముగీకాగము గాదు. సిడ్నీలో జరిగిన సభలో ని. వెల్లడియెంది. కరీబానేపు కమ్యూనికపు గారు వైనికుల సమావేశముచేయు సభలో కిటుల నడిపిరి. చుచు గాల్లిపోలీ లీని వదిలరాదు. (గొప్ప కలకలము) అది ఈ యుద్ధమునకు ముఖద్వారము. ఎందరో మిల్లిమండలివీయు తమకైయు సభి పేకించి దానిని పరిశుద్ధముగావించిరి ఈయుద్ధమును మూసలెవను వారు దేశద్రోహము (మరింత కలకలము) గాల్లిపోలీ మెట్టలలో తమపుకొరంగిన ఆస్ట్రీలియావీరుల గౌరవముకొరకు వేలకొలది ఆస్ట్రీలియానా గాయుధము ధరింపవలెను. (చుచు కలకలము)

దక్షిణ ఆఫ్రికా

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో సైనికుల జేర్పుట.

లండను నవంబరు 20:— కేప్టవును-విదేశములలో సహాయ మొనర్చు-మిత్రము ప్రజలను సైన్యములలో జేరుడని కొరవారు ఈ దారిభావముతో వర్తింతుట కెంతయు సంతోషించితిమనియు, సైన్యములకు ఖర్చులలో కొంతభాగమును దక్షిణఆఫ్రికా దొరితననువాడు భరింతురనియు పార్లమెంటు సభ ప్రాంతంభముకాగనే లాభపట్టుటకు గారు సభలో వెల్లడించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

లండను నవంబరు 20:— ప్రెటోరియా- పూతు వెస్టు ఆఫ్రికాలో దక్షిణాఫ్రికావారి పటాలమున కొకదానికి నాయుకుడగున్న కన్నులు తెరువ గారుతూర్పుఆఫ్రికాకుబంపనున్న దక్షిణాఫ్రికా సేనానిగ నుండును.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో రాజద్రోహాల విచారణ

లండను నవంబరు 20:— కెయిరో- ధనికుడగు జేయూ మీనకు ప్రెస్టు సేసేదెటుగారి మీదను కేసెనలువా కప్పుమీనకు కేసుచేయుచున్నది. ఇది 5 లు వాక పున అస్య తు డ గు ఖైరీ పాషా విచారణ ప్రార్థియెనది గి సురక్షనకుల క్రితము యుద్ధ మంత్రి గానుండిన మొరారుము పాషాయొక్కయు జేయూయొక్కయు సే ఫెం దైన యొక్కయు విచారణ ముగియువలదును. 20 గి దినములు తాల్చి తీర్పు చెప్పవలసి. ఈ కేసులలో సమఖులందయు సాక్షులు గారునుమిగులకులకులకు సాక్షులుగా మిక్కిలి సంక్షోభకరమగు విషయము తెలియవచ్చినందున ప్రాంత వారులగు మహమ్మదీయుల చాలకలకలము కలిగిరి. వెనుకటి కేడేపు గారు అపేక్షితకరమును ఆగెరిమరమును ప్ర వర్తనమును అప్పును హింతలపాషా విడదములను నిక్రయించిన విషయమును కైరీపాషా విచారణలో వెల్లడియెంది. వెనుకటి కేడేపు గారు రాజ్యాధీశుల కగౌరవమును విధమున అపరాధకరమగు రీతిని రాజు పాత్రులకూర్చి కేసెన కనుక ఆయనను సింగపూరుకు తొలగించుటకు తగిన కారణములే నున్నవి.

పారిసికి ను

పారిశీకమున శాంతి కెంకొల్పుట

లండను నవంబరు 19:— శాంతిసెలకొల్పుటకు ఆంగ్ల రష్యా దొరతనములవారి మాదలసౌకారము పారిశీకపు దొర తనమువారు సర్వవిధముల పరిచేయుచున్నాడు కాకననుకుండి పారిశీకమునకు గచ్చిన ఆస్ట్రీయావారి నందరిని నిష్పంధమున ఉంచిరి. ఆంగ్ల మిత్రగుండలి వాయుబాతుల కార్యాలయముల నుంర తు ను కొరకు ప్రత్యేక సేనల నియమించిరి. మొహము యూరేగింతులను పరిపకనీరి. దక్షిణపారిశీకపు గవర్నరు జనరలు ముఖులెలు ముల్లాగారి స్థానమున ప్రెస్టు యుగలెలు ముల్లాగారిని నియమించిరి ఈయన పారిశీకపు రాజుగారికి పివసరిడి.

ఫిన్లె

శ్రీరాజప్రతి ధికారికి వచ్చిన తులివార్త.

సెర్వయా

లండను నవంబరు 19:— శత్రువులు సెర్వయావారిని ముట్టడించుచున్నాడు. నోవీబాజారు కు తరమున 20 మైళ్ళ దూరముననున్న గుట్టలను ఆస్ట్రీయా జయింపినను చేయి న్నవి. నిమిత్త ఈకాన్సమున 25 మైళ్ళలో నున్న రాడను గుట్టలను బల్లగు సేనలు చేరినవి. చెర్నావర్దా గుట్టయొద్ద ముఖ్యమైన జేదీయును జరుగలేదు గోబనోవత్త రమున బల్లరులు ముట్టడించిరి. కరానువారు నలిందలేను.

రష్యా

మారువత్తు. నీ గామిలదారిని జర్యములు తలపడి తరచుబడిరి. ప్రినియొక్క యెడమతిట్టున కొకెలుసార్మి ఇనువగాన నదినిదాటు స్థలమునకూడ జర్యములు తలపడి యోడినాయిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫిరంగులను మందుగలమును విస్తారముగ కాల్చిరి. మెస్సీ స్సయొద్ద శత్రువుల కందకములువై నాంగ్ల సైనికులు వాడి సలిపి విజయములైరి.

ఇటలీ

గొరిజియామొద్ద ఇటలీనాగికి విజయముకలుగుచున్నది.

చిరుదములు

కులవీరతాపాయను భారతయాధునికవిజ్ఞానియా కాను.

ఇత్యుబడినది.

ఫిన్లె నబంబ 20-21 వ తేదీన ఇండియా మంత్రి గారికిట్లు తంతి వార్తకంపి-

స్మింట్లా ప్రాంతమున తమ్మిదిరించిన బల్లెయనుల పరాక్రము వెనుకకు కొట్టిరి. సెర్వీయులు ముగిసినను పోవుచున్నట్లున్ను. మొగిస్ట్రియాలోని ప్రజలపురమును వినుచుట పొరంభించిరినిమియు తెలియవచ్చినది. ప్రిన్సిపాటు తాను 20 మైళ్ల దూరముననుంటిమి బల్లెయనులు తెలియ పరచిరి. ఫీడిగిట్టాటుకు వాయవ్యమున శత్రువులు ద్వీపు నదిని దాటు సుమకట్టి నిధుమనోరధులైనవి. వారు చెప్పిరి. ద్వీపును నుండి ప్రి వెలు కనకునును యుద్ధరంగమున మార్చేమియు కలుగలేదు. ప్రి నది కుడిగట్టున చార్వొనుగ్ల ప్రాంతమున తాను వెనుకకు పోవుచుంటిమిని రష్యా వారి యొక్కనిరి. చార్వొనుగ్ల శత్రు సేన లాక్కమింమిగొనన కని తలంపవచ్చును పశ్చిమరంగమున మార్చేమి ముకలుగలేదు. ఆల్బెనుగ్ల తమ ఫిరంగులతోను చేతి బాంబులతోను తీవ్రముగ యుద్ధముజ గెను. జర్యమువిమానములు లూనెనెలిన్ నాడిసలిపినవి. కాన్సోరంగముననున్న ఆస్ట్రీయను స్థానముల వై తాను మగల ముట్టడి సాగించుచున్నాడు ఇటలీయనులు పోర్టుచేసిరి. మిగెలి పర్యవేక్షకంత్రితము ఇటలీవారి సైన్య నియమా స్వాధీన పరచుకొనెను. శత్రువిమానములు విరోస పసింజి, గాడ్జో, ఓడెనుగవై బాంబులవిడచెను.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)
అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వవాసనయును కలదు. ఆరకహార సారము మెదలగువాటియొక్క సంబంధము భాత్తుగాలేదు. వేతిగుడ్డలోగాని చొక్కానైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచివంటింట్ల ఒక నిండుమినియు మధ్యలోమరి పై ముంకి నుఖమును వాసనను అనుభవించ నచ్చునో అంతింతభంగుతును. ఇతర వాసనలు యేవేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహారుయొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుయును. ఈవసన ఒక బుడ్డికి ప్రాసేపపుము. వెల 1/2 ద్రామా 1-కిరూ. 0.8-0
,, 1 ద్రామా 1-కి ,, 0.12-0 వి.చి. చ్చా. మా. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

ఓటోదిల్బహారు సుగంధకాన్డూబకటికి వెల 0-1-0.
చిటినితీయునప్పుడు ఓటోదిల్బహారును పేరుకు పోషించి తీరవలెను. ఈసుగంధ వ్యయము ప్రతి మహిమనుని గొప్ప గొప్ప పేరుగల మహిమలుగో కొరవదు. అట్లు దొరకనియెడల సోదవిజెంట్లు పోల్ విజెంట్లు-ఆంగ్లో ఇండియన్ ప్రెస్ అవున్ కెమికల్ కంపెని, నెం 153 జూమాయునీరు, బొంబాయి. ముద్రాను విజెంట్లు- మేనగా పునహత్తవ ముల్కీ, నెం 28, వైనాబహార్ రోడ్, భూబంగడినహూ, బొంబాయి.

THE GREAT WAR.

I. C. S. Bill Discussion in the Commons.

UNENDING STREAM OF MUNITIONS OUTPUT IN BRITAIN.

Earl Kitchener Visits Greek King and Premier.

GALLIPOLI POSITION: AUSTRALIAN DETERMINATION NOT TO ABANDON

FIGHT FOR MONASTIR: STUBBORN SERBIAN DEFENCE.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

MUNITIONS OUTPUT.

Pouring out in Unending Stream.
Statement by Lord Murray.

LONDON, November 21.
Lord Murray stated in an interview that ships' guns, armour, shells, rifles and bullets were pouring out from factories in an unending stream, which would increase steadily until Germany was overwhelmed by her own weapons. A million women and men were working in countless factories, the rapid construction and extension of which constituted an engineering record. For instance, there are five hundred munitions works in Leeds compared with none at the beginning of the war. Elsewhere in England one armament firm is employing sixty thousand persons as compared with a negligible fraction of that number before the war. A new factory in Scotland covering two hundred acres with eleven miles of trolley lines and twenty-two miles of heating pipes to warm the buildings only began to be erected six weeks ago. Lord Murray is greatly impressed by the indomitable spirit and energy of the workers, particularly the enthusiasm of the women. Another feature is the great number of the country's most able engineers directing work without salary.

British Ministers' Return. Premier Interviews with the King.

LONDON, November 20.
Mr. Asquith had an interview with King George to-day to report to His Majesty on the Ministerial visit to Paris.

A MOST IMPORTANT MISSION. British Ministers Visit to Paris, Britain and Peace.

LONDON, November 20.
In the House of Lords, Lord Lansdowne described the visit of the British Ministers to Paris as the most important mission involving recognition of the vital principle that there should be the closest contact and co-operation between the allied statesmen and naval and military advisers.

Referring to the hope expressed by Lord Ribblesdale that when we came to make peace it would be a peace consistent with reason, and our dignity and honour Lord Lansdowne agreed with Lord Ribblesdale that this was hardly the moment to discuss peace. (Cheers.) The country had been forced into a great struggle, and it would be found that we were wanting in neither material resources nor moral qualities to carry the struggle to an honourable and successful issue. (Cheers.)

Lord Derby's Optimism.

ALLAHABAD, November 21.
A "Pioneer" special cable states:—Lord Derby in two speeches in Scotland said he hoped to make the voluntary service an unqualified success. He considered that Mr. Asquith's speech of the 2nd November was not ambiguous. Others differed. Therefore, Mr. Asquith handed him the communication given to the Press on the 11th instant.

Prince Ranjitsinghji's Gratitude.

LONDON, November 20.
Prince Ranjitsinghji out of gratitude for the treatment given him after his accident in a nursing home in Leeds, has undertaken to present to the Leeds Infirmary one hundred guineas annually on his birthday.

THE I. C. S. BILL.

The Debate in the Commons.
[Colonel Yate Welcomes the Bill.]

LONDON, November 20.
Colonel Yate welcomed the Bill most cordially. He would have liked to go further and confine selections exclusively to men who had served in the war. Also provision should be made in the rules to include as many as possible of those patriotic Indians who had given up study not only for the Indian Civil Service, but for Law, Medicine, Engineering, etc., whether they were at the front, in hospitals, or in whatever was the best way they could serve. These were more deserving of appointments than those who had remained behind to cram. He would have liked to see a proportion of one-fourth reserved for these men. He hoped that the Bill would give the Indian Civil Service a certain number of men who had faced the realities of life and had learned to know and appreciate the Indian sepoy in trenches or through intercourse on active service.

He suggested the transference of British candidates serving in British battalions to Indian battalions.

Sir John Jardine urged the importance of maintaining the high qualities required and a high educational standard. Sir Philip Magnus did not oppose the Bill, but thought that the reasons for suspending examinations were inadequate.

Sir John Rees on the contrary wished that the breach in the examination system was going to be longer.

Mr. Austen Chamberlain's Reply.

Mr. Austen Chamberlain expressed gratification at the reception accorded to the Bill by both sides of the House. He agreed that the Committee of Selection ought not to be too large, but he undertook to make it a Committee commanding the respect of the educational world. Regarding the point raised by Colonel Yate, he was not aware that Indian candidates were being precluded from competing in the present circumstances. If they were their case must be considered, but he did not contemplate bringing in new clauses under the Bill.

The Stranded Pembrokeshire.

LONDON, November 19.
The cargo of the steamer "Pembrokeshire" is being discharged. It is hoped to float her when lightened.

Exemption from Enlistment.

LONDON, November 20.
Certificated officers of merchantmen are exempted from enlistment owing to the paramount importance of maintaining British shipping.

FRANCE.

Nothing to Report.

LONDON, November 21.
PARIS. The Communique says there is nothing to report.

Nothing New.

LONDON, November 20.
PARIS. This evening's communique says there was nothing new on the western front.

Shelling and Mining Continues.

French Maintain their Positions.

LONDON, November 21.
PARIS.—A communique says that during the night there were only artillery and grenade duels at isolated points in Artois, Argonne, and Lorraine.

More Stories of Loos.

Territorials and the New Army's Good Work.

LONDON, November 21.
Reuter's correspondent at headquarters dwells on the work of the New Army and Territorials at Loos which has hitherto not been described in detail. He refers especially to the deeds of the Fifteenth Scottish and Forty-seventh London Territorials Divisions. He says the former's initial charge over Hill Seventy at tremendous speed will always be remembered as one of the great feats of the war.

They took their objectives and held them against all attacks. With regard to the Londoners he says the French on the extreme left watching and cheering the Londoners as they advanced saw a man kicking a ball ahead of the others. They thought he had gone mad, but it was a London Irishman dribbling a football towards the goal. We held it for fourteen hundred yards.

German Defences Destroyed.

LONDON, November 21.
PARIS.—A communique says:—Concentrated French artillery fire continued. Very effective destruction of German defences was noted at several points.

ITALY.

Italian Premier's Visit to Palermo. ENTHUSIASTIC DEMONSTRATIONS. "One For All and all For One."

LONDON, November 21.
PALERMO.—The visit here of Signor Salandra and Signor Orlando, Minister of Justice led to tremendous patriotic demonstrations and ovations with shouts of "Long live saviour of Italy." Signor Orlando in a speech said the reason why Italy joined in the war at an unfavourable moment was that if she had not joined she would have signed her own death warrant. He referred scathingly to Austria's disloyalty and Germany's mad pride. Italy

TELEGRAMS.

was impelled to side with the nations fighting for right to live. He said that Italian solidarity with the Allies was absolutely essential. Isolated victory or isolated peace was impossible. The proper formula was all for one and one for all. Not only, ethical but practical considerations made this imperative.

Italy will not Conclude a Separate Peace.

LONDON, November 21.
PARIS.—It is stated in Rome that Italy has signed an agreement with the Allies not to conclude a separate peace.

Direction of Italian Assistance.

Discussion between Politicians and Militarists.

LAHORE, November 20.

The "Civil and Military Gazette" cable:—
LONDON, November 19th.—The "Petit Parisien" learn that Italian militarists now favour co-operation via Salonika, the difficulties in Albania being excessive in proportion to the results attainable. The politicians prefer Albania. It has been understood that for some days these alternatives have been under discussion with the Allies who favour Salonika.

Italian Offensive Renewed.

Important Position Captured.

LONDON, November 21.

ROME.—A communique says Italian infantry in the Carso zone on November 18th renewed their attacks with marked success, particularly in the San Michele sector. The Perugia Brigade succeeded in conquering the whole mountain ridge which descends from the third peak of San Michele to the Isonzo. A violent counter-attack ejected them, but the Brigade returned and re-captured the position. The enemy made severe furious onslaughts in the night. Every time they reached the Italian lines every time they were repulsed in disorder with enormous losses. Finally the Italians sprang from the trenches in the darkness and dispersed the enemy.

Australian Air Raid.

Austrian aeroplanes dropped bombs on Verona, Vicenza, Gardo and Udine on the 8th. Four civilians were injured at Verona, and twelve killed and twenty seven wounded at Udine, only eight of whom were soldiers.

Italians Gain firm Footing. Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, November 21.

ROME.—A communique says:—The battle on the Isonzo front continued vigorously. The Italians stormed the defence works in the Fondo Valley and successfully opened an attack on the heights north-east of Ostavia near Grozia. They gained a firm footing on the crest of Mount San Michele in Carso, and violent enemy counter-attacks were repulsed with heavy loss. An attempt by the Austrians to recapture the summit of Coldilana in Cordevole ended disastrously, the enemy fleeing in disorder and abandoning arms.

RUSSIA.

German's Terrible Sufferings. Quagmire Positions in Russia.

LONDON, November 20.

PETROGRAD.—The Germans are suffering terribly against general Ivanoff's army in a desperate effort to reach the Saray-Rovno railway. This has hitherto been absolutely hopeless, and experts say that the German chances are nil. The German positions near Tcharatorysk are a quagmire. Men, horses, and guns flounder helplessly, and light bridges are submerged. The Russians under cover of autumn fogs are constantly launching surprise attacks.

ENEMY'S CLAIM UNJUSTIFIED.

Desperate Fighting on the Sty.

LAHORE, November 21.

The "Civil and Military Gazette" cable:—
LONDON, November 20th.—The enemy's claim to have cleared the left bank of the Sty is evidently unjustified. The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the Russians are holding the enemy. Tcharatorysk station and the Kover-Saray line, are two miles west of the river and six miles north of Tcharatorysk township. The Russians are admirably placed north and south of the railway, some six miles westward of the point where the Germans are attempting to recross the river. Thus the enemy is desperately trying to drive a wedge between the Russian positions. Before him lies the Sty, with Russians on both banks, and he has to bring his guns and ammunition across the marshes by a railway subject to constant interference by guerrilla bands.

A Russian official communique mentions continuous fighting near Tcharatorysk station, and obstinate enemy attacks near Tcharatorysk, the Russian artillery dispersing the enemy when he approaches the river.

Germans Repulsed on the Dvina. Heavy Fighting on the Sty.

LONDON, November 20

The fresh repulse of German attempts to cross the Dvina, north-west of Friedrichstadt is recorded in a communique. Attempts to reach the river Sty were repulsed in the vicinity of Tcharatorysk station, out in the neighbourhood of the town, the Russians with a view to the right bank covered by fierce artillery fire, preventing the enemy from even attempting to attack.

German Reverse in Baltic Province.

LONDON, November 21.

PETROGRAD.—The Germans have suffered another reverse in the Baltic Provinces. A communique mentions violent artillery fire at several points in the Riga region and says that the enemy have been compelled to fall back westward of Dvinsk, abandoning arms, ammunition and unburied dead. The Germans have also been defeated on the Sty. The Russians have re-occupied Tcharatorysk and captured an important village.

TELEGRAMS.

SERBIA.

GRAVE POSITION AT MONASTIR.
Bulgarian Plan to Divide Serbian Forces.
Heart-rending Scenes in the Town.

LONDON, November 21. Reuter's correspondent at Athens disposes of the Italian report that the Bulgarians have already entered Monastir, though the position of the town is admittedly grave. It appears that the object of the Bulgarians is to reach the Albanian border, cut off the northern Serbian army from the southern, and force the latter to enter Greece. Italian despatches from Greece state that the Serbians evacuated the Babuna pass without the loss of artillery or prisoners after holding it sixteen days against fifty thousand Bulgarians, whose losses exceeded the total number of defenders, namely five thousand. Owing to a frontal attack the Serbians were unable to detach men to meet the enveloping forces, which crossed the mountains in single file by a goat track, crossing torrents and deep gorges.

The last phase of fighting was ferocious. The Bulgarian and Serbian rearguards fought with knives on the mountain position enclosing the road from Kuprulu to Prilep, while the remnant of the Serbians were retreating towards Monastir. A correspondent at Florina describes heart-rending scenes at Monastir. The whole population of old Serbia was hurrying through to the Greek frontier. The population was in terror lest the Bulgarian Comitatdjis who were already in the town should massacre them.

Bulgarian Attack Repulsed.

The eastern army was quiet except in the district of Strumnitza, where the Bulgarians attacked us, but were repulsed with considerable loss.

The Fighting on the Cerna.

Bulgars Realise French were Unbreakable.

ALLAHABAD, November 21. LONDON, November 20th.—The latest reports of the fighting proceeding on the left bank of the Cerna river running almost due north, and joining the Varder near Gradsko State, that the Bulgars after many furious attempts realised that the French were unbreakable and are now retiring. This means a failure to drive a wedge between the French and the Serbians defending the Babuna Pass. Should the latter owing to the outflanking movement from the west retire, they will doubtless pass through Prillip towards Monastir joining up with the French enroute. More than one telegram states that the British are going to Monastir. The line northwards thereof offers natural advantages for being fortified.—("Pioneer's" cable.)

Critical Situation in Serbia

Immediate Action by Allies Necessary.

LONDON, November 20. A telegram from Athens of yesterday's date says that the newspapers state that the position of the Serbians is very dangerous. It is feared that Monastir cannot be defended against the numerically superior Bulgarians. The main Serbian forces are in the Katchanik pass in old Serbia, and are still stubbornly resisting. The position of the French troops is reported to be favourable. It is hoped that the prompt arrival of reinforcements will enable the French General to attack and save the situation, compelling the Bulgarians to withdraw the troops from the other fronts.

Serbian Refugees to Rumania.

LAHORE, November 20. The "Civil and Military Gazette" cable. LONDON, November 18.—The "Times" Balkan correspondent, who visited the Rumanian side of the Iron Gate, says that 8,000 Serbian refugees are being supplied with food, but they lack warm clothes and medicines. The Austrians refused a written guarantee of security.

GREECE.

LORD KITCHNER VISITS

King Constantine and Prime Minister
A Lengthy Meeting of the Greek Cabinet Held.

LONDON, November 21. ATHENS.—Lord Kitchener arrived here to-day and visited King Constantine with Sir F. Elliot, the British Minister, the audience lasting upwards of an hour. Afterwards Kitchener called on Mr. Skouloudis and the interview lasted an hour and a half. Sir F. Elliot was also present. A lengthy meeting of the Cabinet followed. Earl Kitchener afterwards left for an unknown destination.

French Minister at Athens.

Audience with King Constantine.

LONDON, November 20. M. Denys Cochin had an audience of King Constantine to-day lasting one and a half hours.

Importance of the Visit.

ATHENS.—The mission of the French Cabinet Minister and Ex-Premier M. Denys Cochin is assuming great importance. Yesterday he had three interviews with M. Skouloudis, and also saw M. Venezelos. The latter reiterated to the French statesman his faith in the victory of the allies, and M. Denys Cochin expressed the pleasure at the enthusiasm of the Greek people for the cause of France.

The Greek Elections.

An Unrepresentative Chamber.

LAHORE, November 20. The "Civil and Military Gazette" cable.—LONDON, November 18th.—The "Daily Chronicle's" Salonika correspondent quotes a most prominent paper, referring to the elections during mobilisation, and refusal of leave to mobilised. Venezelist deputies as saying that martial law and oligarchy hold power. The new Chamber will not represent the nation. Greek (Government) attitude is not the nation's attitude. It is important for Europe to know that.

TELEGRAMS.

PERSIA.

Preserving Order in Persia.
Government Meeting Anglo-Russian Views.

ALLAHABAD, November 21. The "Pioneer" special cable:—LONDON, November 19.—Reuter learns from an authoritative Persian source that the Tehran Government is doing all that is possible to meet the Anglo-Russian views for the preservation of order. It has interned all Austrian prisoners who escaped from the Caucasus into Persia, and it has provided special guards of soldiers for the Entente Legations.

Reuter learns from an authoritative Persian source that the Persian Government is doing everything possible to meet the views of Great Britain and Russia. She has prohibited Moharrum processions in streets, interned Austrians who escaped from the Caucasus to Persia, and supplied guards for the Entente Legations. Mukuber-el-Sultaneh, former Governor-General of Southern Persia, who has been recalled in deference to the wishes of Britain, has been succeeded by Prince Masrat-el-Sultaneh, uncle of the Shah. He has proceeded to his post with an adviser who is strongly pro-Entente.

GERMANY.

A Zeppelin Destroyed.

While Pumping Gas.

LONDON, November 21. COPENHAGEN.—A Zeppelin was destroyed while being inflated near the town of Tondern on Wednesday. There were nine casualties. The destroyed airship was Zeppelin No. 18, which had just arrived and was being installed unfinished in the shed. German soldiers were pumping gas when an explosion set fire to the Zeppelin, which was destroyed. The roof of the shed was blown off and those directing the pump was killed and others were wounded. It was a huge Zeppelin, larger than its predecessor in the same shed.

Kaiser's Harshness.

Warm Clothing for Troops Denied.

LAHORE, November 20. The "Civil and Military Gazette" cable:—LONDON, November 19th.—The "Novoe Vremya" prints a story that General Von Hindenburg asked for warm clothing for the troops and the Kaiser replied that without warm clothing they would take Riga and Dvinsk quicker for the sake of warmth; if supplied they would certainly winter on the Dvina.

German Winter Quarters.

Colonel Shumsky is apparently convinced that the Germans are already resigned to winter in their present positions at least in the northern sector.

German Air Raid Checked.

LONDON, November 21. PARIS.—There was a very lively artillery engagement in Alsace. The communique adds that eight German aeroplanes attempted to fly over Luneville, but were driven off and pursued by French aircraft.

SWEDEN.

Naval Activity in Scandinavian Waters.

LAHORE, November 20. The "Civil and Military Gazette" cable:—LONDON, November 19th.—Copenhagen telegrams report movements of British and German warships in the Cattegat.

An Exchange telegram states that twenty or more German torpedo boats went north on Wednesday, the 17th. One cruiser returned yesterday as if the devil were following them.

Interned Naval Officer Escapes.

LONDON, November 20. The Admiralty announces that Lieut.-Commander Layton, of the Submarine "E-13," which was destroyed by the Germans in Danish territorial waters, has succeeded in escaping from the internment barracks in Denmark. The statement in the German wires as news that Layton broke his parole is false. He was not on parole.

UNITED STATES.

German Liner's Flight.

LAHORE, November 20. The "Civil and Military Gazette" cable:—LONDON, November 19th.—Reuter's New York correspondent says the Captain of the British steamer "Torugero" reports that the Hamburg-American ship, "Prince August Wilhelm," hitherto refuging at Santa Maria, Columbia, has gone to sea.

EGYPT.

Trial of Director of Khedival Wakfs.

ALLAHABAD, November 21. "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—In connection with the Khedival Wakfs, prosecutions of a wealthy Davia and of H. H. Prince Saifeddin, about which I wrote you some little while back, are now taking place. The trial of the director of Khedival Wakfs Khairy Pasha, has just concluded, but judgment has been postponed for about a fortnight, by which time the trial of the Ex-Curator of Saifeddine Davia, Moharram Pasha, who some five years ago held the post of the Under Secretary of State for War, will have been finished. The cases have created quite a sensation in the local Moslem world, not only by reason of the prominent personages called as witnesses, but also on account of the startling evidence given. The disgraceful and dishonest conduct of the Ex-Khedive has been revealed in a full Court, and public confirmation of the scandalous traffic in titles and decorations indulged in by Abbas Hilmy Pasha was given by those called upon to participate in Khairy Pasha's trial. Apart from political con-

TELEGRAMS.

siderations which dictated the step, the criminal and unprincipled behaviour of the Ex-Khedive in the matter of Wakfs property, as now publicly affirmed, would have fully justified his removal from the Throne of which his conduct rendered him unworthy.

AFRICA.

WAR IN EAST AFRICA.

LONDON, November 20. PRETORIA.—Colonel Bayes, Commander of a column in South-West Africa, will command the Union contingent for East Africa.

Call For Volunteers in South Africa.

Gratifying Response.

LONDON, November 20. CAPETOWN.—Opening Parliament, Lord Buxton announced that there had been a most gratifying response to the call for volunteers for service outside the Union, which would defray part of the cost.

AUSTRALIA.

The Situation at Gallipoli.

Australian Opinion.

COLOMBO, November 20. The Melbourne correspondent of the "Times of Ceylon" wrote on the 22nd October:—The general opinion throughout Australia is distinctly adverse to any idea of abandoning Gallipoli. This was made plain at Sydney, yesterday, when Sir Joseph Carruthers was the chief speaker at the midday recruiting Meeting at Martin Place, outside the General Post Office. Sir Joseph Carruthers, in the course of his remarks, said:—"We should not give up Gallipoli. (Great cheering.) It is the key of this war. It is sanctified by the graves of thousands of our best, and the man who proposes retirement from there is a traitor to our hopes. (Prolonged cheers.) For every Australian hero who lies on the hills of Gallipoli there should rise up from our manhood a score of avengers." (Loud applause.)

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 20. The following telegram, dated yesterday, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The enemy are closing on the Serbians. The Austro-Germans are reaching heights 15 miles north of Novi Bazar and the Bulgarians have reached the heights of Raden, 25 miles south-west of Nish.

The French report nothing of importance on the Cherna or Vardar. The Bulgarians attacked north of Rabrovo, but the French maintained their positions.

The Russians report generally speaking no change. The Germans attacked on the road Riga-Mita but were repulsed. The enemy also began an offensive on the west bank of Styr immediately north of the point where the Kovel-Sarny Railway crosses the river, but were repulsed.

The French report considerable mining and artillery activity.

Sir John French reports a successful rail on the enemy trench.

The Italians report that later information emphasises the importance of their successful offensive north-west of Gorizia.

Among the recipients of the Victoria Cross is Kulbir Thapa, 3rd Queen Alexandra's Own Gurkha Rifles, 2nd Battalion.

DELHI, November 21. The following has been received by the Viceroy, from the Secretary of State dated the 20th November. The Bulgarian attack near Strumnitza was repulsed by the French. The Serbians, are reported retreating on Monastir and the evacuation of Monastir by the civil population is said to have begun. The Bulgarians report they are 12 miles from Prishtina. The Russians report that the enemy attempted to cross the Dvina north-west of Friedrichstadt but failed. No change is reported from Dvinsk to the Pripet. The Russians admit retirement on the right bank of the Styr near Chortorisk which is presumably in the hands of the enemy. On the western front there is no change in the general situation. Serious artillery and grenade actions took place in Alsace. The Germans made an air raid on Luneville. The Italians reported renewed attacks with marked success on the Austrian positions in the Carso then the whole ridge of Mount San Michele was captured. The enemy aeroplanes raided Verona, Vicenza, Grado and Udine.

CALCUTTA.

A Threatening Letter.

CALCUTTA, November 20. A threatening letter it is reported has been received by the rice merchant of Bellaghatta whose shop was looted about an year ago to the effect that his shop will again be visited and that his life will only be spared if he is prepared to hand over a certain sum of money.

Alleged Arrest Not True.

CALCUTTA, November 21. Noakhali, November 17.—Regarding the alleged arrest of one Nagendra Kumar Roy, B. A. of Durgapur (Police Station, Begumganj) in connection with the Krishnagar Dacoity case as reported before, further enquiries elicit that neither his house was searched nor was he arrested.

కార్తీక తివాసులు.

కార్తీకము సౌందర్యమునకు బుట్టి లు. ప్రజలు విజ్ఞాన సంపన్నులు. కృషి కారాదులు. కళాపూర్ణులు. ఇది కేవలము ఉష్ణదేశము కాదు, శీతలదేశము కాదు ఇవట శీతోష్ణ నితి సమమగుచుండును. పూర్వకాలమునుండియు ప్రజలకు పరిశ్రమభిరామ. యెన్నఁడు. ఏకస్మత్ తయారుచేయుటయు, పదార్థములకు కొదవలేక కానిసేర్పర్చు సృష్టిగ లభించును. కార్తీకముయొక్క ప్రకృతి రమణీయమును పర్ణింతుటకు కాలివాసాది సహకృతులైనను తరములు. సప్త సయాలు లతో సాధ్యము మాటలట్లు సుందరరత్నములతోను, నమనా నంద దాయకములగు పుష్పలతాదామలతోను, అల్లిబిల్లిగ తిరిగి ప్రవహించుచుండుతోను, నిద్రరంగ శరీరములతోను, విరాజిల్లుచు, ప్రకృతియొక్క సహజ సౌందర్యమును కానా ముఖముల ప్రదర్శించుచుండును.

కార్తీక తివాసులును, శాశ్వతమును ప్రసిద్ధములు. వీరిని జేయుటలో కార్తీకులకు సమానులు లేరు చెప్పిన సత్యమోక్షి కాకాలము. నేటికిని కార్తీకకాలము, తివాసులు, అమెరికా, ఐరోపాదేశములకు కొనియాడబడుచున్నది. 1428 మొ. 1474 సంవత్సరము కలకును కార్తీకమును పాలించిన కైఫు బుద్దీను కాలములో తివాసుల పరిశ్రమ ప్రలయైతి శాదారణుల సం కన్పించును. ప్రభావిత చింతకుడును, పుశ్రమ సామగ్రి విలా సుడును, నను సీరాజు పోషణముచే కరీం కాలములోనే నానా దేశవాసుల దృష్టి సాగింపెను. కైఫుబుద్దీను మహారాజు కాలములో నీపరిశ్రమ యెట్లు తలయైతి వృద్ధిపొందెననియు క్రింద వ్రాయుచున్నాము. తర్వాత వంశజుడగు తామర్లనే పరిష్కృతి, తుర్కీస్థానములను జయించి, 1897 సంవత్సరమున హిందూదేశము మీదకు దండెత్తి వచ్చినప్పుడు నికందరులపై కను కార్తీకమునకు పాలకుడుగనుండెను. తామర్లనే అటువలె అను పట్టణములో నుండినప్పుడు తన్ను ప్రభువుగ నంగీకరించుచుంటే నని నికందరు తెలియజేయుగా, తామర్లను ప్రభువర్షముతో నొక ఏనుగును, అమల్యాధరణములను కానుక గాబంపి, తన సమృద్ధిమును ప్రకటించెను. దానిమీద నికందరు తామరసిన గౌరవమునకు సంతసింది, తిరిగి అమల్యాధరణములను పంపించు చు. తాన స్వత్యముగ వచ్చిందన్నాచి, నొందించుట అత్యుద్దయచేయుటనైనదని జేసుకొనెను తామర్లనే కంగీకరించి, తాను హిందూస్థానమును జయించుకొని 'అటకు' పట్టణమునకు తచ్చినప్పుడు దర్శనము జేయ వచ్చునని సమాధాన ముచ్చెను. హిందూస్థానమును రక్షింపఁజేసి తామర్లను సమర్థులగుటకు తిరిగివచ్చుచుండెనప్పుడు, సువిధామాల్య పదార్థములతో నికందరు బయలుదేరి బారానుట్ల పట్టణమునకు వచ్చునపుటికి తామర్లను సామర్థ్యంపురాభిముఖుడై కృత్యు చుండెను. తెలిసికొని, తనరాజధానియగు శ్రీనిగరమునకు మరలి వచ్చి బాలుడగు తనరెండవకుమారుని పువెను. నికందరుకుమారుని తామర్లనే తిరిగివచ్చున గౌరవించి 7 సాలవరకు శ్రీనిగరమునకు రానియ్యక తనదగ్గరనే యుంచుకొనెను. సమర్థులండు పట్టణమును రాజధానిగ జేసికొని తామర్లను మహావైభవ మతో పాలించుచుండెను. సమర్థులండు సకలసౌభాగ్యము లతో తులకగుచుండెను. సకలకలకును, పుశ్రమలకును నిలయమైయుండెను. నికందరుకుమారుడు తానక్కడ ఉండిన కాలములో వివిధపరిశ్రమలను నేర్చుకొని, తామర్లను చనిపోయి న తరువాతి శ్రీనిగరమునకు తిరిగివచ్చెను.

1416 సం॥లో నికందరు వెద్దకుమారుడు పట్టముగట్టి క్రిశ్ణేశ్వరయ్యను, సుల్తాను అలీషా 7 సం॥ల దేశమును పాలించి చనిపోగా, నాతనిసోదరుడు హుషీ ఖాన్ జైనులబుద్ధికి అనుసేరు తో సింహాసన మెక్కెను. రాజధిన్నములన్నియు జైనుల బుద్ధిశనందు మూర్ఖి భవించి యుండెను. తాను రాజ్యమునకు వచ్చిన వెంటనే జైనులబుద్ధిని పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింపరచుచు, తన్ములమున దేశము నభివృద్ధి పరచెనని, సమర్థులండుండి తివాసులనుజేయు పనివాండ్రును పిలిపించి, తన దేశమునందా పరిశ్రమను నెలకొల్పెను కాగితములు, తుపాకు లు, గర్రపుడికలు మున్నగు వానిని తయారుచేయుగల నిపుణు లను, వజ్రములను సానబెట్టువారిని, గాయకులను, కూడ రప్పించి వారికి నిరవసరి సేర్పాటుజేసి ఆయాపరిశ్రమలను దేశ నందభివృద్ధి జేసెను.

1504 వ సంవత్సరమున కార్తీకమునకు వచ్చి అప్పుడు దేశమును పాలించుచుండిన సుల్తాను నజాబుషా యొద్ద మంత్రి త్వముచేసిన మీర్జా హైదరు, తాను రచించిన తరఖీ-రషీద్ యను గ్రంథమునందెట్లు వ్రాసెను:— "గొప్పగొప్ప పట్టణము లందు కూడ లేని పరిశ్రమలు, కళలు, కార్తీకము నందున్నవి ఇక్కడ వజ్రములను సానబెట్టుదురు. సీసాలను చేయుదురు. మంచి మంచి కాగితములు తయారు చేయుదురున్నవి. ఇంక

సెన్నియో పరిశ్రమలు కలవు. ఒక సమర్థులండు, బకారా పట్టణములలో తప్ప అక్కడ ను వదిలి కిది గున నున్న దేశములో నెక్కడను పట్టిపరిశ్రమలు లేవు. కార్తీకములో పరిశ్రమలు తెక్కించువారి యున్నవి. వీరికంతయు నుల్తాను జయించబుద్ధి చే కారకును "

జయినలబుద్ధి చే రాజ్యకాలమున కార్తీకములో పారి క్రామిక బట్టి స్వేచ్ఛగ విహరించుచుండెను. ప్రజలు పారి క్రామిక తత్వపై భక్తిమార్పించి నుభించుచుండెను. దేశాభి వృద్ధికి నాడు వెట్టిచేయగ నుండెను. జీవితమును నుభవాదుక ముగచేసికొనుద్య పాఠమునుండెను. సుయో తూనికలు, కొలతలు నెలకొల్పబడింది. ప్రజలెరిగి మోసముచేయుటకు వీలులేదు. వ్యాపారులు వ్యాపారముజేసి భక్తిమార్పించుచుండు ను. ధర్మరహితులగు నీతిమూలములతో పాకర పతియండదు. ఈధర్మమును జయించబుద్ధి చేర్చు ముగ్ధులొంది పరిశ్రమలు జిట్టుములనుజేసి, ప్రజలకు నీతిపద్ధతులుగ జేసెను. కార్తీకు లిట్టి ధర్మబుద్ధిగలవారు గనుకనే సంవత్సరమున విలసిల్లు లయాసాయల కానుకలకాగ్రహరము చేయుచుండెను. ఆకాశ లో కార్తీకమున కితరదేశలలో సుబంధ మంతగాలేదు. వర్షకాభివృద్ధి కనుకను గాక సాకలులేవు. ఇన్నియిల్లులను బండ్లను సంవత్సరమున కేబడిలకులయాసాయల కానుక లకాగ్రహరము జరుగుచుండెను. ప్రస్తుతస్థితికి, పూర్వపు బౌద్ధత్యమునకును ఎంత వ్యత్యమునందన్నది? ప్రస్తుత మాసా క్రామిక నైపుణ్యమేమైనది, ఆపరిశ్రమలేవు పరిశ్రమభివృద్ధి యు, వాణిజ్యమును, భాగనములకు మూలము. భవంతు లగు ప్రజలకు కపటరక్షణము, వక్షగతియు ననసరముండదు.

జయినలబుద్ధిను గెలి సంవత్సరమును క్రితప్రథముగ రాజ్యముచేసి కాలగతుడయ్యెను. ఆతని మరణమునకు ప్రజలు చిరకాలము దుఃఖించిరి. ఇప్పటికిని ప్రజలు వీరిని పూజ్యభావ మతో స్మరింపుచుండురు. కార్తీకప్రజలు వీరికి చాల బుణ పడియున్నారు. పారసీకభాషలో నొక కవిశేఖరుడు, వీరి మరణమునుగూర్చి ఇట్లు వ్రాసెను.

"సుల్తాను జయినలబుద్ధిను దివికేటటతోడనే, కార్తీక రాజ్య శోభ యనుమించెను వసుంధర చిన్న బుచ్చుకొనినది. వ్యా యోవాక్యములు విస్తృతములు నాయెను. విజ్ఞాన సామర్థ్యములు అగుగంటిని ప్రతాపోష్మ బల్లారినది. కాంతి సహాయము లాతరించినది "

తనవారకొంత కాలమువరకును తివాసుల పరిశ్రమనుచింతక యుండే యుండెను కాని, రానురాను నశించిపోయినది. ఈపరి శ్రమ తెలిసినవారొక్కరును కార్తీకములో లేకుండపోయిరి. మూడువందల సంవత్సరములకు పూర్వము మొగలాయి చక్ర వర్తి జహంగీరు రాజ్యకాలములో, ౧౬౧౮, ౧౬౧౯ వ సంవ త్సరము మధ్య కార్తీకనాసి అభయరహస్యకామును నతకు అసియా మధ్యభాగము మీదుగ హజీమా తిమ్మెల్లి తిరిగి వచ్చునప్పుడు, తివాసులకు నేయు సాకసీకముగాని అది జాను పట్టణమును దర్శించి, తానా విస్తృత సాంగోపాంగముగ నేర్చుకొని, కొందరు నిపుణులను వెంటబెట్టుకొని వచ్చెను. ప్రజలలో కొందరి కొనిద్యమనేసి తివాసుల పరి శ్రమ ను పున్నర్యాజముచేయుగా, నారు భవంతు లైరట. తనవారకొంత కాలమునకు రహస్యకారిదగ్గరకు వెళ్లెనుయు, వారు భవంధాంధతచే నాతని నిరాదరణ చేసెననియు, "బ్రతికిన వాడుగు కోజాలెంత విశ్వస్య ముకభవించినపు మారుచుగొయి నప్పుడు మీదగర్భులకు చిగిగొయి నుద్ధ పాతయెను లేక పోవును గాక" యని శపించెననియు, నప్పటినుండియు. తివా సులు నేయువారెంతబుద్ధు సంపాదించుచుండినను యుంచురు రాకెదరుయు, వచ్చినదంతయు తిండికి సుసోపుటయే గాని గవ్వ యైనను మిగులుటలేదనియు, దీనికి రహస్యకా శాపమే కారణమనియు చెప్పెను. రహస్యకా సహాధి నేటికిని శ్రీ నగరములోనున్నది. తివాసులకు నేయునా నేటికిని దానిని భక్షిత్వో పూజించుదురు.

పరిష్కారో ఆనాదినుండి నేటికిని, చక్కని తివాసులు తయారుచేయుదురు. విలువగల తివాసుల నిక్కడే తయారు చేయుదురు. ఇక్కడని చాలకాలము మున్నెంకూడ చెప్పె యును. మనీయలు, ఉద్యానములునున్నగు చిత్రములతో పూర్వ ము కార్తీకములో తివాసులకు నేయుచుండిరి. 250 సంవత్సర ములకు పూర్వ మిక్కడనేసిన తివాసి శోకదానిని ధిల్లివగర ములో జరిగినచిత్రప్రదర్శనమునకు విజాపురమునుండివెంపిరి. కాని కార్తీకములో నిష్పదంతో ప్రతీ స్థముగ తివాసులకుతయార చేయుట లేదు. అనైపుణ్యము త్వరలోనే నశించినది. చత్రక నస్తులచి వృద్ధియైతరువారే, హస్తలాభురము చాల కరకు పోవుచున్నది. కృత్రిమరంగులు వచ్చి తనవార ఆఫసరు పోయినది.

రణవీరసింధుమహారాజు కాలములో నీ పరిశ్రమ భాగుచేయుటకై కొన్ని ప్రయత్నములు జరిగినవి. తివాసులకు

తయారు చేయించి ఐరోపాదేశముల కెగురించేయుట 1876 వ సంవత్సరములో చాక్కరును అను అంగ్లేయు వర్తకుడిక్కడకువచ్చెను. మహారాజు వీరికి చాలసహాయము చేసెను. రెండు సంవత్సరముల కాలము వీరు క్రొత్త క్రొత్త చిత్రములతో తివాసులకు నేయించిరి. కాని అవి ఐరోపావారి కొంతగా వచ్చునపుటచే తమ ముద్రకుడును మారుకొని వారు వెళ్లిపోయిరి తనవార విజే అను పరాసు నేతయుడు వచ్చెను. వీరును క్రొత్త చిత్రములతో తివాసులకు నేయించిరి. విజేగారికి సుపా శిష్యులకై అగర్దు అను నిపుణుని కూడ పం పిరి. కాని వీరివలన అంత ప్రోత్సాహము కలిగి యుండలేదు. తివాసిని కేసులయ్యంత కాలము దాని చుంచి చెప్పెలను చెప్ప క తయారైన తనవార వీరు "బాగోగు" లను నిర్ణయించుచుండెడివారు. విజేగారు చాల తివాసులకు నేయించిరి. కాని, తయారైనవెనుక అగర్దుగారు తమచి బాగుండలేదనియు, తమ కక్కరలేదనియు నిరాకరించి నేయుచుండిరి. ఇందువలన విజే గారు కొంతయో కష్టము కలిగి తనవారపారమును మారుకొని వెళ్లిపోయిరి. ఐరోపాదేశములు చేసిన ప్రయత్నములవలన కార్తీకములో పరిశ్రమ భాగుపడలేదు సరికగా, కొంతవరకు నష్టము పాటిల్లినదని చెప్పవచ్చును. అనాదినిద్దమైన దేశము పద్ధతులను బదులుగ వారో క్రొత్తక్రొత్త పద్ధతులనుకెచ్చి వెట్టిరి. దీనివలన ప్రాతపద్ధతి పోయి క్రొత్త పద్ధతి పట్టుబడక ఉధృష ప్రవృత్తకలిగినది. నానూడికరంగులు చాలకాలము నిలువలేదు. విజేగారు వెళ్లిపోయెనతరువాత దానిని గా రించు లో పుట్టించిరి. వీరు నిపుణులు, రంగులపరిశ్రమ భాగుగ లేరియును. కానుకల పరిశ్రమలో చాల అనుభవముకలదు. ఐరోపావారి కెట్టితివాసులు కావలయునో, ఏభటుగత యారు చేయించినవారికి వచ్చునో వారుగా నెరుగుదురు. ఇందువలన వీరి వ్యాపారమును నిర్విఘ్నముగ సాగించిరి. వీరి కర్మాగారమును తనవార మిమ్మెకం చేసెవారు కొనిరి. నాదొ కం చేసెవారు మరయుకదాని వెట్టిరి. ౧౮౧౧ వ సంవత్సర ములో జేయబడిన తెక్కలపత్రికాక మీ రెండుకర్మాగారము లలోను ౨౦౦3 నేరగాండు పరిచేయుచున్నట్లు లేలినది. ఈకర్మాగారములు నేడు వాగుగ పరిచేయుచున్నవి. పూర్వ మునలేకే చుంచుంచి చిత్రములతో వీరు తివాసులకు తయారు చేయించుచున్నారు. ఇక్కడ తయారుచేసిన తివాసులకు ౧౮౧౦ వ సంవత్సరమున ప్యాంసుపట్టణములో జరిగిన ప్రదర్శన మునుకను, ౧౮౮2 వ సంవత్సరమున అమెరికాలోని కాగో నగరముందు జరిగిన ప్రదర్శనమునకును, పంపగా వారు మెచ్చుకొని, పతకములను యోగ్యతాపత్రములను బహుమాన ము చేసిరి వీరు తయారుచేయుచున్న తివాసులు అమెరికా ఐరోపాదేశములలో వేలకువేలు అమ్ముచుపోవుచున్నవి

పారసీకమునకు రాజధానియగు తెహరాన పట్టణము నకును, ఇప్పోను పట్టణమునకును మధ్యవారిలో కావనులను పట్టణమున్నది. ఇక్కడ తివాసులు, శాశ్వతము, పట్టుపంచెలు మున్నగునవి తయారుచేయు పరిశ్రమల బెన్నియో నేటికిని కలవు.

నాదొకొనెనీవాడు తయారు చేసిన తివాసి నొకదానిని కర్ణు ప్రభువు 1500 రూపాయలకు కొనియూండెను.

ఈ పరిశ్రమను వృద్ధిచేయుట కొంతయో వీలున్నది. తగిన నట్లుచేసిన ముందెంతయో వృద్ధి పొంది గాగులు మనదేశమున కిప్పుడుదిగుమతియగుచున్న కృత్రిమరంగుల వాడక కార్తీక కొండలమీద సమృద్ధిగ దొరకు పట్టువులనుండి రంగులతయారు చేసిదాని నుపయోగింపవలయును. దేశవాళీరంగులకు అప్పు అధికయైదీంతో ఒకసేరు ఉన్నకొంపనేయవలెన్నచో 12రూ॥ లగును విజేతరంచు జేసిన అగ్గరూపాయచూచును. ఈ రెంటికిని ఇంత వ్యత్యమున్నది. కృత్రిమరంగులు చతురక దొరకును గనుకప్రతికారిదానిని చాటుట కేమిద్దుప్రస్తుతు-కానిపరిశ్రమభి వృద్ధిని చూచువారు బుచ్చకు ఆలోచించ వూడదు ఇంతియో కాదు. నూతన పద్ధతుల వలన కొంత వ్యయ మధికమగుచున్నది. ఇట్టి ఖర్చును సాధ్యమగు నంతవరకు తగ్గించవలయును. ఇట్లు జరిగినయెడల కార్తీక తివాసులు తిరిగి గోగములుగా మంచి ధరల కమ్ముకుపోవును. వీరిని తయారుచేయువారికి బోలెడు లాభము వచ్చును. పారిక్రామికవిద్య అభివృద్ధిపొంది నగాని ఇక్కడి పరిశ్రమల నూతనదేశరారు కార్తీకపాలకు లొకపారిక్రామిక విద్యాలయమును స్థాపించి ఈ బోటును కొంతవరకు దీర్చివారు. దీనివలన దేశమున కొంతయోయహోద కారముకలుగు చున్నది. ఎస్. హెచ్చి. ఆంధ్రాసు గారి విద్యాలయమునకు ప్రధానాధికారిగ నున్నాడు. కార్తీకము లోని పనివాండ్రో వ బుద్ధి సంపదకు లోపముతమ వాబుద్ధిని వికసింపజేయు నవకాశమును, వీలును మూత్రము కావలసియు న్నది. అట్టివారందఁడు నీవిద్యాలయము సహాయకారిగనున్ను. పారిక్రామికవిద్య కార్తీకములో వ్యాపించి నూతన యుగ ము ప్రవేశించి తన పూర్వవైభవమును నిలుపుకొనునని కోరు చున్నాము.

[4 వ పుట తేదీము.]

రించి కేంద్రీయమునకు గాంచి కొంచెము చెప్పవలసి
య్యును. అదేయే దౌర్భాగ్యమునకు జను. భాగ్యమున్న
దని చక్కగా తెలిసి మిజలలో గుర్తి నివాసముగా
నేర్చుకొని 20-25 సంవత్సరములుగా జనుల తేరుము
కొరకు పాటుపడుటయే స్వకార్యముగా కించము కట్టుకొని
మిడుదరి కృతజ్ఞతకును నితి జిల్లావారిచే కొనియాడబడు
టకును పాత్రులైన గౌరవనీయులగు కేశవేశ్వరగారు భాగ్య
సభలో భజనమును దొరకమువారికి తెలియపరిచి ఒక కమిటీ
ఏర్పాటు చేయించి ఆ కమిటీలో ఎంత కష్టపడి పనిచేసినయి
మిడు నేను చెప్పవలసిన యశస్యము లేదు. ఆ కమిటీలో
ఏర్పడిన పర్యవ సాన మే ము నా ? పశువుల మే
తకు కంటచెరుకులకు ఉపయోగమున నిజస్య అడవులను
పంచాయితీపతీయన నమ్మించి వారు వారిని విచారించుకొనే
లాగు చేయవచ్చునని గవర్న మెంటువారు అనుభవించిరి. ఆ
ప్రకార మేద్రా గ్రామములో పంచాయితీల నేర్పరచుచున్న
విమర్శించి పంచాయితీల నేర్పరచుట రివిన్యూబోర్డు అడ్డు
మెంబరు ఉత్తరజిల్లాలో సంచరించి కొన్ని పంచాయితీల
నేర్పాటుచేసిరి. తీర్మానజిల్లాలోను మదనపల్లి వాయిల్ పాడు
తాలూకాలోను ఇటీవల కొన్ని పంచాయితీలు నేర్పాటు
చేయబడినవి. ఈ జిల్లాలోని పంచాయితీల తేర్పడియున్న యెడల
ఆ పంచాయితీలో చేసే వారు అడవుల నివాసముల గడత్రధ
వహించి రైతులకు ఇబ్బందులు కలుగకుండను పశువులమేత
లోనను కాకుండను తగవున్నట్లు చేసి కీర్తి సంపాదించుకొని
అందు కృతజ్ఞత పాత్రులు కావలయునని కొరచున్నాను.

తాలూకా పరిపాలనము.

గ్రామపంచాయితీ పంచాయితీలకల్ల జనవిరాట్టు సభల
మయ్యయెడల ఆటవైని తాలూకాల జిల్లాల పరిపాలనలో
జనులు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుకొనట మిక్కిలి ముఖ్య
మగును. లాకల్ బోర్డులకు సరకుచేయకనే తాలూకాబోర్డులు
జిల్లాబోర్డులను జనుల కనుమూలముగా చేయవలయును. తేదీ
లున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ తాలూకాబోర్డులలో మూడింట రెండు
వంతుల మెంబర్లు జనులే నేర్పకొనబడకయున్నది. గ్రామ విచార
ణ సభలనుండి తృప్తికరముగా చేయు గ్రామపంచాయితీలే
న్నదినయెడల తాలూకాబోర్డులకు యోగ్యతైన మెంబర్లను
ఈ పంచాయితీలెన్ని కొనగలవు. అటులే జిల్లాబోర్డులలో
ముఖ్యమంత్రి తాలూకాబోర్డులకల్ల నెన్ని కొనబడవచ్చున
కనుక యోగ్యులై జనులతేరుము కొరకు పాటుపడువారల
ముఖ్యముగా నేర్పకొనబడవచ్చును. జిల్లాబోర్డు ప్రెసి
డెంటుగా ఇంకా కొంతకాలము జిల్లాకలెక్టరే యుండువలెనని
ఒకచేత గవర్న మెంటువారు ఆభిప్రాయపడినప్పటికిని జిల్లాబో
ర్డు ప్రెసిడెంటు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు జనుల యె
న్ని కమిషన్ ఏర్పాటుచేయవచ్చును. ఈయెర్పాటు సమకూరు
కాలము వచ్చియెడల మనచేతనులు చేయుచుచున్న సభలకుం
దు కొరకున్న పరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము చాలాపడుటకు
సకుకలిగినట్లే పిమ్మట గవర్నమెంటు గవర్నరు జరలుగా
రియు భాగ్య సభలలో జనుల ప్రతినిధులు భాగ్యబోర్డుల పరి
పాలన విషయములెవ్వరైనా ఏర్పాటుచేయుటకు తక్కి
గలవారగుదురు. ప్రస్తుతము ఇంత వరకు స్వాతం
త్ర్యము సంపాదించుటకు మనము మొదట పాటు
పడవలెను. ఇందుకు మనగ్రామములలోని జనుల యోగ్య
తయు, నడవడియు ఆధారముయ్యవలెను. గనుక నేను
మన విస్తరించినట్లు జనులు విశ్రమము వహించి దేశ
తేదీమునే ముఖ్యమైనదిగా భావించి తమతమ గ్రామపంచాయితీ
లను తృప్తికరముగా చేయు సామర్థ్యమును సంపాదించుకొన
వలయును.

మనము చేయవలసినవి.

మనదేశము గొప్పనితీతి రాజకీయమున మనము కేయ
వలసిచేయున్నము లింకన నన్నది. భాగ్యకంఠుడెట్లు బల
వంతుడో దేశాధిపతి యెట్లు యెట్లు మనకు సహజముగా
తెలిసినవిషయమే. మనభూమి భాగ్యము బలకారణమైనట్లు
జేరిమనకు భాగ్యమే బలమునకు కారణము. దేశమునకు
భాగ్యము దాని వర్తక వ్యాపారమును మనదేశమే ముగొన్నది.
వస్తుసంపత్తియు దానిననుసరించి విశేషముగా కలదు.
అయితే సమస్తము భనముగా మార్చుటకు మనకు శక్తిమార్పిడు
లావణ్యమున్నది. ఇచ్చట నున్నట్లుయగు వస్తువులన్నిటిని
యితరదేశములకునవి అచ్చటనుండి వానిగొనియే చేయబడిన
సామగ్రిలను మనకు యెన్నియో నడుంకు తెచ్చుకొనవలెను
మరల గొనుచున్నాము. ఇందువలన సుండునెట్లము
తేర్చుచున్నది. ఇతరదేశములలో చేయబడిన వస్తువుల మనము
ఎక్కువవల నిచ్చుట ఒకటి అవసర నిచ్చుట చేయించ
క పోవుటలే ఆ పనులు చేయుటకు కావలసిన జనులకు జేరిన
ము లేకుండ చేయుట రెండవది. ఈ రెండు విధముల నన్నములు

మనదేశమున దినదినము ఎక్కువ వీధి దళిత తెచ్చుచుండుటచే
మనము దినదినము బలహీనులగుచున్నాము. మనమువయోగ
మునకు అశక్తియు కావలసిన సామగ్రిలన్నియు మనము వనదేశ
ములనుండి తెప్పించుకొనుచుంటేమో యింకవరకు మనకలెగా
తెలియదు. ఇప్పుడైతే పాదేశములలో జనులయొక్క యాదానం
భమైన వెలక చక్కగా తెలిసికొనుచున్నాము. ఈ కాలమున
యెటు కాగితములు నిర్వహించుట తేరున్న పనులు జరుగునా?
ఈ రెండు వస్తువులు యెక్కువ దృష్టాంతముకై చెప్పితిని. ఇంకా
యెన్నియో వస్తువులు మనకు వుండవలసింది వచ్చుచున్నవి.
అవి యెప్పుడో యెద్ద కారణమున రాక పోవుటచే మనకు కలి
గిన చిట్కాలు నేను నేడుగా చెప్పవలసిన యెక్కువయెడను.
అయితే ఆ వస్తువుల మనదేశముననే మనమేల యెత్తు తిచ్చేయ
రాదనితోచును. తోచిన నేమిసయోజనము. పదుగురుకుడి
దానికై పోయెత్తుము చేసినదా? నుండాపకలుచేసి నునము
గుర్రుగను గనుక యెప్పుడోయెప్పుడో చేయలేక విక్రమములు
చూచుచున్నాము. ఇతరదేశమున గవర్న మెంటుచా రిచ్చి నున్న
మేల చేయబడినది వారల నిందించుచుండు నున్నాము.
దేశము నెప్పుడో కలిగి తేదీముగా నున్న కాలమున మనదేశము
తేర్చుకొనను ఇతరదేశములకువెళ్ళి వార లిసామగ్రిలన్నియు
చేయుచున్నారో చూచి నేర్చుకొని వచ్చియుండినయెడల
ఇప్పుడెంత యాపయోగకారిగానుండును. ఆప్పు డాకార్యము
చేయ నెక్కడున సాహసించుమయితిమి మనవారు ఇచ్చి మనదే
ఉద్యోగములు చేసియోజనములను ముగియమన్న యోగ్య
తనుము సంపాదించుకొనగలిగినదియే గొప్పకార్యమున తలంచి
త్వప్తి తెందియుంటిమి మనము అశక్తులమై వేలమాపులకాచు
మందగానే జనులు అమెరికా దేశముల మనకు కావలసిన
సామగ్రిలను చేసివచ్చును మన దొంగిలించువును వి-ఇప్పుటి
కై నను మన దొంగతనమువారే మనకీ కార్యములలో సహాయము
కావలయునని కాలము నెచ్చుచుండుచు వ్యర్థపుష్కల భనము
లగువారు దేశోపకార బుద్ధిచేస్తో కృపయోజనాభివృద్ధి
నో తగిన వారిని ఇచ్చిదేశములనుంచి మనకు కావలసిన
వస్తువుల నుత్పత్తిచేయు విధానములు వారు నేర్చుకొని వచ్చు
నటులచేసి యాదేశమున నావస్తువులనుత్పత్తిచేయు ఏర్పాటు
చేయుటకు ప్రయత్నించడము ముందుకైన దేశమునకు
చే)కున్నము.

మనదేశమున విద్య.

మన బాల్యవిద్య యిదివరకు నేలము పుష్కలమునను
ఉద్యోగములముగా జీవనమును సంపాదించుకొన తగి
గొన్నదే గాని దక్షత వ్యాపారములను వన్నాత్మత్తిని
అభ్యసించుచు శక్తికలిగించు విద్యకాగు ఇందు వల్లనే కాదు
కష్టకర్మము నీచమని మనబాల్యము వానియందు విముఖులగుటకు
కారణము ఇతర సాగుకలెములలో కాదుకష్టకర్మములకు
ద పుష్కలకష్టతతోపాటు చెప్పించు వద్దతి ఏర్పడి యున్నది.
ఇచ్చటనున్న ఆట్టి వద్దతి ఏర్పాటు చేయవలసిన అభిప్రాయ
ము మాత్రము కలిగి యున్నదేగాని వారి నాచరణానికి తె
చ్చుటకు ప్రయత్నము లేమియు జరగదుమలేదు. ఆట్టివద్దతి నే
ర్పరచుటకు కష్టమింట్లు నేర్పించ గలగు కార్యస్థానము లీచేత
మున తేసించు సాధ్యము కాకనున్నదని మనగవర్న మెంటువారు
ఇటీవల నిషేధమును చక్కన వచ్చివచ్చును కాకణము
చెప్పిరి. అట్టికార్యస్థానముల నేర్పరచుట దొరకలెమువారి పని
కాదని నెక్కిటి ఆఫీసేటుగారు ఆభిప్రాయపడిరి. అట్టికార్య
స్థానములను జనుల వద్ద విద్యక, దొరకలెమువారున్న ఏర్పరచుక.
పోయియెడల తదంగ మైనవిద్యగలవులకావలసివచ్చును. కార్యమే
కదా? కనుక మనదేశమున విద్యకొని ఇతరదేశములకు వారు
నడవలసియుండినయెడల మనలో భనములు అట్టికార్యస్థాన
ముల నొందించి కాదుకష్టకర్మముల జనుల నేర్పరచు వరకు
నేర్పరచ వలెను మనలో జనులందరూ సామ్యములభనములెంద
రులే? వృత్తాధ్యయముల నెంతవరకు వారలు వ్యయవెట్టు
చున్నారో? దేశాభివృద్ధికై పిలువలకు భగవదగ్రామముచే
అభివృద్ధిభనములలో కొంతవియోగించుకొని భనముల దెప్పరచు
వీరలచే)రచించునో అంతకువరకు మనదేశమున విద్యక చేసికొ
ను చుండవలసిచేసా? సంఘేతక్తి అనుకొని క్తి యింక వు
తెలిసినదే. పదుగురుకలియిన నాకలె చేసాదింప
గూడని పని ఎంతకష్టమైనదని నైనను అతిసులభముగా చేయ
సాధ్యమగును. ఇట్లు పదుగురుచేత కావలసిన భాగ్యము పొగు
చేసి అక్కడక్కడ ఏయేపనులు చేయుట వీర్చున్నవో
అయాపనులు చేయుటకు కావలసిన కార్యస్థానముల నేర్పాటు
చేయవలెను. ఆకమిషమునకును బహులలో ఆకార్యస్థానము
లో జరుగువలెను తుపయోగముయిన సాధకము బాల్యకే
చేయించుచు వచ్చియెడల ఆట్టి పనులయందు బుద్ధిచోరణము
నిపుణతయు! చేయవలెను. లాకల్ బోర్డులు అనగా జిల్లా
తాలూకాబోర్డులు భనములకు కట్టికార్యముల పో)త్తామము
చేయవలెను. మరయు తమచేతనే సహాయము చేయవలెను.

మన రాజ్యాంగ సభలు

మనదేశమున దేశీయమనసభ (కేవల కాంగ్రెసు)
80 సంవత్సరములుగా రాజ్యాంగ విషయములలో జనులు చేయ
వలసిన ప్రయత్నముల విద్యావంతులగు వట్టవానులకు బోధ
పరచి ఎంతయో మేలు చేసినది. అటులే రాష్ట్రసభలు ఆ
యా రాష్ట్రములలోని జనుల కాశక్తియును విషయముల నా
లోచించి వానిని నేర్వేర్చు సాధనముల సంపాదించుచున్నది.

జిల్లా సభలు ఆయా జిల్లాల కనుమలయిన కార్యముల విష
యములకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నవి. ఇటులనే తా
లూకాలలోని గ్రామపంచాయితీల వానివారి కనుమల మగు
కార్యముల నేర్వేర్చునట్లు ప్రయత్నించు సభలు కూడ
వలెను. గంగిరెమున కొకసారి ఒకటి రెండు దినములు సభలు
కూడిన బాలరు. ఈ సభలన్నియు సంలగమంతయు పనిచేయు
చుండిననే తుపయోగకార లగును. ముఖ్యముగా తాలూకా
సభలను, గ్రామసభలను ఈ కార్యముందు ఎక్కువప్రయ
త్నములు చేయవలెను. జనులకు రాజ్యాంగ కార్యముల యందు
అక్కి అకలిగించి అశక్తమునకులగుజేయుటకు ఈసభలత్యా
వశ్యకములు. మదనపల్లి వాయిల్ పాడుపుంగునూ తాలూకాల
లో ఇప్పుడే పయత్నము మదనపల్లిదేవిజగ్గ సంఘమువారుచేయు
చున్నార గ్రామపంచాయితీల అచ్చట గ్రామపంచాయితీల జను
లయొక్కయు బాల్యవిద్యకేవలకలెములవలెనాచువిషయ
మగు కార్యములలోను చెట్టులకాలల మరమ్మతులు మొదల
యినవి స్వయముగా విచారించి వానికలెను ఏర్పాటుచేయుట
యేగాక జనుల కావిషయమై బోధచేయుచు కొంతవరకుపని
చేయుచున్నాడు. అచ్చటచ్చట గ్రామసంఘములుకూడా
ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. ఈజిల్లాలోని మిలో తేకాభి
మానము గలవారు తాలూకాసంఘములకలె దేవిజగ్గ సంఘ
ములకలె చేసి గ్రామజనులకు మార్గ దర్శకులగుచు రని నమ్మ
చున్నాను.

గ్రామపంచాయితీ చట్టము.

గ్రామసంఘము యెక్కువ మార్గాదర్శకుగ నుండ
లెను. జనులయందు భాగ్యభావము కలిగి పనిచేయువాడుగ
నుండవలెను. దుర్బాధ్యక్షత ప్రవేశక యోగ్యముగ నుండవలెను.
ఇట్టివాడు ఇప్పు డామెద్యోగమున కేర్పడియుండు స్వల్ప
తేరుముకు దొరకడు. గనుక సివిల్ క్రిమినల్ చట్ట సంబంధించిన
స్వల్పదానాలను విమర్శించుటకు గ్రామపంచాయితీలను చట్ట
ప్రకార మేర్పరచవలెను. ఈపంచాయితీదర్శితచే రివిన్యూ
వనూలుచేయించి వారలకు 100-కి రెండో మూడోవంతున
కమిషన్ ఇయ్యవచ్చును. ఇదియే జమీందారీలలో సర్కారు
కు కిరీతుల వనూలుచేయుటకు ఏర్పడియున్న వద్దతి. ఈ
వద్దతి గ్రామములలో నతితృప్తికరముగ జరుగువలెను కేమి.ము
సందియును లేదు. గ్రామతెక్కలు తయారుచేయుటకు గాను
కరణముక నుండవలసినదే. ఇతర గ్రామములలోని యెన్ని
విషయములయందు సర్కారు వారికి నుత్తర
వాదిగా నున్నట్లవని కిరీతి త్యా హము కల్లుటకై
యతినికొప్పటి జీతముకంటె ఎక్కువ జీతము నేర్పరచ
వలెను. ఇతర గ్రామపంచాయితీలలో మొదటగా నుండ
గూడదు వారలకు సహాయమున నొక మూడోగిగా నుండ
వలెను. రివిన్యూ వనూలుచేయుటకు పంచాయితీలకు సరియ
యిన లెక్కల నిచ్చుట ఇతనికి విధియేయుండవలెను. వనూ
లులోని తప్పులను ఇతర సర్కారువారికి ఉత్తరవాదియే
యొందవలెను. పంచాయితీల సివిల్ క్రిమినలు విచారణలో
చేయు తీర్పులవైచి. మనసముకు అప్పులు విను నధికారము
కలుగ చేయవచ్చును. ఈ యెర్పాటు కలుగుటకు నేపనలో
కాంగ్రెసు సభవారు ప్రయత్నములు చేయవలెను

ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము.

ఆంధ్రదేశములో విద్యావిషయమునకు జనులతేమార్గ
మునకును పాటుపడుటకు ఆంధ్రోద్యమ ముచేర కృష్ణా,
గుంటూరు, జిల్లాలలోని ఇప్పుటికి మూడు సంవత్సరములుగా
అచ్చటచ్చట సభలుచేసి జనులను బోధచేయుచున్నారు. ఈ
ఆంధ్రోద్యమము కానునీయయినదే. మన దేశములో నెన్ని
యో, భాషలు, యెన్నియో కులవర్ణములు, ఉండుటచే
ఆయాభాషములలోను వారు ఆ మాటలవర్ణముల వారు కనుకను
త్రేయోభివృద్ధికై పాటుపడుట అత్యంతవశ్యకము అయితేఈ
ప్రయత్నములకలె తాయుత్యేకముగా స్వప్రయోజనమునేక
దగ్గముగానుంచుకొనుటచేత ప్రోత్సాహితి ఆటంకకారణమగును.
అన్ని భాషలందువారును అన్ని జాతివర్ణములవారును హిందూ
దేశమాతకు పుత్రులేమనియు అందరను సాభ్యాత్మత్వముతో
నడుచుకొనవలయుననియు స్ఫురణ యందుచికినీ తమ తమ
ప్రయత్నములన్నిటికి భంగమురాకుండా నెరవేర్చుటకు నుద్ద
మించవలెను. ఈయాంధ్రోద్యమమున యాంధ్రజిల్లాల ప్రత్యే
క రాష్ట్రము చేయవలయునను ఉద్దేశ్యము ప్రాధాన్యముగ
నెంచుచున్నాడు. ఇది కేవలమంగిరెంప తగిదిగాదని నాయ
భిప్రాయము. ఈయాదేశము తెలియినతోడనే అరవలకును
ఇతర భాషాసాహిత్యములను మనోజ్ఞకల్పము కొంచెముగనో
గొప్పగనో కలుగుటకు కారణమయెను. ప్రత్యేకరాష్ట్ర
మేర్పరచుట పరిపాలనా సాకార్యమునకైనయెడల ప్రభుత్వము
నా రావిషయమై యాలోచించవలసియుండును వారలు
అలోచించు సమయము తలపించినప్పుడు జనులు భాషను పుర
స్కరించుకొని రాష్ట్రముల నేర్పరచుట మనము ప్రయత్నము
చేయవచ్చును. ఇప్పుడట్టి యశక్తి మేర్పడియుండననున ఆంధ్ర
రాష్ట్రోద్యమమును బలపరచక తక్కిన విషయముల నాంధ్ర
లతోయోభివృద్ధికై తమప్రయత్నముల చేయుటలో మనమాం
ధ్రోద్యమముతో నేకీభవించవలయును. ఈవిషయమై నీజిల్లా
లో అచ్చటచ్చట చరణలు జరిగియున్నందున యంతయుట్టుకు
నాభిప్రాయమును నూచించితిని.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానులను తెలిసికొనుట కుపాయము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొనదగినది మాడుమాత్రమే. అని యేనియన భూతభవిష్యద్వర్తమానుల ఫలములే గదా. మీయొక్క ఆయురాయు, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళిత్రము మొదలగు వానిని గురించి మీ కుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీకు త్వరపడి చేయవలసిన దేమనెను:— మీ జన్మకాలమును యెడల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాలమును వ్రాసి పంపుము. అని లేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అనియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అనియును లేనియెడల కొంచెమించుమించుగ తమవయస్సును తెలుపును తమతమ స్వహస్త లిఖితముగ గాని లేక వ్రాసితో మాత్రముగాని ఒక యత్నము వ్రాసి పంపవలయును. ఆపుడు నామమును బట్టియు, వారివారి వ్రాసినబట్టియు గూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

ఇందుకు మాచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తరరూపముగనున్న జాతకఫల పత్రమునందు 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణలు గల జ్యోతిష గ్రంథముయొక్క ప్రశ్న గుచ్ఛమును, దానితో జాతకమును భగ్గుసంహిత మొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మాయనభవ జ్ఞానమునుబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పంపి జరగదు. 1-12-0 లకు పి.పి. గా పంపుదుము. ఈ గ్రంథమును కొనుపానికి మాత్రమే ఈరబంధము వర్తియను. 220 ప్రశ్నోత్తరములు గల యీ గ్రంథముయొక్క నిలువ తాము చదివిన పిమ్మట తమకే తెలియగలను.

మఱియును తమ జాతకఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట విశేషపు సామ్య వ్యయముచేది మఱియుకరి చేత వ్రాయించుకొనినను నింత ఋణపుగా నుండలేదని మీకు నమ్మి మమ్మకు స్తుతించకమానరు. వేరేమీ మాకు యోగ్యతా పత్రకల సంఘమున్నాడు.

ఐ. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్,
అమలాపురం, గోదావరి జిల్లా.

కూష్మాండ లేహ్యము

ఇది సారవంతములగు మూలికాదులతో సాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఈ లేహ్యము ఉపయోగించుట కలన పయిత్యములు అతీర్ణ శూలము తీయములు పొందుకొగములు లేనవృత్తులు కుల మేమందులు కునుములు సుఖవ్యాధులు మొదలగు వర్తకాగములు నివారణగానియను. మరియు ఇది 40 రోజులు సేవించిన బలము వీర్యవృద్ధి ధాతుపుష్టి యాననము గలుగజేయును. రోగము లేకనే సేవించ వచ్చును: 40 దినములకు 2 డబ్బాలు చాలును డబ్బా 1-కి రు 2-5-0 (2) ఇదిగాక అనేక వంట ఆవుపదార్థములే లేహ్యము భస్మాదులు వగైరా దొరకును రోగ తక్షణములు తెలిసిన వారికి లేగిన అవుపదం పంపుదుము కోరిన వారికి కేట్రుగు పంపుదుము.

మేనేజరు సరస్వతివైద్యశాల
మామూడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రనవనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 116 పటములున్నవి. ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడ్డవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి నుండుటకల్ల శ్రీఘ్నములోనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాల, ఆయోధ్యాకాండములు గొప్పానుల కాగితములు కాళికోటైందు గిల్లుపేస ౧ సంపుటం రంగిలములు 3-౮-౦ ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గొప్పానుల కాగితము కాళికోటైందు ౧ సంపుటం రంగిలములు ౪-౮-౦ యుద్ధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦ లైబ్రరీయెడిషన్, రంపానుల కాగితములైన మంచి అచ్చు మేలైన కాళికోటైందు బాల, ఆయోధ్యా కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౧-౦-౦ డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం చేరి ౧ సంపుటము ౧-౮-౦ డిటో యుద్ధకాండము మూడుభాగము చేరి ౧ సంపుటము ౪-౮-౦ శ్రీరామ కాలక్షిరణము ౦-౮-౦ (225) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో, ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

అపారమేయము (శ్రీమహాదేవీభాగవతము)

ఇందు రాధాకృష్ణ యాదవ పాండవాది సత్కృష్ణ మిగుల మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్న వివృతైతర్యములకు సకల ముముక్షుజనులకు నుపయుక్తములగు పారమార్థిక విషయములును ప్రవృత్తినిరతులగువారికి నావశ్యకములగు వెక్కు ధర్మములను సమదర్శముగ వర్ణించబడినవి, మరియు పరదేశ తాత్త్వము సాకల్యముగ నుపదేశించబడినవి. ఇట్టి శ్రోత్వము గ్రంథములను చెప్పే ప్రతిభాగి శ్రీ గవర్నమెంటువారి ఓడియం యంటర్ మేన్యూస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుతి ననుసరించి సమర్థకథనము నిచ్చి వ్రాయించి మహా పండితులచే సంశోధించి ౧౯౧౪ లో శ్రీకాళహరముగ నాంధ్రలిపితో మేలికాగితములపై మహారాజగృహ శ్రీమదంకితము వెంకట జగ్గారావు బహుద్దాయవారు శ్రీమేరుమహమ్మదపురం జమీన్ దారువారిచే వ్యక్తము సత్కృత్యోధనముదాల్చియుమున ముద్రించబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రాణాదికమునకు దయచే వదిలిన సామ్యులలో ౧౯౪౫ మాత్రము కర్మయరూపమున రాబట్టదలచి వెల కులభయము చేయించిరి.

నారబట్టితో బైయింకు చేయించిన పుస్తకము. 1కి రు 1-0-0 మార్పులు కాగితముతో బైయింకు " " " " 0-14-0 అబ్జురు టెటరీమిషన్ ప్రెస్ నికాపుట్టించి వాల్తేరురయిల్వేసాపు,

మహామహోపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 విశ్వేశ్వరీయము ౦-౨-౦
- 2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము ౦-౧౨-౦
- 3 సంహితల యాత్ర ౦-౪-౦
- 4 గోదావరి వర్ణనము ౦-౪-౦
- 5 గయోగి దీక్షితచరిత్రము ౦-౪-౦
- 6 నరకాసురవిజయ వ్యాయోగము ౦-౪-౦

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
(221) రాజమహేంద్రవరము.

స్టెర్నస్ వైన్ ఆఫ్ కాన్స్టెన్సెస్ స్ట్రాస్

లోహముతో గూడినది. పాలిపోయినట్టియు, బలహీను లగునట్టియు జనులకు యధా బలమొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందు యెండలలో సయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు. పిన్నత్తుక, పాండు, కుష్మాధీనులకు వాగినార్వల చక్కని యావధము. అన్నిమందుల మాపులలో ఏకైకమిచ్చబడును.

మోటారు బండ్లు

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయునటులకును నిర్మింపబడు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేమే భాగములు యేమే పనులు చేయునో అవి చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యీ యంత్రముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాతకాలలో, యూరోపియన్ వీరనల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్నమెంటువారిపద్ధతుంచి లైసెన్స్ యిప్పించి పంపబడును, యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాబలవినవిద్యార్థులు అక్కడ నెల 81 రేడి లోపల 10 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొక స్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు వావొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(1) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్ ట్రాస్టాంటు

24 జనరల్ పీటర్సరోడ్డు
(288) మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపునిధానమును, బోధనాభ్యసముల గలకలబడును. పృత్యేక గదులిక:— పాఠశాలవిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములును ఏర్పాటుచేయబడును. పుతి నెల పృథమమున క్లాసు ప్రారంభమునకు తయారైన వైనాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. వ్యూహ సంఖ్యయేదీసికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోకతేజమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జనునవలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలరేడు. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి మ:కేశంకర్ గోవింద్, ఆలంకరిగూ బోధధారయము, 157 బ్రాడ్వే, (219) 96 మాంటూరోడ్డు, మదరాసు.

మంత్రించినట్లు పనిజేయును.

స్వాస్థ్యమును, వికాసమును, ధాతుపుష్టియు, శక్తియు, కావలసిన కొడువారు 'విటేఫర్'ను ప్రియమై తీరవలసి యున్నార. దేహబలమునకును, నరములకును ఉజ్జీవమును గలిగించుటకు కావలసిన సర్వపదార్థములను సత్వరముగ సమకూర్చును.

మనోవికాసము తగ్గింపుచును, కారకకృత్యముల కొరతదీనవృద్ధును, అచిరకాలములోనే సంతోషము నొడగూర్చుగలదు; నరములపటుత్వము తగ్గినను, మితిమీరిన పనికలనగాని శీతోష్ణసన్నిధివలన గాని మార్పులు గలిగినవృద్ధును మంత్రిప్రయోగమునంబలె పనిచేయును.

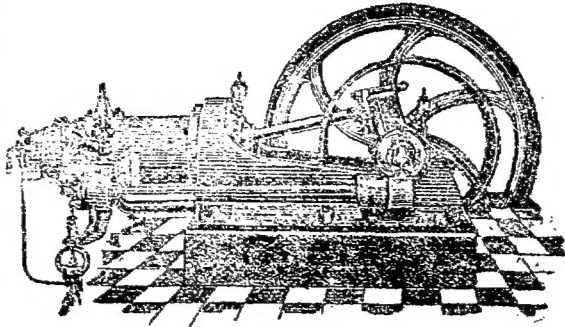
(ఎప్పటికిని యీ వర్తకపు విశేషములలో తయారగు నే యితరవస్తువునకన్న శ్రేష్ఠతను మయినదియు, స్వల్పధరకలిగినదియు, సమృద్ధిగన్నదియు లై యున్నది. ఇది బ్రిటిషువారిది.)
ఈవర్తక చిహ్నమును గమనింపుడు.
మదరాసు ఏజంట్లు:—

గుర్తును చూడుడు.)
4 డెన్సు సీసాలు రూ. 1—12—0.
8 " " " 3—0—0.
16 " " " 5—0—0.
దక్షిణసింహాచేతమునందలి అన్ని కెమిస్టు దొరకును.
స్పెన్సర్ అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు

మనోవికాసము తగ్గింపుచును, కారకకృత్యముల కొరతదీనవృద్ధును, అచిరకాలములోనే సంతోషము నొడగూర్చుగలదు; నరములపటుత్వము తగ్గినను, మితిమీరిన పనికలనగాని శీతోష్ణసన్నిధివలన గాని మార్పులు గలిగినవృద్ధును మంత్రిప్రయోగమునంబలె పనిచేయును.

రాబుసన్ సెమిడినేల్ కూడాయిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గజములవరకు వలకు స్వేరు సామానులు సహా స్టాక్ లో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, విశాఖపూర్వ, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామన్నుడు, కారికాళు, నాగపట్టణము, కోయంబూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

జేపీపాక్స్ కు స్త్రీము యింజనులు, గ్యాసు యింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్ల నీళ్ల పంపులు, డాంక్ పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసు యింజను వగైరాల కు యోగించు బొగ్గుగామాపు, ట్యాంకులున్న, బియ్యముచేయు మార్గల టేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులు మావద్ద విడివిగాను, సరసనైన వెలలకున్ను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువారు దయచేసి మాకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,

(ప్రాచీనతమము:—తెలవాడ, తంజావూరు.) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

సియల (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింహ హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకలను వృద్ధి చేయును. నెరసిన వెంట్రుకలను, ఎఱ్ఱరి వెంట్రుకలను నలుపుచేయును రాలు వెంట్రుకలను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నునానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన ప్రవృత్తులతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ సం॥ మైసూరునందంచబడిన ఎస్టిబివనందు దాని కరిమశ్రమనకు ఒక నువ్వర్ల కలకము నిచ్చిరి. మఱియు భారతదేశమందంతట ప్రదర్శనమునం బొంబాయి వర్తకు సాహెబు హిజు ఎక్స్లెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. ఐ. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాత్మక నిచ్చిరి. ధరలు: బడ్డి ౧కి రూ॥ ౧౦-౦౦, ౩కి ౨౦-౦౦. కపాలాకర్షణ ప్రత్యేకము.

సోపానములు:—కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ॥ 1-0-0 తపాల భర్తులు 0-3-0

రిజిస్టర్ చేయబడిన

“శకుంతలా”

వెండ్రుకలు పెరుగు నుగంధతెలుము.

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పునవి గాదు. తలకు చరిమి చువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యుమా యించును. వెంట్రుకలను పెరుగ నుచ్చును మెదడునకు చలువ జేయును. కండ్లకు చల్ల దనము నిచ్చును. కొందరు ప్రోత్సాహ పరచింపిన ఈచురును స్పెషల్ గా మనోహరమగు వాసన ప్రవృత్తుల చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా ప్రత్యేకములు పొందియున్నాము.

36 బహుమతుల వివరం:—స్త్రీజాతములలో ధరించు కొవ్వపువ్వు 1, దంతపువ్వు 1, ముఖమునకు అద్దము 1, జర్మను సిల్వరు కాటుకబడి 1, వాసన సోపుబిల్లి 1, మొదలగువిధములు.

రాంబాలూరలు 22, కొండవీడుకల 6, కార్ నేషన్ బ్రూచి 1, పునాదుబ్బీ 1, అత్తరబిల్లి 1, తెరక 36 బహుమతులు

త్వరపడు!

కొద్దికతులే గలవు!

మంచి సమయము

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయవలసినది. మేటియగున ప్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన కలగే భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధురూపముగ ముద్రించిన పుస్తకమిదిగాను. ఇతరులు ప్రచురణమునకును లోకమునకు యావత్తు యుద్ధముని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. “నిజముగా విరోపాఖండమున” జర్మని మొదలగు వాటి గురు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుకొనుట జర్మని యుద్ధము మొదలిప్పుటివరకు జరిగినవిషయములను దున్నవి. విరోపాయుద్ధము జరుగుటకు కరియైన కారణము తెలుంగగోరువారు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపబడిన యీ ప్రకరణముల క్రమశ్రద్ధతో జరిపిరవలెను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రియా హంగేరీల నిర్మాణము గతకాలమున విరోపాలో గలిగిన మార్పులు, జర్మని యొకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొకమత్యమందిన నింత ఆస్ట్రియా ఏకాధిపత్యములో మాటుబాటులు జర్మని యొకాధిపత్యమును స్థాపించుట అధికారివిప్లవభావము, రాజనీతియుగము, గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనియొకటిని పోటాపోటీలు టాల్కన్ టర్కీయొద్దముల ఫలితములు. విరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రవృత్తులు ఆస్ట్రియా యువరాజు చంకబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుద్ధప్రవృత్తులను సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధవిన్యాసములు గలవు.

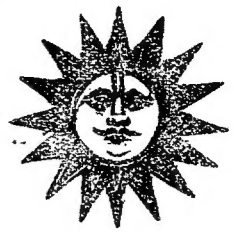
విరోపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణ సహితముగా నెరవరు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పుగలము. పుస్తకమున దీని చదివినవారి కీ విషయముల సర్వాధికారములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునందలిను.

వెంట వెంటనే తెలియజేయవలయు విషయమునందును ఇందులో ఆర్థిక పేదరున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలుగలవు.

ఇవ్వబడును. చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోపు బాకు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

కుంకుమపువ్వు

కంకుమపువ్వు

కంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కమా క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ. (83) 21, హమ్మింబి, బొంబాయి.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాబడేద భేదములు లేక ఆచార్యుద్ధులకు స్త్రీపురుష లిరువురును సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మనమందరి మాత్రము.

40 గల డబ్బీకలము రూ॥ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

(188)

20 చీనాబజార్ రోడు మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యాం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్లవర్ణము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రీతి, రక్తకృద్ధిని, యౌవన సుఖమును, సంతాపప్రాప్తిని, నరములపటుత్వమును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు॥ డబ్బీ రు. 1-0-0

ఘనసారచందిని:— ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగిలకలను మూత్రపునుంటు, తక్షణమే మాన్యును.

2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1-4-0 వి. పి. చార్లె కరు.

ఆయుర్వేద సమాజ్, పొంబాయ, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ.

తెలిసులభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింను వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0

అంచెకాలి లేదు. ప్రవేశిరునుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుమును.

కలయవారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

(27) 145, కాచిపేడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు

ఉమ్మడి - రామయ్య కెట్టి,

గురుసామి కెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తంకి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచుకొన్న ఇతర మొనకట్టిని బర్మానైజలకు తగుపైనట్లు ఇమిటేషన్ కెంపులున్ను వైకాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బుగారపు నగలున్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును. కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము. (83)

